

**Kuntarahoitus-konsernin
puolivuosisikatsaus**
1.1.–30.6.2023

Kuntarahoitus

Yhteenveto Kuntarahoitus- konsernin alkuvuodesta 2023

- Konsernin tammi–kesäkuun liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia oli 81 miljoonaa euroa (74 miljoonaa euroa). Se kasvoi vertailuvuodesta, ja oli 9,3 % suurempi kuin vuotta aiemmin (vuotta aiemmin liikevoitto ilman käyvän arvon muutoksia pieneni 31,0 %). Liikevoiton kasvuun vaikuttivat vertailukauden kuluihin sisällynyt merkittävä kertaluonteinen kulu sekä korkokatteen runsaan 2 %:n kasvu.
- Katsauskauden kulut olivat 43 miljoonaa euroa (48 miljoonaa euroa). Ilman vertailukauteen sisältyviä kertaluonteisia eriä kulut olivat lähes 14 % suuremmat kuin vuotta aiemmin. Kulukasvua selittää suurelta osin Kuntien takauskeskukselle maksettavan takausprovision lähes nelinkertaistuminen, joka johtui Kuntien takauskeskuksen ilmoittaman laskentamenetelmän muutoksesta. Takausprovisio on korvaus Kuntien takauskeskukselle Kuntarahoituksen varainhankinnalle antamasta takauksesta.
- Liikevoitto oli 77 miljoonaa euroa (91 miljoonaa euroa). Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset olivat katsauskaudella -5 miljoonaa euroa (16 miljoonaa euroa).
- Konsernin vähimmäisomavaraisuusaste (*leverage ratio*) vahvistui edelleen, ja se oli kesäkuun lopussa 11,9 % (11,6 %).

Yhteenveto

- Konsernin CET1-vakavaraisuus on erittäin vahva ja oli kesäkuun lopussa 101,3 % (97,6 %). CET1-vakavaraisuus oli selvästi korkeampi kuin 13,9 %:n vaaditut pääomapuskurit huomioiva kokonaisvakavaraisuusvaatimus. Tier 1- ja kokonaisvakavaraisuus ovat samalla tasolla CET1-vakavaraisuuden kanssa, 101,3 % (97,6 %).
- Sodan ja inflaatio-odotusten aiheuttaman epävarmuuden johdosta konserni on varautumistoimenpiteenä ylläpitänyt normaalia suurempaa likviditeettipuskuria. Inflaation kiihtymisen seurauksena nousseella markkinakorkotasolla on ollut positiivisia vaikutuksia konsernin korkokatteeseen. Venäjän hyökkäyssodalla Ukrainaan ei ole ollut merkittäviä negatiivisia vaikutuksia konsernin toimintaan.
- Pitkäaikainen asiakasrahoitus (laina- ja leasingrahoitus) ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia oli kesäkuun lopussa 31 530 miljoonaa euroa (30 660 miljoonaa euroa), ja se kasvoi 2,8 % (2,6 %). Uusi pitkäaikainen asiakasrahoitus pieneni ja oli tammi–kesäkuussa 1 931 miljoonaa euroa (2 153 miljoonaa euroa). Lyhytaikainen asiakasrahoitus oli 1 198 miljoonaa euroa (1 457 miljoonaa euroa).
- Kesäkuun lopussa pitkäaikaisessa asiakasrahoituksessa ympäristövaikutuksiltaan kestävien investointien rahoitukseen tarkoitettua vihreää rahoitusta oli 3 814 miljoonaa euroa (3 251 miljoonaa euroa) sekä yhdenvertaisuutta ja yhteisöllisyyttä edistävää yhteiskunnallista rahoitusta 1 875 miljoonaa euroa (1 734 miljoonaa euroa). Asiakkaat ovat ottaneet vihreän ja yhteiskunnallisen rahoituksen erittäin hyvin vastaan ja rahoituksen yhteismäärä kasvoi 14,1 % (14,6 %) vertailukauteen verrattuna.
- Pitkäaikainen uusi varainhankinta oli tammi–kesäkuussa 7 118 miljoonaa euroa (5 962 miljoonaa euroa). Varainhankinnan kokonaismäärä oli kesäkuun lopussa 41 018 miljoonaa euroa (40 210 miljoonaa euroa), josta pitkäaikaisen varainhankinnan osuus oli 37 919 miljoonaa euroa (35 560 miljoonaa euroa). Kuntarahoitusta päätti maksaa takaisin katsauskaudella Euroopan keskuspankin kohdennettuun pidempiaikaiseen rahoitusoperaatioon (*TLTRO III*) liittyvät velat. Velkojen yhteismäärä oli 2 000 miljoonaa euroa.
- Konsernin kokonaislikviditeetti on erittäin vahva ja se oli kesäkuun lopussa 11 323 miljoonaa euroa (11 506 miljoonaa euroa). Maksuvalmiusvaatimus (*Liquidity Coverage Ratio, LCR*) oli katsauskauden lopussa 253 % (257 %). Pysyvän varainhankinnan vaatimus (*Net Stable Funding Ratio, NSFR*) oli 127 % (120 %).
- Muutos näkymiin loppuvuodelle 2023: Kuntarahoitusta-konserni arvioi konsernin liikevoiton ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia olevan samantasoinen tai suurempi (tilinpäätöstiedote 2022: samantasoinen) kuin vuonna 2022. Konsernin vakavaraisuuden ja vähimmäisomavaraisuusasteen arvioidaan säilyvän vahvoina. IFRS-tilinpäätösnormiston arvostusperiaatteet voivat aiheuttaa merkittäviä, mutta väliaikaisia realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia, joista osa lisää myös liikevoiton volatiliiteettia ja vaikeuttaa siten liikevoiton ennustettavuutta. Näkymistä on kerrottu tarkemmin luvussa *Näkymät loppuvuodelle 2023*.

Tuloksen ja katsauskauden muutosta kuvaavien lukujen vertailulukuna on käytetty vuoden 2022 vastaavan jakson lukua. Taseen ja muiden poikkileikkaustyyppisten erien vertailulukuna on käytetty vuoden 2022 lopun tilannetta, ellei toisin mainita.

Konsernin avainluvut

Liikevoitto ilman
realisoitumattomia käyvän
arvon muutoksia, milj. euroa

81

Uusi pitkäaikainen asiakasrahoitus,
mrd euroa

1,9

Pitkäaikainen asiakasrahoitus,
mrd euroa

30,1

CET1-vakavaraisuus, %

101,3

Avainluvut

Konsernin avainluvut

	1-6/2023	1-6/2022	1-12/2022
Liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia (milj. euroa)*	81	74	170
Liikevoitto (milj. euroa)*	77	91	215
Korkokate (milj. euroa)*	124	122	241
Uusi pitkäaikainen asiakasrahoitus (milj. euroa)*	1931	2 153	4 375
Pitkäaikainen uusi varainhankinta (milj. euroa)*	7 118	5 962	8 827
Kulu-tuottosuhde*	0,3	0,3	0,2
Oman pääoman tuotto (ROE), annualisoitu %*	7,5	8,5	9,9
	30.6.2023	30.6.2022	31.12.2022
Pitkäaikainen asiakasrahoitus (milj. euroa)*	30 129	28 831	29 144
Taseen loppusumma (milj. euroa)	48 377	47 491	47 736
Ydinpääoma (CET1) (milj. euroa)	1500	1421	1482
Ensisijainen pääoma Tier 1 (milj. euroa)	1500	1421	1482
Omat varat yhteensä (milj. euroa)	1500	1421	1482
CET1-vakavaraisuus, %	101,3	83,8	97,6
Tier 1-vakavaraisuus, %	101,3	83,8	97,6
Kokonaisvakavaraisuus, %	101,3	83,8	97,6
Vähimmäisomavaraisuusaste (leverage ratio), %	11,9	10,6	11,6
Henkilöstö	186	180	175

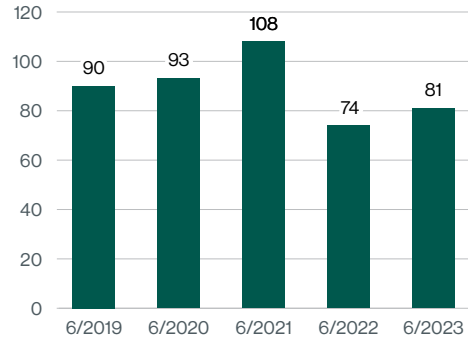
*Vaihtoehtoinen tunnusluku.

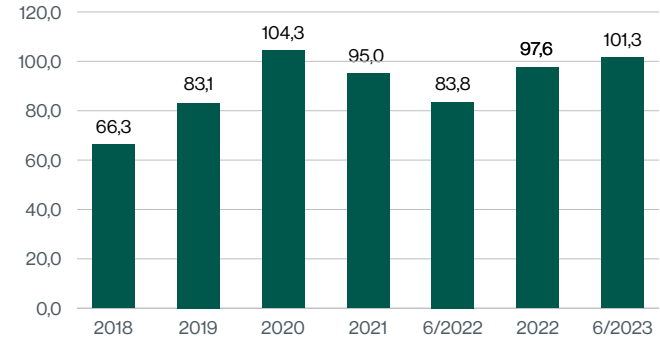
Kaikkien tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty sivuilla 39–47. Tässä puolivuositiedotuksessa esitetyt luvut ovat Kuntarahoituskonsernin lukuja, ellei toisin ole mainittu.

Avainluvut

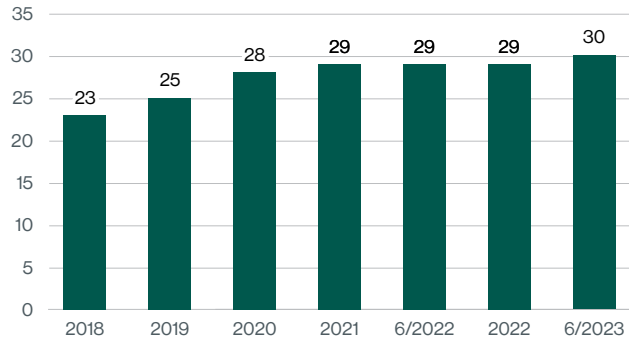
Liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia, milj. euroa*

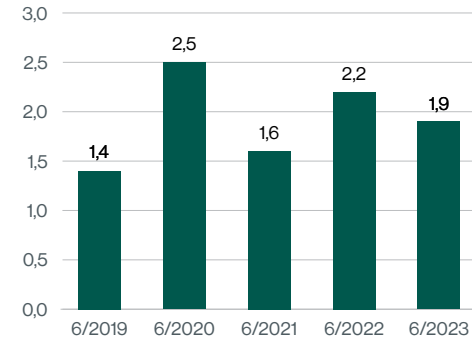
CET1-vakavaraisuus, %

Pitkäaikainen asiakasrahoitus, mrd. euroa*

Uusi pitkäaikainen asiakasrahoitus, mrd. euroa*

*Vaihtoehtoinen tunnusluku

Kaikkien tunnuslukujen laskentakaavat on esitetty sivuilla 39–47. Tässä puolivuosisikatsauksessa esitetyt luvut ovat Kuntarahoituskonsernin lukuja, ellei toisin ole mainittu.

Toimitusjohtajan katsaus

Talouden epävarmuus jatkui vuoden 2023 ensimmäisellä puoliskolla. Venäjän hyökkäyssotaa seurannut energiakriisi sekä elinkustannusten nousu aiheuttivat huolta ja vaikeuttivat taloustilannetta. Kuntarahoituksen toiminta jatkui vakaana ja toteutimme tehtäväämme asiakkaidemme edullisen rahoituksen turvaajana.

Kuntien taloustilanne on vielä tänä vuonna verrattain hyvä. Niin sanotut verohännät tukevat kuntataloutta hetkellisesti, mikä näkyi katsauskaudella kuntien odotetusti edellisvuotta pienempänä rahoitustarpeena. Vuoden alussa toimintansa aloittaneiden hyvinvointialueiden rahoituksen kysyntä pysyi ennakoitusti matalana.

Valtion tukemaan asuntotuotantoon liittyvät rahoitustarpeet olivat hieman korkeammat vuodentakaiseen verrattuna. Tämän sektorin asiakkaat ovat jo useamman vuoden ajan kärsineet rakentamisen kustannusten noususta, mikä on hidastanut hankkeiden etenemistä.

Markkinaturbulenssi – kohonneet korkokustannukset ja inflaatio – eivät ole suoraan vaikuttaneet Kuntarahoituksen liiketoimintaan. Varainhankintamme on pysynyt vakaana ja pääsymme pääomamarkkinoille on ollut vahvaa koko alkuvuoden ajan. Kahdeksas vihreä joukkovelkakirjalainamme sai helmikuussa erinomaisen vastaanoton. Tämä 1 miljardin euron laina on kaikkien aikojen suurin vihreä joukkovelkakirjalainamme sekä suurin pohjoismainen SSA-liikkeeseenlaskijan (*Sovereigns, Supranationals, Agencies*) euromääräinen vihreä liikkeeseenlasku. Teimme myös vahvan paluun Yhdysvaltain ja Sveitsin pääomamarkkinoille.

Tytäryhtiömme Inspiran neuvonantopalveluiden kysyntä oli vilkasta, ja panostuksemme digitaalisiin palveluihin jatkuivat. Alkuvuonna avasimme asiakkaillemme mahdollisuuden lainan hakemiseen digitaalisesti. Lanseerasimme kunta-asiakkaillemme myös ESG-sovelluksen, jossa voi vertailla kuntien kestäväen kehityksen tunnuslukujen nykytilaa sekä seurata kehitystrendejä.

Maaliskuussa laajensimme kvartaaleittain julkaistavaa suhdanne-ennustettamme kuntatalouden kehityssuunnitelmalla, joka tarjoaa ennusteen kuntien talouden kehityksestä tulevina vuosina.

Olemme jatkaneet panostuksiamme johtamisosaamisen kehittämiseen ja helmikuussa saimme tunnustusta erityisen positiivisesti kehittyneestä henkilöstökokemuksesta.

Asiakkaitamme haluan jälleen kiittää luottamuksesta ja yhteistyöstä. Henkilöstöllemme kuuluu kiitos erinomaisesta työstä ja sitoutumisesta yhteiseen päämääräämme. Olemme tänäkin vuonna, yhä jatkuvan epävarmuuden keskellä, toteuttaneet perustehtäväämme ja pystyneet takaamaan asiakkaillemme edullisen rahoituksen.

Esa Kallio
toimitusjohtaja
Kuntarahoitus Oyj

Sisältö

10 Kuntarahoitus-konsernin puolivuositarkastus 1.1.–30.6.2023

- 11 Toimintaympäristö alkuvuonna 2023
- 12 Sote-uudistuksen vaikutukset Kuntarahoitus-konserniin
- 13 Konsernin tulosta koskevat tiedot
- 16 Konsernin tasetta koskevat tiedot
- 17 Rahoitus ja muut asiakkaille tarjottavat palvelut
- 19 Varainhankinta ja likviditeetin hallinta
- 21 Kuntarahoituksen luottoluokitukset
- 22 Vakavaraisuus
- 28 Kuntarahoitus-konsernin taloudelliset tavoitteet
- 30 Riskienhallinta
- 33 Hallinnointikäytäntö
- 35 Katsauskauden jälkeiset tapahtumat
- 36 Näkymät loppuvuodelle 2023
- 37 Konsernin kehitys
- 39 Tunnusluvut

48 Kuntarahoitus-konsernin puolivuositarkastuksen taulukko-osio

- 49 Konsernin tuloslaskelma
- 50 Konsernin laaja tuloslaskelma
- 51 Konsernin tase
- 53 Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista
- 55 Konsernin rahavirtalaskelma
- 56 Konsernin puolivuositarkastuksen liitetiedot

Kuntarahoitus-konsernin

puolivuosisikatsaus

1.1.–30.6.2023

Kuntarahoitus

Toimintaympäristö alkuvuonna 2023

Venäjän hyökkäyssotaa seurannut energiakriisi sekä elinkustannusten nousu hidastivat alkuvuonna teollisuusmaiden kasvua, mutta laaja-alaista taloustaantumaa ei ole nähty. Valtioiden mittavat energiatuet sekä kotitalouksien koronavuosina kertyneet säästöt lievittivät kustannusinflaation negatiivisia vaikutuksia. Monilla palvelu-aloilla koronapandemian jälkeinen elpyminen toisaalta jatkui yhä vahvana, mikä tuki kotimarkkinoiden kasvua ja työllisyyttä. Rahapolitiikan nopea kiristyminen kuitenkin lisäsi epävarmuutta ja vähensi aktiviteettia talouden korkoherkimmillä toimialoilla, kuten asunto- ja kiinteistömarkkinoilla sekä Yhdysvaltojen pankkisektorilla.

Suomen talous painui tekniseen taantumaa jo viime vuoden jälkipuoliskolla. Kuluvan vuoden ensimmäisellä neljänneksellä bkt sen sijaan palasi lievään kasvuun julkisen kulutuksen ja nettoviennin positiivisen kontribuution ansiosta. Kotimaisten kysyntätekkijöiden, erityisesti rakennusinvestointien, trendi jatkui kuitenkin heikkona.

Vuoden alkupuoliskolla inflaatio hidastui. Palkkojen ja kuluttajahintojen nousupaine oli silti edelleen niin voimakasta, että keskuspankit jatkoivat koronnostoja, joskin edellisvuotta pienemmin askelin. Euroopan keskuspankki (EKP) nosti vuoden ensimmäisellä neljänneksellä ohjauskorkoja kahdesti 0,50 %-yksiköllä, mutta siirtyi sen jälkeen 0,25 %-yksikön kertakorotuksiin. Ensimmäisen vuosipuoliskon lopussa EKP:n talletuskorko oli 3,50 %.

Kiristyvän rahapolitiikan vanavedessä lyhyet markkinakorot kohosivat alkuvuoden aikana selvästi. 12 kuukauden euribor-korko nousi edellisvuoden lopun 3,29 %:sta 4,13 %:iin ja 3 kuukauden euribor-korko 2,13 %:sta 3,58 %:iin. Pitkät korot sen sijaan kehittyivät alkuvuonna vailla selvää suuntaa. Heikkenevä kasvunäkymä toi niihin ajoittaista laskupainetta, mutta epävarmuus keskuspankkien koronnostosyklin huipusta esti trendinomaisen laskukäänteeseen. Suomen kymmenen vuoden lainakorko oli kesäkuun lopussa 3,05 %, kun se viime vuoden lopussa oli 3,09 %.

Sote-uudistuksen vaikutukset Kuntarahoitus-konserniin

Pitkään valmisteltu sote-uudistus toteutui, kun uudet hyvinvointialueet aloittivat toimintansa vuoden 2023 alussa. Hyvinvointialueiden operatiivisen toiminnan rahoitus perustuu valtion rahoitukseen, mutta ne voivat hankkia investointeihinsa pitkäaikaista rahoitusta valtioneuvoston erillisellä luvalla. Lisäksi hyvinvointialueet voivat itsenäisesti hankkia lyhytaikaista rahoitusta.

Kuntarahoitus jatkoi rahoittajana ja vastapuolena niissä luotoissa ja muissa sitoumuksissa, jotka siirtyivät hyvinvointialueille vuoden 2023 alussa. Näiden sitoumusten kokonaismäärä oli noin neljä miljardia euroa.

Kuntarahoituksella on lainsäädännön mukaan oikeus myöntää rahoitusta myös hyvinvointialueiden uusiin investointeihin tai muihin uusiin rahoitustarpeisiin. Tähän uuteen myönnettävään rahoitukseen vaikuttaa tällä hetkellä se, että hyvinvointialueet eivät ole vastuussa

Kuntarahoituksen varainhankinnan takauksista, koska ne, kunnista poiketen, eivät ole Kuntien takauskeskuksen jäseniä. Tämän vuoksi Kuntarahoituksen varainhankinnan takaaaja, Kuntien takauskeskus, on päättänyt asettaa vuosittaisen limiitin Kuntarahoituksen hyvinvointialueille myöntämälle uudelle rahoitukselle.

Kuntien takauskeskuksen asettama limiitti Kuntarahoituksen hyvinvointialueille myöntämään pitkäaikaiseen rahoitukseen on 400 miljoonaa euroa vuonna 2023. Valtioneuvoston myöntämät lainanottovaltuudet vuodelle 2023 ovat tätä suuremmat, ja sen vuoksi myös rahoitustarpeiden oletetaan olevan myönnettyä limiittiä suuremmat. Kuntarahoituksen hyvinvointialueille myöntämän uuden lyhytaikaisen rahoituksen eli hyvinvointialuetodistusten määrän Kuntien takauskeskus rajasi limiitillä 900 miljoonaan euroon vuonna 2023. Vuoden 2022 lyhytaikaisen rahoituksen limiitti hyvinvointialueille oli myös 900 miljoonaa euroa.

Kuntarahoitus katsoo, että lainsäädäntöä ja hyvinvointialueiden rahoitusmallia tulisi kehittää niin, että hyvinvointialueet voisivat tulevaisuudessa olla Kuntien takauskeskuksen jäseniä tai muuten vastuussa hyvinvointialueisiin kohdistuvaan rahoitukseen liittyvän varainhankinnan takauksista, jotta hyvinvointialueiden rahoitustarpeet saadaan turvattua.

Konsernin tulosta koskevat tiedot

Konsernin tulosta koskevat tiedot

KONSERNIN TULOS (milj. euroa)	1-6/2023	1-6/2022	Muutos, %	1-12/2022
Korkokate	124	122	2,2	241
Muut tuotot	1	1	-45,0	2
Tuotot ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	125	123	1,7	243
Palkkiokulut	-8	-3	>100	-6
Henkilöstökulut	-10	-9	11,7	-19
Muihin hallintokuluihin liittyvät erät	-10	-9	3,8	-19
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä	-3	-8	-58,4	-10
Liiketoiminnan muut kulut	-13	-19	-33,6	-20
Kulut yhteensä	-43	-48	-9,1	-73
Rahoitusvarojen arvonalentumis- ja luottotappiot	0	-1	-70,5	0
Liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	81	74	9,3	170
Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset	-5	16	<-100	45
Liikevoitto	77	91	-15,4	215
Tuloverot	-16	-19	-18,1	-43
Kauden tulos	61	71	-14,7	172

Yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluovusta johtuen pyöristyksestä.
Yli 100 % muutokset esitetään taulukossa merkinnällä >100 % tai <-100 %.

Konsernin liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia

Konsernin perusliiketoiminta jatkui edelleen vahvana alkuvuoden 2023 aikana. Konsernin liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia kasvoi 9,3 % 81 miljoonaan euroon (74 miljoonaa euroa). Tuloksen kasvuun vaikuttivat sekä kulujen supistuminen että korkokatteen kasvu. Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset sekä katsaus- että vertailukauden tulokseen olivat vähäiset. Inflaation kiihtymisen seurauksena nousseella markkinakorkotasolla on kokonaisuudessaan positiivinen vaikutus konsernin korkokatteeseen.

Tuotot ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia olivat 125 miljoonaa euroa (123 miljoonaa euroa) eli 1,7 % vertailukautta suuremmat.

Katsauskauden korkokate oli 124 miljoonaa euroa (122 miljoonaa euroa). Korkokatteen kehitykseen ovat vaikuttaneet positiivisesti liiketoimintavolyymien kasvu ja matalalla tasolla säilyneet varainhankinnan kustannukset sekä nousseen markkinakorkotason myötä kasvanut oman pääoman positiivinen korkokatevaikutus. Korkokatteen kasvua hidasti Kuntarahoitus-konsernin vuoden 2021 lopussa asiakkaiden hyväksi päättämä negatiivisiin viitekorkoihin liittynyt korkoehto

Konsernin tulosta koskevat tiedot

muutos, mikä pienensi asiakasrahoituksen ja varainhankinnan välistä korkoeroa.

Muut tuotot olivat 1 miljoonaa euroa (1 miljoonaa euroa). Muut tuotot sisältävät palkkiotuotot, rahoitusvarojen ja -velkojen tuloslaskelman kautta kirjattavat realisoituneet nettotuotot, valuuttakurssieroista johtuvat realisoituneet nettotuotot, käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjatujen rahoitusvarojen nettotuotot sekä liiketoiminnan muut tuotot. Muihin tuottoihin sisältyy myös tytäryhtiö Rahoituksen neuvontapalvelut Inspiran liikevaihto. Muiden tuottojen osuus konsernin tuotoista ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia oli vähäinen eli 0,6 % (1,1 %).

Konsernin kulut olivat 43 miljoonaa euroa (48 miljoonaa euroa), eli 9,1 % pienemmät kuin vertailukaudella. Vertailukauden kuluja kasvatti keskeytetty tietojärjestelmähankkeeseen liittynyt 10 miljoonan euron kertaluonteinen kulu. Ilman tätä vertailukelpoisuuteen vaikuttavaa tekijää konsernin kulut kasvoivat 5 miljoonaa euroa eli 13,9 %. Kuluja kasvatti erityisesti Kuntien takauskeskuksen päätös muuttaa Kuntarahoituksen varainhankintaan kohdistuva takausprovisio kiinteästä maksusta taatun varainhankinnan määrään sidotuksi, mikä nosti maksun määrää merkittävästi 7 miljoonaan euroon vertailukauden 2 miljoonasta eurosta. Kulujen kasvua hidasti luottolaitosten kriisinratkaisujärjestelmän vakausmaksun pienentyminen 20,0 %:lla 9 miljoonasta eurosta 7 miljoonaan euroon.

Palkkiokulut olivat 8 miljoonaa euroa (3 miljoonaa euroa), ja ne koostuvat pääasiassa maksetuista takauspalkkioista,

säilytyspalkkioista sekä varainhankintaohjelmien ylläpitokuluista.

Henkilöstö- ja hallintokulut olivat 20 miljoonaa euroa (19 miljoonaa euroa), ja ne kasvoivat 7,8 % (4,4 %). Tästä henkilöstökuluja oli 10 miljoonaa euroa (9 miljoonaa euroa) ja muita hallintokuluja 10 miljoonaa euroa (9 miljoonaa euroa). Henkilöstömäärä kasvoi katsauskauden aikana, ja keskimääräinen henkilöstömäärä oli konsernissa 180 henkilöä (171 henkilöä). Muihin hallintokuluihin liittyvät erät kasvoivat 3,8 % (7,8 %). Kasvu on johtunut erityisesti tietojärjestelmien ylläpito- ja kehittämiskustannuksista.

Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä olivat katsauskaudella 3 miljoonaa euroa (8 miljoonaa euroa). Poistoihin ja arvonalentumisiin sisältyi vertailukaudella edellä kuvattu tietojärjestelmähankkeen keskeyttämisestä aiheutunut 5 miljoonan euron arvonalentuminen.

Liiketoiminnan muut kulut pienenevät 13 miljoonaan euroon (19 miljoonaa euroa). Liiketoiminnan muiden kulujen muutos ilman vertailukauden kuluihin vaikuttanutta tietojärjestelmäprojektin keskeyttämistä oli -9,7 %. Kulujen pienentymiseen vaikutti erityisesti kriisinratkaisujärjestelmään maksettava vakausmaksu. Liiketoiminnan muut kulut ilman viranomaiskuluja ja vuoden 2022 kertaluonteista kuluerää kasvoivat 7,3 % ja olivat 4 miljoonaa euroa (4 miljoonaa euroa).

IFRS 9 -standardin mukaisesti laskettujen odotettavissa olevien luottotappioiden (*Expected Credit Losses, ECL*)

määrä oli -0,2 miljoonaa euroa (-0,7 miljoonaa euroa). Konserni päivitti katsauskauden aikana ECL-laskentamallissa käytettäviä konkurssitodennäköisyyksiä sekä teki pienempiä muita mallimuutoksia. Katsauskauden lopussa päivitettiin tulevaisuuteen suuntautuvia makroskenaarioita, joiden vaikutus oli vähäinen. Konserni varautuu korkotason nousun mahdollisesti aiheuttamiin asiakkaiden maksuvaikkeuksiin, ja näin ollen konsernin johto päätti kirjata ryhmäkohtaiseen arviointiperustuvan lisävarauksen 0,6 miljoonaa euroa kesäkuun lopussa.

Kuntarahoitus-konsernin kokonaisluottoriski on edelleen pysynyt alhaisena. Saamiset ovat suomalaisilta kunnilta, kuntayhtymiltä, hyvinvointialueilta tai hyvinvointiyhtymiltä, tai niihin liittyy turvaava kunnan, kuntayhtymän, hyvinvointialueen tai hyvinvointiyhtymän takaus tai kiinteistövuokutta täydentävä valtion täytetäkaus, ja näin ollen lopullista luottotappiota ei synny. Johdon arvion mukaan kaikki asiakassaatatullaan saamaan kokonaisuudessaan takaisin. Konsernin yli 30-vuotisen historian aikana se ei ole kirjannut lopullisia luottotappioita asiakasrahoituksestaan.

Konsernilla ei ollut kesäkuun 2023 lopussa asiakkaiden maksukyvyttömyydestä johtuvia takausaamiaisia julkisyhteisöiltä (4 miljoonaa euroa). Järjestämättömiä saamiaisia oli 2 miljoonaa euroa (7 miljoonaa euroa). Likviditeettisalkun luottoriski on pysynyt alhaisella tasolla, ja salkussa olevien arvopaperisijoitusten keskimääräinen luottoluokitus on AA+ (AA+). Saamisten ja sitoumusten luottoriskeistä on esitetty lisätietoa tämän puolivuosisikatsauksen liitteessä 10.

Konsernin tulosta koskevat tiedot

Konsernin kokonaistulos ja realisoitumattomat käyvän arvon muutokset

Konsernin liikevoitto katsauskaudella oli 77 miljoonaa euroa (91 miljoonaa euroa). Katsauskauden aikana realisoitumattomat käyvän arvon muutokset pienensivät konsernin liikevoittoa 5 miljoonaa euroa (16 miljoonaa euroa). Tammi–kesäkuussa käyvän arvon muutokset suojauslaskennassa olivat -5 miljoonaa euroa (13 miljoonaa euroa) ja rahoitusvarojen ja -velkojen tuloslaskelman kautta kirjatut realisoitumattomat nettotuotot olivat 0,6 miljoonaa euroa (3 miljoonaa euroa).

Konsernin katsauskauden tuloslaskelmassa verot olivat 16 miljoonaa euroa (19 miljoonaa euroa). Konsernin katsauskauden tulos verojen jälkeen oli 61 miljoonaa euroa (71 miljoonaa euroa). Konsernin oman pääoman tuotto-% (*Return on Equity, ROE*) oli katsauskaudella 7,5 % (8,5 %). Ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia ROE oli 8,0 % (7,1 %).

Konsernin muihin laajan tuloksen eriin kirjattiin realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia 20 miljoonaa euroa (-62 miljoonaa euroa). Katsauskauden aikana merkittävin muihin laajan tuloksen eriin vaikuttanut erä oli nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikuttaisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen laskennallisen oman luottoriskin muutoksesta aiheutuva käyvän arvon muutos 31 miljoonaa euroa (-30 miljoonaa euroa). Suojauskustannuksen arvonmuutos (*Cost-of-Hedging*) oli -10 miljoonaa euroa (-27 miljoonaa euroa). Käyvän arvon muutos käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista oli -1 miljoonaa euroa (4 miljoonaa euroa).

Kokonaisuudessaan realisoitumattomat käyvän arvon muutokset vaikuttivat katsauskaudella konsernin omaan pääomaan verojen jälkeen 13 miljoonaa euroa (-36 miljoonaa euroa). Vakavaraisuuslaskennan mukaiseen ydinpääomaan (*CET1*) realisoitumattomat käyvän arvon muutokset vaikuttivat verovaikutukset huomioon ottaen -11 miljoonaa euroa (-15 miljoonaa euroa). Katsauskauden lopussa realisoitumattomien käyvän arvon muutosten kumulatiivinen vaikutus vakavaraisuuslaskennan mukaisiin omiin varoihin oli 36 miljoonaa euroa (47 miljoonaa euroa).

Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset heijastavat raportointiajankohdan markkinaolosuhteiden sen hetkisiä vaikutuksia rahoitusinstrumenttien arvostustasoihin. Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset voivat vaihdella merkittävästi raportointikausittain, mikä aiheuttaa volatiliiteettia tulokseen, omaan pääomaan sekä omiin varoihin. Yksittäisiin sopimuksiin liittyvien arvostusten aiheuttama vaikutus poistuu viimeistään sopimusten eräännyessä. Katsauskauden realisoitumattomiin käyvän arvon muutoksiin ovat vaikuttaneet etenkin konsernin keskeisillä varainhankintamarkkinoilla tapahtuneet korko-odotusten sekä luottoriskilisten muutokset.

Riskienhallintaperiaatteiden mukaisesti Kuntarahoitus-konserni hallitsee korko-, valuuttakurssi- ja muita markkina- ja hintariskejä käyttämällä johdannaissopimuksia. Sopimusten mukaiset kassavirrat on suojattu, mutta yleisesti käytössä olevien arvostusmenetelmien vuoksi käyvän arvon muutokset eroavat rahoitusinstrumenttien ja niitä suojaavien

johdannaisten välillä. Korkokäyrien muodon ja luottoriskilisten muutokset eri valuutoissa vaikuttavat arvostuksiin, minkä seurauksena suojattujen varojen ja velkojen sekä suojaavien instrumenttien käyvät arvot käyttäytyvät eri tavoin. Arvostuserot eivät käytännössä realisoitu kassaperusteisesti, koska konserni pitää rahoitusinstrumentit sekä niihin liittyvät suojaavat johdannaisinstrumentit lähes aina eräpäivään asti. Johdannaisiin liittyvää vastapuoliriskiä suojataan kattavasti vakuuskäytännöillä. Myöskään luottoriskilisten muutosten aiheuttamien arvonmuutosten ei odoteta käytännössä realisoituvan luottotappioiden, koska konsernin likviditeettireservi on sijoitettu alhaisen luottoriskin instrumentteihin.

Emoyhtiön ja tytäryhtiö Inspiran tulos

Kuntarahoituksen korkokate oli tammi–kesäkuussa 124 miljoonaa euroa (118 miljoonaa euroa), ja liikevoitto oli 77 miljoonaa euroa (86 miljoonaa euroa). Vertailukaudelle kohdistui 4 miljoonaa euroa huhtikuussa 2022 takaisinmaksun AT1-pääomalainan korkoja.

Kuntarahoituksen tytäryhtiön, Rahoituksen neuvontapalvelut Inspira Oy:n, liikevaihto tammi–kesäkuussa 2023 oli 1 miljoonaa euroa (1 miljoonaa euroa) ja liikevoitto oli 0,0 miljoonaa euroa (0,1 miljoonaa euroa).

Konsernin tasetta koskevat tiedot

Konsernin tasetta koskevat tiedot

KONSERNIN TASE (milj. euroa)	30.6.2023	31.12.2022	Muutos, %
Käteiset varat	0	0	8,9
Saamiset luottolaitoksilta	9 531	9 625	-1,0
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	30 129	29 144	3,4
Saamistodistukset	4 619	4 787	-3,5
Johdannaissopimukset	2 306	2 707	-14,8
Muut varoihin sisältyvät erät	1 792	1 473	21,7
Varat yhteensä	48 377	47 736	1,3
Velat luottolaitoksille	179	2 333	-92,3
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	2 516	2 530	-0,5
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	38 376	35 592	7,8
Johdannaissopimukset	4 485	4 616	-2,8
Muut velkoihin sisältyvät erät	1 197	1 052	13,7
Oma pääoma	1 623	1 614	0,6
Velat ja oma pääoma yhteensä	48 377	47 736	1,3

Yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta johtuen pyöristyksestä.
Yli 100 % muutokset esitetään taulukossa merkinnällä >100 % tai <-100 %.

Konsernin tase oli katsauskauden lopussa 48 377 miljoonaa euroa (47 736 miljoonaa euroa) ja se kasvoi vuoden 2022 lopusta 1,3 % (2,4 %). Kasvu taseen varoissa johtui pääosin lainakannan kasvusta saamisissa yleisöltä ja julkisyhteisöiltä sekä keskusvastapuolelle annetuista käteisvakuuksista muissa varoissa. Velkaerissä suurimmat muutokset näkyivät TLTRO III -velan takaisinmaksusta veloissa luottolaitoksille sekä toisaalta uusista velkojen liikkeeseenlaskuista yleiseen liikkeeseen lasketuissa velkakirjoissa.

Oma pääoma oli katsauskauden lopussa 1 623 miljoonaa euroa (1 614 miljoonaa euroa). Omaa pääomaa kasvatti katsauskauden tulos sekä oman luottoriskin rahaston muutos yhteensä 86 miljoonaa euroa, mutta toisaalta sijoitusten käyvän arvon rahaston ja suojauskustannusrahaston muutokset pienensivät omaa pääomaa 9 miljoonaa euroa. Konsernin omasta pääomasta on vähennetty tilikaudelta 2022 huhtikuussa 2023 maksetut osingot 68 miljoonaa euroa (40 miljoonaa euroa) Kuntarahoituksen osakkeenomistajille.

Emoyhtiön tase oli katsauskauden lopussa 48 376 miljoonaa euroa (47 736 miljoonaa euroa).

Rahoitus ja muut asiakkaille tarjottavat palvelut

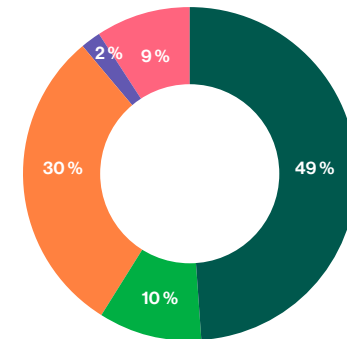
Kuntarahoitus-konsernin asiakkaita ovat kunnat ja kuntayhtymät, hyvinvointialueet, hyvinvointiyhtymät ja näiden määräysvallassa olevat yhteisöt sekä Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARAn nimeämät yleishyödylliset yhteisöt ja kohteet. Konserni on asiakaskuntansa selvästi suurin yksittäinen rahoittaja ja tarjoaa asiakkaille monipuolisia rahoitukseen liittyviä palveluita ja kokonaisvaltaista tukea investointien suunnitteluun ja talouden hallintaan. Kuntarahoituksen myöntämät luotot ovat kaikki suomalaisella julkisyhteisöriskillä ja vakavaraisuuslaskennassa riskipainolla 0 %.

Toimintaympäristön viimeaikaiset muutokset, kuten korko- ja yleisen hintatason nopea nousu aiheuttivat edelleen katsauskaudella kustannuspaineita asiakkaille. Asuntosektorilla rahoituskysyntä oli vilkkaampaa vuodentakaiseen verrattaessa. Kasvaneet rakentamisen kustannukset kuitenkin viivästyttivät uusien hankkeiden aloittamista.

Kunnissa ja vuoden 2023 alusta toimintansa aloittaneilla hyvinvointialueilla rahoituksen kysyntä oli puolestaan maltillisempaa. Kuntataloutta tukivat sote-uudistukseen liittyvät tilapäiset verotuotot, minkä vuoksi rahoituskysyntä oli odotettua vähäisempää. Hyvinvointialueita edeltäneet sairaanhoitopiirit puolestaan olivat varautuneet hyvinvointialueiden rahoitustarpeisiin nostamalla rahoitusta ennakkoon. Kuntarahoitus toteutti rahoitussopimusten ja vastuiden siirron sairaanhoitopiireiltä, erityishuoltopiireiltä ja vapaaehtoisilta sote kuntayhtymiltä hyvinvointialueille alkuvuonna 2023. Kuntarahoituksen luotto- ja muita sitoumuksia siirtyi hyvinvointialueiden vastattavaksi noin neljän miljardin euron arvosta.

Loppuvuonna 2022 Kuntarahoitus sai Venäjän hyökkäyssodan aiheuttaman poikkeustilan takia Euroopan komissiolta luvan valtiotukisäätelyn puitteissa rahoittaa kunnallisia energiayhtiöitä. Lupa on voimassa vuoden 2023 loppuun. Asiakastarpeet tähän rahoitukseen olivat katsauskauden aikana vähäiset.

Lainakanta asiakkaittain 30.6.2023, %

- Asuntoyhteisöt
- Hyvinvointialueet
- Kunnat
- Kuntayhtymät
- Kuntien yhtiöt

Rahoitus ja muut asiakkaille tarjottavat palvelut

Alkuvuonna 2023 Kuntarahoituksen liiketoiminta kehittyi vakaasti ja konsernin markkina-asema vahvistui omassa asiakaskunnassaan. Myönnetyn rahoituksen määrä laski katsauskaudella 10,3 % (18,9 %) edelliseen vuoteen verrattuna. Uuden pitkäaikaisen asiakasrahoituksen määrä tammi–kesäkuussa oli 1 931 miljoonaa euroa (2 153 miljoonaa euroa), mistä 1 818 miljoonaa euroa oli lainoja (2 006 miljoonaa euroa) ja 113 miljoonaa euroa (147 miljoonaa euroa) leasingrahoitusta. Pitkäaikaisen asiakasrahoituksen määrä oli kesäkuun lopussa 30 129 miljoonaa euroa (29 144 miljoonaa euroa), josta lainakanta oli 28 782 miljoonaa euroa (27 841 miljoonaa euroa) ja leasingsaamiset olivat 1 347 miljoonaa euroa (1 303 miljoonaa euroa). Pitkäaikainen asiakasrahoitus (laina- ja leasingrahoitus) ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia oli kesäkuun lopussa 31 530 miljoonaa euroa (30 660 miljoonaa euroa), ja se kasvoi 2,8 % (2,6 %). Rahamarkkinatodistuksina myönnetty lyhytaikainen asiakasrahoitus oli kesäkuun lopussa 1 198 miljoonaa euroa (1 457 miljoonaa euroa).

Asiakkaiden kiinnostus vastuullisia rahoitustuotteita, erityisesti vihreää rahoitusta kohtaan, kasvoi. Pitkäaikaista vihreää rahoitusta oli kesäkuun 2023 lopussa 3 814 miljoonaa euroa (3 251 miljoonaa euroa) ja yhteiskunnallista rahoitusta 1 875 miljoonaa euroa (1 734 miljoonaa euroa). Julkisen sektorin rahoittajana Kuntarahoitus haluaa edistää ympäristön kannalta kestäviä tavoitteita asiakasrahoituksessaan. Konserni on asettanut strategiseksi tavoitteeksi vuoden 2024 loppuun mennessä, että vihreän ja yhteiskunnallisen rahoituksen

määrä on 20 % koko pitkäaikaisen asiakasrahoituksen määrästä. Vihreän ja yhteiskunnallisen rahoituksen määrä pitkäaikaisesta asiakasrahoituksesta ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia oli kesäkuun lopussa 18,0 % (16,3 %).

Rahoituksen neuvonantoon keskittyvän tytäryhtiö Inspiran palveluiden kysyntä oli vilkasta, mutta liikevaihto supistui hie-man edellisvuoden tasosta. Asiakkaiden tarpeet analysoida toimintaympäristön muutosten vaikutuksia talouteen ja toimintaan ovat kasvaneet. Inspira tukee asiakkaitaan kestävien talous- ja rahoitusratkaisujen suunnittelussa. Alkuvuonna palveluissa erityisen paljon kysyntää kohdistui hyvinvointialueiden talouden ja kiinteistöjen omistus- ja hallintamallien suunnitteluun sekä asunto- ja kuntasektorin talousnäköymän analysointiin.

Kuntarahoitus-konserni panosti alkuvuodesta erityisesti asioinnin kehittämiseen. Digitaalisten palveluiden asiointisovellus laajeni kuntatodistuksista pitkäaikaisten lainojen hakemiseen, mikä näkyy entistä nopeampana ja sujuvampana palveluna. Lisäksi lanseerattiin ESG-sovellus, joka mahdollistaa kunta-asiakkaille kestävä kehityksen tunnuslukujen seurannan sekä vertailun muihin kuntiin. Myös muiden sovellusten suosio jatkui, ja esimerkiksi Kuntarahoituksen asiakkaiden laajasti käyttämää lainasalkkusovellusta hyödynnettiin rahoituksen suunnitteluun muuttuneessa korkoympäristössä.

Varainhankinta ja likviditeetin hallinta

Kuntarahoitus-konserni hankkii kaikki luotonantoon tarvittavat varat pääsääntöisesti kansainvälisiltä pääomamarkkinoilta laskemalla liikkeeseen joukkovelkakirjalainoja velkaohjelmien alla. Varainhankinnan strategiana on varainhankinnan lähtökohtainen hajautus, jolla pyritään varmistamaan rahoituksen saatavuus markkinaolosuhteista riippumatta. Varainhankintaa hajautetaan aktiivisesti valuutoittain ja maturiteeteittain sekä maantieteellisesti eri sijoittajaryhmittäin.

Vuoden 2023 alkua leimasivat pääomamarkkinoilla toimintaympäristön muutokset, ja markkinatilanne oli haastava. Ripeästi kasvanut inflaatio ja maailmanlaajuiset pankkisektorin haasteet sekä nopeasti noussut korkotaso loivat markkinoille epävarmuutta, mikä vaikeutti varainhankintaa. Erityisesti varainhankinnan toteuttamisen ajoituksen merkitys korostui katsauskaudella.

Turbulenssista huolimatta Kuntarahoitus-konsernin varainhankinnan strategia osoittautui toimivaksi, pääsy markkinoille säilyi vahvana ja yhtiö täytti perustehtävänsä edullisen rahoituksen turvaamisessa asiakkailleen. Kuntarahoituksen varainhankinta onnistui erinomaisesti ja varainhankinnan kustannus säilyi hyvällä tasolla. Katsauskauden aikana Kuntarahoitus päätti maksaa takaisin Euroopan keskuspankin TLTRO III -operaation kautta nostetut velat, yhteensä kaksi miljardia euroa. Nämä erät korvattiin tekemällä muuta pitkäaikaista varainhankintaa.

Varainhankintaohjelman arvioitu koko on 9–10 miljardia euroa vuodelle 2023. Tammikuu–kesäkuussa pitkäaikaista varainhankintaa tehtiin 7 118 miljoonaa euroa (5 962 miljoonaa euroa). Varainhankinta on edennyt hyvin aikataulussa, ja kesäkuun loppuun mennessä 74,9 % suunnitellusta varainhankinnasta oli saatu toteutettua. Pitkäaikaisia varainhankintajärjestelyitä tehtiin yhteensä 54 (116) kaiken kaikkiaan 10 (12) eri valuutasessa. Konserni suojaa varainhankintaan liittyviä markkinariskejä johdannaissojimuksilla.

Varainhankinnan kokonaismäärä oli kesäkuun 2023 lopussa 41 018 miljoonaa euroa (40 210 miljoonaa euroa), josta lyhytaikaisia Kuntarahoituksen velkasitoumuksia (*Euro Commercial Paper, ECP*) oli 3 099 miljoonaa euroa (4 650 miljoonaa euroa). Koko varainhankinnan määrästä euromääräistä oli 53,3 % (48,5 %) ja valuuttamääräistä 46,7 % (51,5 %).

Katsauskauden aikana Kuntarahoitus laski liikkeeseen yhteensä neljä viitelainaa. Tammikuussa liikkeeseen laskettu 1,5 miljardin euron viitelaina oli yhtiön suurin transaktio kahteen vuoteen, ja se ylimerkittiin nopeasti haastavasta markkinatilanteesta huolimatta. Helmikuussa liikkeeseen lasketusta 1 miljardin euron vihreästä joukkovelkakirjalainasta tuli ennätysellinen, Kuntarahoituksen kaikkien aikojen suurin vihreä joukkovelkakirjalaina ja samalla suurin euromääräinen vihreä liikkeeseenlasku Pohjoismaiden SSA-markkinoilla. Huhtikuussa Kuntarahoitus laski liikkeeseen 1 miljardin euron seitsemän vuoden joukkovelkakirjalainan, ja kesäkuussa laskettiin liikkeeseen 1 miljardin Yhdysvaltain dollarin joukkovelkakirjalaina, joka ylimerkittiin yli kaksinkertaisesti lyhyessä ajassa SSA-markkinoiden kilpailevasta tarjonnasta huolimatta.

Varainhankinta ja likviditeetin hallinta

Konsernin likviditeettitilanne on säilynyt erinomaisena. Venäjän hyökkäyssodan ja inflaatio-odotusten aiheuttaman epävarmuuden vuoksi konserni on varautumistoimenpiteenä ylläpitänyt normaalia suurempaa likviditeettipuskuria. Kokonaislikviditeetti oli kesäkuun 2023 lopussa 11 323 miljoonaa euroa (11 506 miljoonaa euroa). Tästä talletuksia keskuspankkiin oli 7 874 miljoonaa euroa (8 144 miljoonaa euroa) ja 3 420 miljoonaa euroa (3 330 miljoonaa euroa) sijoitettuna likvideihin, vähäriskisiin arvopaperisijoituksiin. Arvopaperisijoitusten keskimääräinen luottoluokitus oli AA+ (AA+), ja keskimääräinen maturiteetti oli 2,8 vuotta (2,6). Tämän lisäksi rahamarkkinatalletuksia luottolaitoksiin oli 29 miljoonaa euroa (32 miljoonaa euroa). Arvopaperisijoitusten korkoriski on suojattu koronvaihtosopimuksilla, joten korkojen muutokset eivät aiheuta tulosvaikutusta.

Vastuullisuuden jatkuva kehittäminen on integroitu tiiviisti myös konsernin sijoitusprosessiin. Kuntarahoitus-konsernin vastuullisen sijoittamisen viitekehys kiteyttää konsernin sijoitustoiminnan vastuullisuuden periaatteet, prosessit ja vastuut. Matalan luottoriskin ja korkean likviditeetin lisäksi tavoitellaan likviditeettisijoitusten vastuullisuutta. Konserni seuraa sijoitustensa vastuullisuutta ympäristö- ja yhteiskunnallisia vaikutuksia ja hyvää hallintoa kuvaavan ESG-luokituksen (*Environmental, Social and Governance*) avulla. ESG-luokituksen laskee ulkopuolinen palveluntarjoaja neljännesvuosittain. ESG-luokituksen laskennassa

huomioidaan liikkeeseenlaskijan merkittävimmät ESG-riskit ja -mahdollisuudet sekä omassa toiminnassa että toimialalla, kuinka altistunut liikkeeseenlaskija on näille avainriskeille ja mahdollisuuksille, kuinka hyvin liikkeeseenlaskija hallinnoi avainriskejä ja mahdollisuuksia, miltä näyttää liikkeeseenlaskijan toiminnan kokonaiskuva ja miten toiminta vertautuu globaaliin vertaisryhmään. Näitä kohtia arvioidaan kymmenen eri ESG-teeman avulla ja lopputuloksena saadaan ESG-arvo asteikolla 0–10, jossa 10 vastaa parasta arvosanaa.

Kesäkuun 2023 lopussa likviditeettisijoitusten ESG-luokitus oli 7,58 (7,65), mikä ylittää vertailuindeksin 7,45 (7,43). Suoria vastuullisia sijoituksia (ESG) oli yhteensä 611 miljoonaa euroa (498 miljoonaa euroa), mikä oli 17,9 % (15,0 %) kaikista arvopaperisijoituksista. Vastuullisten sijoitusten osuus on konsernilla korkeampi kuin markkinaindeksistä laskettu viitearvo 9,3 % (8,1%). Vastuullisten sijoitusten määrä suhteessa Kuntarahoitus-konsernin omaan vihreään ja yhteiskunnalliseen varainhankintaan oli 13,8 % (14,5 %).

Kuntarahoituksen luottoluokitukset

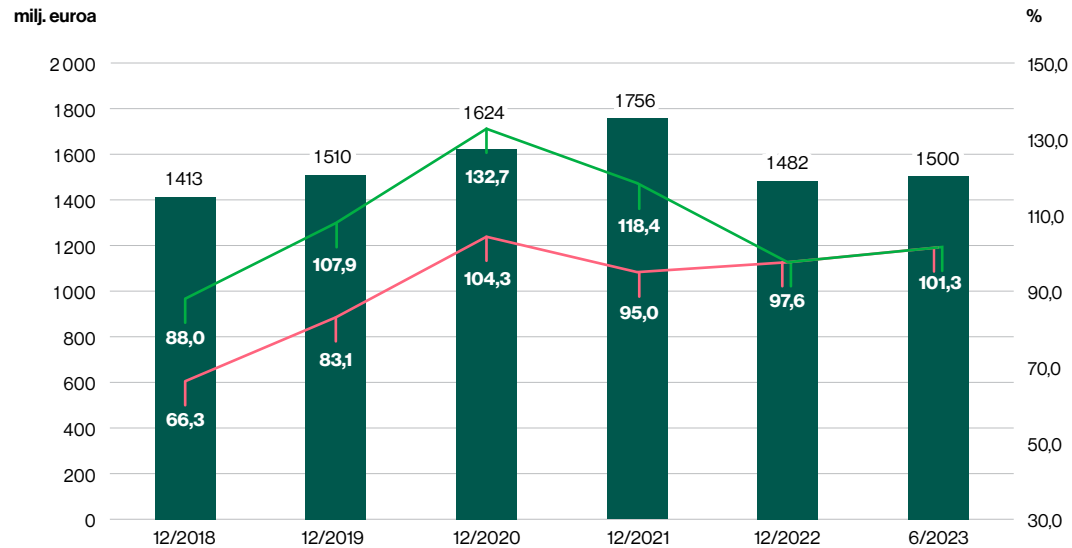
Kuntarahoitus Oyj • puolivuosisiksaus 1.1.–30.6.2023

Luokituslaitos	Pitkäaikainen varainhankinta	Näkymät	Lyhytaikainen varainhankinta
Moody's Investors Service		Vakaat	P-1
Standard & Poor's		Vakaat	A-1+

Kuntarahoituksen luottoluokitukset vastaavat Suomen valtion luottoluokituksia.
Kuntarahoituksen luottoluokitukset eivät ole muuttuneet katsauskaudella.
Kuntarahoituksen varainhankinnan takaavalla Kuntien takauskeskuksella on Kuntarahoitusta vastaavat luottoluokitukset.

Vakavaraisuus

Konsernin omat varat ja vakavaraisuus

- Omat varat (miljoonaa euroa)
- CET1-vakavaraisuus, %
- Kokonaisvakavaraisuus, %

Konsernin omat varat ja vakavaraisuus

Kuntarahoitus-konsernin vakavaraisuus on erittäin vahva. CET1-vakavaraisuus oli 101,3 % (97,6 %), mikä vastaa myös Tier 1 - ja kokonaisvakavaraisuutta kesäkuun 2023 lopussa (97,6 %), sillä konsernilla oli vain ydinpääomaa katsauskauden lopussa. CET1-vakavaraisuus oli yli seitsemänkertainen verrattuna kokonaisvakavaraisuusvaatimukseen vaaditut pääomapuskurit huomioiden.

Vakavaraisuus

**OMAT VARAT, KONSERNI
(1 000 €)**

	30.6.2023	31.12.2022
Ydinpääoma ennen vähennyksiä	1 587 121	1 546 129
Vähennykset ydinpääomasta	-87 137	-64 519
Ydinpääoma (CE1)	1 499 983	1 481 610
Ensisijainen lisäpääoma ennen vähennyksiä	-	-
Vähennykset ensisijaisesta lisäpääomasta	-	-
Ensisijainen lisäpääoma (AT1)	-	-
Ensisijainen pääoma (T1)	1 499 983	1 481 610
Toissijainen pääoma ennen vähennyksiä	-	-
Vähennykset toissijaisesta pääomasta	-	-
Toissijainen pääoma (T2)	-	-
Omat varat yhteensä	1 499 983	1 481 610

Kuntarahoitus-konsernin ydinpääoma (CE1) oli katsauskauden lopussa 1 500 miljoonaa euroa (1 482 miljoonaa euroa). Konsernilla ei ollut kesäkuun lopussa ensisijaiseen lisäpääomaan luettavia eriä, minkä johdosta ensisijainen pääoma oli yhtä suuri kuin ydinpääoma eli 1 500 miljoonaa euroa (1 482 miljoonaa euroa). Toissijaista pääomaa ei ollut, ja omat varat olivat yhteensä 1 500 miljoonaa euroa (1 482 miljoonaa euroa).

Ydinpääomaan sisältyy katsauskauden voitto, sillä kauden tulos on ollut yleisluonteisen tarkastuksen kohteena, ja näin ollen katsauskauden voitto on voitu lukea ydinpääomaan Euroopan keskuspankin myöntämän vakavaraisuusasetuksen mukaisen luvan perusteella. Kuntarahoitus-konserni on katsauskauden aikana kehittänyt edelleen varovaisen arvostamisen mallejaan, mutta näillä muutoksilla oli vain vähäinen vaikutus omiin varoihin.

Vakavaraisuus

OMIEN VAROJEN VÄHIMMÄISVAATIMUS, KONSERNI (1 000 €)	30.6.2023		31.12.2022	
	Pääomavaade	Riskipainotetut saamiset	Pääomavaade	Riskipainotetut saamiset
Luotto- ja vastapuoliriski, standardimenetelmä	42 488	531 096	41 727	521 592
Saamiset valtioilta ja keskuspankeilta	-	0	-	0
Saamiset aluehallinnolta ja paikallisviranomaisilta	423	5 283	419	5 240
Saamiset julkisyhteisöiltä ja julkisoikeudellisilta laitoksilta	420	5 251	639	7 983
Saamiset kansainvälisiltä kehityspankeilta	-	0	-	0
Saamiset laitoksilta	26 480	331 004	26 800	355 004
Saamiset yrityksiltä	2 504	31 305	3 297	41 210
Katetut joukkolainat	9 653	120 663	8 723	109 041
Muut erät	3 007	37 590	1 849	23 113
Markkinariski	-	-	-	-
Vastuun arvonoi kaisuriski (CVA VaR), standardimenetelmä	33 853	423 168	37 644	470 552
Operatiivinen riski, perusmenetelmä	42 071	525 892	42 071	525 892
Yhteensä	118 413	1 480 157	121 443	1 518 036

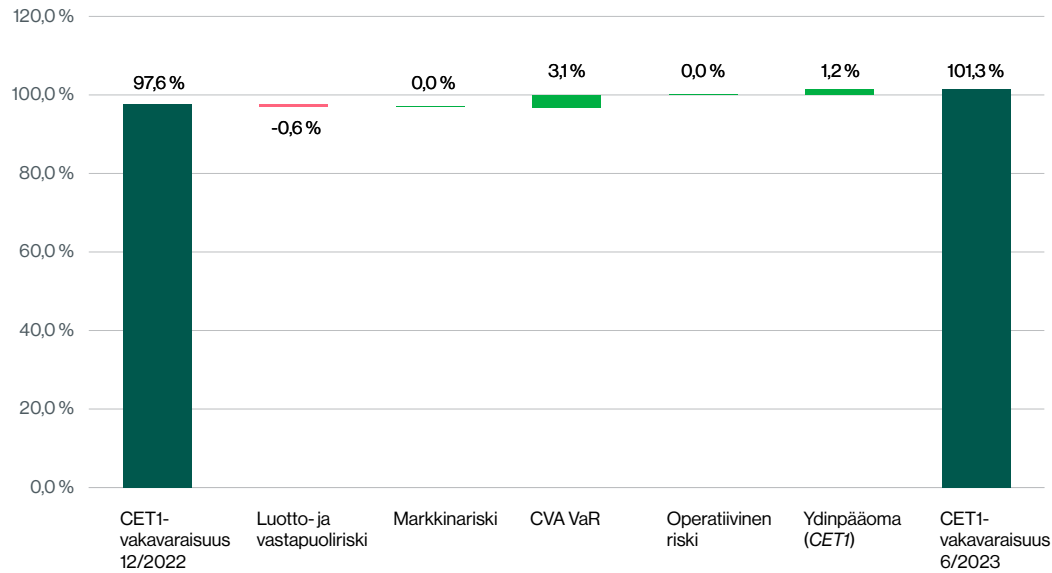
Vastapuoliriskin pääomavaade on 3 282 tuhatta euroa (5 640 tuhatta euroa).

Konsernin riskipainotetut saamiset pienenevät 2,5 % vuoden 2022 lopusta ja olivat 1 480 miljoonaa euroa kesäkuun 2023 lopussa (1 518 miljoonaa euroa).

Kokonaisuudessaan luotto- ja vastapuoliriskin riskipainotetut saamiset kasvoivat 10 miljoonaa euroa vuoden 2022 lopusta. Markkinariskille ei ollut pääomavaadetta katsauskauden lopussa eikä vertailuvuonna, sillä valuuttapositio oli alle 2 % omista varoista, joten markkinariskille ei ole laskettu omien varojen vaatimusta EU:n vakavaraisuusasetuksen 351 artiklan mukaisesti. Vastuun arvonoi kaisuriski laski 423 miljoonaan euroon (471 miljoonaa euroa). Operatiivisen riskin vasta-arvo oli 526 miljoonaa euroa (526 miljoonaa euroa). Vastuun arvonoi kaisuriskin vakavaraisuutta vahvistanut vaikutus johtui pääosin johdannaisvastapuoliriskin laskentamallien kehittämisestä, minkä seurauksena laskentaan sisältyneestä varovaisuudesta voitiin luopua. Muutoksella oli myös vakavaraisuutta kasvattava vaikutus luotto- ja vastapuoliriskiinkin.

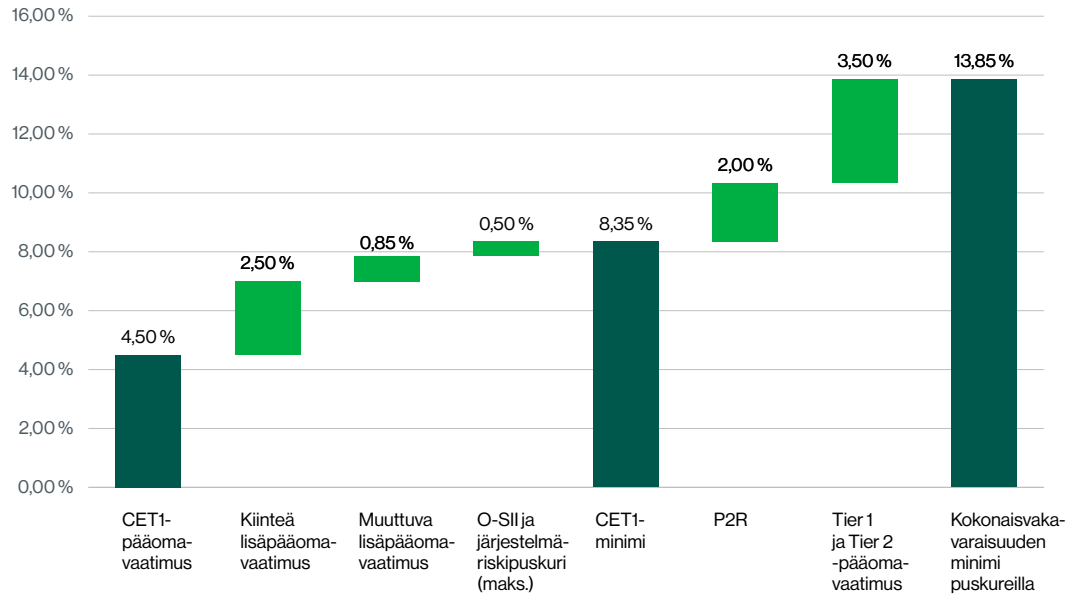
Vakavaraisuus

Muutokset konsernin CET1-vakavaraisuudessa, %

Kuntarahoitus-konserni julkistaa viikolla 32 tästä puolivuositarkastuksesta erillisen riskienhallintaa ja vakavaraisuutta koskevia tietoja sisältävän Pilari III -raportin, joka on saatavilla Kuntarahoituksen verkkosivuilla englanninkielisenä.

Konsernin vähimmäispääomavaatimukset ja pääomapuskurit, %

Konsernin vähimmäispääomavaatimukset ja pääomapuskurit

Vähimmäispääomavaatimus vakavaraisuudelle on 8 % ja CET1-vakavaraisuudelle 4,5 %. Luottolaitoslain mukainen kiinteä lisäpääomavaatimus on 2,5 % sekä muu rahoitusjärjestelmän kannalta merkittävän luottolaitoksen (*Other Systemically Important Institution, O-SII*) lisäpääomavaatimus on Kuntarahoitus-konsernille 0,5 %. Kesäkuun 2023 lopussa Finanssivalvonta antoi vuosittaisen päätöksensä O-SII-lisäpääomavaatimuksesta ja piti vaatimuksen ennallaan 0,5 %:ssa. Maaliskuun lopussa 2023 Finanssivalvonta asetti Kuntarahoitukselle rakenteellisten ominaisuuksien perusteella määrättävän ydinpääomalla katettavan lisäpääomavaatimuksen, niin sanotun järjestelmäriskipuskurivaatimuksen suuruudeltaan 1 %. Päätös tulee voimaan huhtikuun 2024 alusta ja vastaa muille suomalaisille pankeille samassa yhteydessä asetettua vaatimusta. Järjestelmäriskipuskuri ja O-SII-lisäpääomavaatimus ovat rinnakkaisia puskureita, joista sovelletaan suurempaa.

Kesäkuussa 2023 Finanssivalvonta päätti pitää muuttuvan lisäpääomavaatimuksen ennallaan ja säilyttää sen perustasollaan 0 %:ssa. Vastuiden maantieteellisen jakauman perusteella määrittyvä luottolaitoskohtainen lisäpääomavaatimus on Kuntarahoitus-konsernille 0,9 % (0,8 %), ja näin ollen CET1-vakavaraisuuden alaraja on 8,4 % (8,3 %) ja kokonaisvakavaraisuuden alaraja 11,9 % (11,8 %).

Vakavaraisuus

Edellä olevien lisäksi Euroopan keskuspankki (EKP) on asettanut osana vuosittaista valvojan arviota (*Supervisory Review and Evaluation Process, SREP*) Kuntarahoitus-konsernille 2,0 % lisäpääomavaatimuksen (*Pillar 2 Requirement, P2R*). Kun huomioidaan lisäpääomavaatimus, SREP:n mukaista kokonaispääomavaatimusta (*Total SREP Capital Requirement, TSCR*) kuvaava suhde oli kesäkuun 2023 lopussa 10,0 % (10,0 %).

Kokonaispääomavaatimuksen minimitaso on 13,9 % (13,8 %) sisältäen P2R:n sekä muut lisäpääomavaatimukset.

Vähimmäisomavaraisuusaste, maksuvalmiusvaatimus ja pysyvän varainhankinnan vaatimus

Konsernin vähimmäisomavaraisuusaste (*leverage ratio*) oli kesäkuun lopussa 11,9 % (11,6 %). Kuntarahoitus on CRR II -asetuksen mukainen julkinen kehitysluottolaitos (*public development credit institution*), ja näin ollen voi vähentää vähimmäisomavaraisuusasteen laskennassa vastuistaan kunta-, hyvinvointialue- ja valtioriskillä olevat luottosaa-tavansa. Kunta-, hyvinvointialue- ja valtioriskillä olevien luottosaa-tavien määrä oli kesäkuun lopussa 32 700 miljoonaa euroa (31 853 miljoonaa euroa) ja tämä vähennys huomioiden vähimmäisomavaraisuusvastuut olivat 12 657 miljoonaa euroa (12 777 miljoonaa euroa). Vähimmäistaso vähimmäisomavaraisuusasteelle on 3 %.

Maksuvalmiusvaatimus (*Liquidity Coverage Ratio, LCR*) oli kesäkuun lopussa 253,5 % (256,7 %). Pysyvän varainhankinnan vaatimus (*Net Stable Funding Ratio, NSFR*) oli

kesäkuun lopussa 127,1 % (120,3 %). Molempien vaatimusten vähimmäistaso on 100 %.

Kriisinratkaisusta annetun lain mukaiset velat

Kuntarahoituksen kriisinratkaisuviranomainen on EU:n yhteinen kriisinratkaisuneuvosto (*Single Resolution Board, SRB*). Yhteinen kriisinratkaisuneuvosto on asettanut Kuntarahoitukselle sitovan omien varojen ja alentamiskelpoisten velkojen vähimmäismäärää koskevan vaatimuksen (*Minimum Requirement for own funds and Eligible Liabilities, MREL*), joka on suuruudeltaan 10 % kokonaisriskin määrästä ja 3 % vähimmäisomavaraisuusasteen laskennassa käytetystä vastuuden kokonaismäärästä. MREL-vaateessa on otettu huomioon SRB:n päätös siitä, että Kuntarahoitusta koskee yksinkertaistettu kriisinratkaisustrategia.

MREL-vaade tulee voimaan 1.1.2024. Kuntarahoituksen on kuitenkin tullut täyttää 1.1.2022 alkaen täysimääräisesti lopullisen MREL-vaateen tasot, jotka ovat yhtä suuria kuin vakavaraisuuden ja vähimmäisomavaraisuuden vähimmäisvaateet. Kuntarahoituksen omien varojen ja alentamiskelpoisten velkojen yhteismäärä ylittää moninkertaisesti Kuntarahoitukselle asetettavan vähimmäisvaatimuksen. Kuntarahoituksella ei ole tällä hetkellä tarvetta MREL-vaateen täyttämiseen liittyvien Tier 3 -instrumenttien liikkeeseenlaskulle.

Muutokset pankkisääntelyssä

Vuoden 2022 aikana konserni panosti ympäristöön, yhteiskuntaan ja hyvään hallintotapaan liittyvien riskien julkistamiseen ja valmistautui CRR:n 449a artiklan mukaiseen

julkistamiseen näiden riskien osalta huomioiden vaatimukset Euroopan pankkiviranomaisen antamassa teknisessä standardissa (EBA/ITS/2022/01). Nämä tiedot julkistettiin maaliskuussa 2023 osana Pilari III 2022 -raporttia. Konserni on aloittanut katsauskauden aikana valmistautumisen vaiheen 2 tietojen julkistamiseen vuoden 2023 lopusta.

Euroopan komissio julkisti lokakuun 2021 lopussa esityksensä lopullisten Basel III -pankkisääntelystandardien toimeenpanemisesta EU:ssa (ns. *CRR III*). Uudistus vaikuttaa pankkien vakavaraisuuslaskentaan, erityisesti luotto-, markkina- ja operatiivisen riskin laskentaan, vastuun arvonoi-kaisuriskiiin, vähimmäisomavaraisuusasteen laskentaan sekä tuo uuden riskipainolattian (*output floor*). Kuntarahoitus-konsernin liiketoimintamalli perustuu vain nollariskiluokituksen saavaan luotonantoon, eikä tähän ole tulossa muutoksia Basel III -paketin toimeenpanossa. Uudistus tulee kuitenkin vaikuttamaan Kuntarahoitus-konsernin laskentamenetelmiin ja raportointiin. Konserni on aloittanut katsauskaudella sääntelyn muutosten arvioinnin, ja vaikutusarviot muutoksista tulevat tarkentumaan työn edetessä, kun konserni valmistautuu CRR III -sääntelyn voimaantuloon.

Marraskuussa 2022 Euroopan parlamentti on hyväksynyt Euroopan komission huhtikuussa 2021 ehdottaman yritysten kestävä kehityksen raportointidirektiivin (*Corporate Sustainability Reporting Directive, CSRD*). Kuntarahoitus-konserni valmistautuu CSRD:n mukaisen kestävyysraportoinnin aloittamiseen tilikaudella 2025.

Kuntarahoitus-konsernin taloudelliset tavoitteet

Kuntarahoituksen perustehtävänä on varmistaa rajatun, julkista tehtävää hoitavan asiakaskuntansa rahoituksen saatavuus ja edullisuus kaikissa markkinaolosuhteissa. Tämä perustehtävä edellyttää, että Kuntarahoituksen pääomien määrä ja laatu sekä maksuvalmius ylittävät aina tiukimmatkin viranomaisvaatimukset ja mahdollistavat siten normaalin liiketoiminnan harjoittamisen myös taloudellisesti vaikeina aikoina. Kuntarahoitus suhtautuu riskinottoon hyvin maltillisesti sekä ylläpitää vahvaa määrällistä ja laadullista riskinkantokykyä.

Erikoistuneen liiketoimintamallin vuoksi konsernin kaikkein tiukin sääntelyyn perustuva pääomavaade on useimmista luottolaitoksista poiketen vähimmäisomavaraisuusaste (*leverage ratio*). Vähimmäisomavaraisuusaste on luottolaitossääntelyssä (*CRR*) määritelty, vakavaraisuustunnuslukuja täydentävä tunnusluku. Sen tavoitteena on estää luottolaitosten liiallinen velkaantuminen. Tunnusluku lasketaan vakavaraisuussäännösten mukaisen ensisijaisen pääoman sekä taseen varojen ja sääntelyssä tarkemmin kuvatulla

tavalla määriteltyjen taseen ulkopuolisten erien suhteena. Kuntarahoitus on CRR II -asetuksen ((EU) 2019/876) mukainen julkinen kehitysluottolaitos. Tämän vuoksi se voi vähentää vähimmäisomavaraisuusasteen laskennassa vastuistaan kunta-, hyvinvointialue- ja valtioriskillä olevat luottosaatavansa. Vähennyksen jälkeen merkittävimmin Kuntarahoituksen vähimmäisomavaraisuuden tasoon vaikuttaa yhtiön maksuvalmiutta turvaavan likviditeettisalkun koko.

Kuntarahoituksen tavoitteena on, että konsernin ydinpääoman (*CET1*) määrä ylittää aina vähimmäisomavaraisuusasteen vähimmäistavoitteen, joka muodostuu sääntelyn vähimmäisvaatimuksen (3 %) sekä johdon asettamien pääomapuskurien (4 %) yhteismäärästä (7 %). Johdon asettamilla pääomapuskureilla konserni varautuu epäedullisesti pääoma-asemaan vaikuttaviin tapahtumiin ja muutoksiin, jotka voivat olla realisoituneita liiketoimintariskejä tai pääoma-asemaa heikentäviä sääntelyn muutoksia. Liiketoimintariskeihin kohdistuva pääomavaade perustuu ankaraan stressitestiin. Merkittävä osa edellä mainituista liiketoimintarisken

pääomavaateesta aiheutuu realisoitumattomista käyvän arvon muutoksista, jotka ovat luonteeltaan tilapäisiä.

Kesäkuun 2023 lopussa konsernin vähimmäisomavaraisuusaste ydinpääomilla oli 11,9 %. Vähimmäispääomatavoitteen ylittävät pääomat kattavat likviditeetin määrän muutosten aiheuttamaa pääomavaateen heilahteluja sekä turvaavat liiketoiminnan jatkuvuutta ja osingonmaksukykyä.

Huomioiden, että Kuntarahoituksen tavoitteena julkisena kehitysluottolaitoksena ei ole yhtiön tuloksen maksimointi, konserni tavoittelee tulosta, joka turvaa pitkällä aikavälillä konsernin kyvyn perustehtävän toteuttamiseen. Konsernin tavoitteena on saavuttaa vähintään tulos, joka on riittävä kattamaan liiketoiminnan kasvun aiheuttaman pääomavaateen kasvun sekä tyydyttämään omistajien pitkän aikavälin tuotto-odotuksen. Kuntarahoitus pyrkii pitkän aikavälin hinnoittelulla ja muilla toimenpiteillä mahdollisimman suureen asiakashyötyyn huomioiden samalla myös toiminnan jatkuvuuden varmistamisen ja omistajien tuotto-odotukset.

Kuntarahoitus-konsernin taloudelliset tavoitteet

Yhtiökokouksen maaliskuussa 2023 hyväksymän osinkopolitiikan mukaan vahvan pääoma-aseman mahdollistamana Kuntarahoituksen tavoitteena on maksaa osinkoa 30–60 % konsernin tilikauden tuloksesta. Osingonjako ei saa kuitenkaan vaarantaa Kuntarahoituksen vakavaraisuutta, maksuvalmiutta eikä kykyä selvitä sitoumuksistaan. Voitonjakoesitystä valmisteltaessa ja itse voitonjakopäätöstä tehtäessä otetaan lisäksi kattavasti huomioon konsernin pääoma-asemaan vaikuttavia tekijöitä, kuten:

- toimintaympäristöön ja sääntelyyn liittyvät epävarmuudet ja muutokset
- arviot konsernin taloudellisesta tilanteesta tulevaisuudessa
- konsernin rahoitusasema ja maksuvalmius
- riskiasemassa tapahtuneet muutokset
- omiin varoihin vaikuttaneet realisoitumattomat käyvän arvon muutokset
- arviot likviditeetin määrän kehityksestä
- valvojien ja luottoluokittajien näkemykset
- mahdollisten AT1-lainojen tulokseen kirjaamattomat korot.

Riskienhallinta

Kuntarahoituksen liiketoiminta edellyttää riittäviä riskienhallintamekanismeja, joilla varmistetaan konsernin riskiaseman säilyminen emoyhtiön hallituksen vahvistamissa puitteissa. Konserni soveltaa riskienhallinnassaan konservatiivisia periaatteita. Tavoitteena on kokonaisriskiaseman säilyttäminen niin matalalla tasolla, että Kuntarahoituksen hyvää luottoluokitusta ei vaaranneta.

Kuntarahoitus-konsernin toiminnan merkittävät riskit ovat luotto- ja vastapuoliriski, markkinariski ja likviditeettiriski. Kaikkeen liiketoimintaan liittyvät olennaisesti myös strategiset riskit, yritys vastuuriskit, kuten ilmasto- ja ympäristöriskit, sekä operatiiviset riskit mukaan lukien compliance-riskit.

Kuntarahoitus-konserni julkistaa tästä puolivuositarkastuksesta erillisen riskienhallintaa ja vakavaraisuutta koskevia tietoja sisältävän Pilari III -raportin viikolla 32, joka on saatavilla Kuntarahoituksen verkkosivuilla englanninkielisenä.

Konsernin riskiasema

Konsernin riskinottohalukkuudessa ei tapahtunut olennaisia muutoksia alkuvuoden 2023 aikana, ja konserni on pysynyt hallituksen määrittelemän riskinottohalukkuuden puitteissa. Ukrainassa käytävän Venäjän hyökkäyssodan vaikutukset konsernin taloudelliseen asemaan tai toiminnan tulokseen ovat edelleen olleet vähäiset. Pääomamarkkinoilla toimintaympäristön muutokset leimasivat vuoden 2023 alkua, ja markkinatilanne oli haastava. Inflaation nousu, maailmanlaajuiset pankkisektorin haasteet sekä kohonnut korkotaso loivat markkinoille epävarmuutta, mikä vaikeutti varainhankintaa. Näistä haasteista huolimatta konsernin varainhankinta on toiminut katsauskauden aikana normaalisti. Epävarmuuden vuoksi konserni on kuitenkin varautumistoimenpiteenä ylläpitänyt normaalia suurempia likviditeettipuskureita. Venäjän hyökkäyssota vaikuttaa Kuntarahoitus-konsernin riskeihin välillisesti pääosin yleisen markkinatilanteen kautta. Vaikutuksia voisi myös tulla esimerkiksi Kuntarahoitus-konserniin kohdistuvista kyberhyökkäyksistä, joihin on kuitenkin varauduttu huolellisesti.

Ulkoisten olosuhteiden muutoksista huolimatta Kuntarahoitus-konsernin toiminnan riskiasema on säilynyt vakaana ja riskitasoltaan maltillisena. Katsauskauden aikana rahoitusinstrumenttien realisoitumattomat käyvän arvon muutokset aiheuttivat tulosvolatiliteettia, erityisesti keväällä pankkisektorin haasteiden aikana. Konserni seuraa ja analysoi jatkuvasti arvostuksista syntyvää volatiliteettia ja on varautunut sen mahdollisesti aiheuttamiin tulos- ja vakavaraisuusvaikutuksiin.

Kuntarahoitus-konserni on osallistunut alkuvuoden aikana EKP:n ohjaamaan stressitestiin (*SSM Stress Test*), joka kattoi vuodet 2023–2025. Stressitestin tulokset julkistettiin heinäkuussa. Kuntarahoitus-konsernin pääomat ylittävät selvästi stressitestin mukaisen skenaarion edellyttämän pääomatarpeen.

Riskienhallinta

Kuntarahoitus altistuu luottoriskille osana konsernin liiketoimintaa. Asiakaskunnan luonteen vuoksi siitä syntyvät luottoriskit ovat vähäisiä. Kuntarahoituksen luottoriskit syntyvät lähes yksinomaan asiakasrahoituksesta sekä likviditeetti- ja johdannaissalkun saamisista. Kuntarahoitus tarjoaa asiakkaidensa korkoriskipositioiden suojaamiseen myös johdannaissopimuksia, jotka katetaan vastakkaisilla sopimuksilla markkinoilta. Konserni käyttää johdannaissopimuksia vain markkinariskeiltä suojautumiseen.

Huomioiden luottoriskin vähentämistekniikat (kiinteistövaakuudet ja saadut takaukset) ja CRR:n artiklan 400 mukaiset vapautukset, jotka liittyvät suurten asiakasriskien laskentaan, Kuntarahoitus-konsernille ei synny sääntelyn tarkoittamaa asiakasriskiä asiakkaidensa rahoituksessa, eikä näin ollen yhdenkään asiakkaan asiakasriski ylitä 10 % omista varoista. Tammi–kesäkuun tulokseen kirjattujen odotettavissa olevien luottotappioiden määrä oli -0,2 miljoonaa euroa (-0,7 miljoonaa euroa). Myönnettyjen lainanhoitojoustojen määrä kesäkuun 2023 lopussa oli 82 miljoonaa euroa (80 miljoonaa euroa). Järjestämättömiä saamia oli katsauskauden lopussa 2 miljoonaa euroa (7 miljoonaa euroa), joille Kuntarahoituksella on kuntien tai hyvinvointialueiden omavelkainen takaus tai kiinteistövuokaus sekä valtion täytetäkaus, eikä siten näihin saataviin odoteta liittyvän riskiä lopullisesta luottotappiosta. Järjestämättömät saamiset olivat alle 0,01 % asiakasvastoista (0,02 %).

Kuntarahoituksen luottoriskiasema on säilynyt alkuvuoden aikana vakaana ja riskitasoltaan alhaisena. Myös tulevaisuudessa luottoriskiaseman odotetaan pysyvän vakaana konsernin luottoriskistrategian mukaisesti.

Markkinariskit muodostuvat korko-, valuuttakurssi- ja muista markkina- ja hintariskeistä. Konserni suojautuu markkinariskiltä johdannaissopimuksilla, ja niitä voidaan tehdä ainoastaan suojaustarkoituksessa. Konserni ei harjoita trading-toimintaa. Korkoriskiä syntyy pääasiassa viitekorkeiden korkosidonnaisuuden eroista taseen saamisten ja velkojen välillä. Korkoriskiä seurataan ja suojataan aktiivisesti. Tuloriskin laskennassa käytetään kahdeksaa eri skenaariota, joista epäedullisin tulema otetaan huomioon korkoriskin seurannassa. Yhden vuoden tuloriski oli kesäkuun lopussa -16 miljoonaa euroa, jolloin epäedullisin skenaario oli korkokäyrän 200 korkopisteen lasku (vuoden 2022 lopussa epäedullisin skenaario oli korkokäyrän 200 korkopisteen lasku, -25 miljoonaa euroa). Myös taseen nykyarvon korkoherkkyyden laskennassa käytetään useita eri skenaarioita, joista huomioidaan epäedullisin tulema. Epäedullisin skenaario kesäkuun lopussa oli korkokäyrän 200 korkopisteen nousu, jolloin korkoherkkyys oli -79 miljoonaa euroa (vuoden 2022 lopussa epäedullisin skenaario oli korkokäyrän 200 korkopisteen nousu, -34 miljoonaa euroa).

Valuuttakurssiriskiltä suojaudutaan vaihtamalla johdannaissopimuksilla kaikki valuuttamääräinen varainhankinta ja sijoitukset euromääräiseksi. Konsernin kaikki asiakasrahoitus on euromääräistä. Konsernilla ei ole merkittäviä avoimia valuuttapositioita. Johdannaisten keskusvastapuoliselvityksen vakuushallinnan seurauksena voi kuitenkin syntyä väliaikaisesti vähäistä valuuttakurssiriskiä. Tätä valuuttakurssiriskiä seurataan ja suojataan aktiivisesti. Myös muilta markkina- ja hintariskeiltä suojaudutaan johdannaissopimuksilla.

Konserni on myös tunnistanut arvostusriskin olennaiseksi liiketoimintansa riskiksi. Katsauskauden aikana rahoitusinstrumenttien realisoitumattomat käyvän arvon muutokset aiheuttavat konsernille tulosvolatiliteettia. Realisoitumattomiin käyvän arvon muutoksiin ovat vaikuttaneet etenkin konsernin keskeisillä varainhankintamarkkinoilla tapahtuneet korko-odotusten sekä luottoriskilisten muutokset sekä pankisektorin haasteet. Konserni seuraa ja analysoi jatkuvasti arvostuksista syntyvää volatiliteettia ja varautuu sen mahdollisesti aiheuttamiin tulos- ja vakavaraisuusvaikutuksiin.

Kuntarahoitus-konsernin markkinariski on edelleen säilynyt vakaana huolimatta markkinamuutoksista.

Riskienhallinta

Kuntarahoitus hallitsee jälleärahoitusriskiä rajoittamalla rahoitusvarojen ja -velkojen välistä keskimaturiteettia. Lisäksi maksuvalmiusriskiä rajoitetaan käytettävissä olevan lyhyt- ja pitkäaikaisen likviditeetin vähimmäisriittävyuden limiitillä. Likviditeetin riittävyys -tunnusluku oli kesäkuun lopussa yli 18 kuukautta (15 kuukautta). Kuntarahoitus-konsernin maksuvalmius on hyvä. Maksuvalmiusvaatimus (*LCR*) oli katsauskauden lopussa 253,5 % (256,7 %). Pitkäaikaisen rahoituksen saatavuutta seurataan pysyvän varainhankinnan vaatimuksella (*NSFR*), ja se oli kesäkuun lopussa 127,1 % (120,3 %). Rahoituksen saatavuus on säilynyt hyvällä tasolla koko alkuvuoden ajan, ja tammi–kesäkuussa 2023 pitkäaikainen uusi varainhankinta oli 7 118 miljoonaa euroa (5 962 miljoonaa euroa).

Operatiivisten riskien arvioidaan olevan maltillisella tasolla. Operatiivisista riskeistä ei realisoitunut olennaisia tappioita alkuvuoden 2023 aikana.

Yritysvastuuriskit voidaan jakaa ilmasto- ja ympäristöriskeihin, yhteiskunnallisiin riskeihin sekä hallintotapaan liittyviin riskeihin (*ESG-riskit*). Yritysvastuuriskeissä ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia katsauskauden aikana.

Konsernin arvion mukaan altistuminen ilmasto- ja ympäristöriskeille on alhaisella tasolla. Kuntarahoituksen liiketoimintamallin mukaisesti asiakassaavat ovat suomalaiselta kunta- ja hyvinvointialuesektoreilta tai Suomen valtiolta riskinsiirron jälkeen (valtion täytetäkaus). Kuntarahoitus-konsernin asiakkaat ja sen vuoksi myös konserni itse ovat altistuneet sekä fyysisille että siirtymäriskeille. Tunnistetut riskit liittyvät rahoituksen vakuutena oleviin kiinteistövakuuksiin, joista ei kuitenkaan odoteta lopullisia luottotappiota ilmasto- tai ympäristöriskitapahtuman toteutuessa johtuen takausjärjestelyistä. Kuntarahoitus-konsernin sijoitusvastapuolet ovat valtioita, keskuspankkeja, SSA-sektorin toimijoita sekä luottolaitoksia, ja konsernin arvion mukaan näiden toimijoiden ilmasto- ja ympäristöriskit ovat matalalla tasolla, sillä Kuntarahoitus sijoittaa vain matalan riskin toimijoihin. Sama koskee myös konsernin johdannaisvastapuolia.

Konsernin tämänhetkisen arvion mukaan ilmasto- ja ympäristöriskien vaikutus konsernille ei toteudu lyhyellä aikavälillä. Keskipitkällä ja pitkällä aikavälillä ilmasto- ja ympäristöriskeillä voi kuitenkin olla kielteinen vaikutus Kuntarahoitus-konsernin asiakkaiden taloudelliseen tilanteeseen.

Konsernin tämänhetkisen arvion mukaan konsernilla ei ole merkittäviä yhteiskunnallisia tai hallintotapaan liittyviä riskejä. Altistuminen yhteiskunnallisille riskeille on matalalla tasolla, sillä perusliiketoiminnassa ei ole tunnistettu materiaalista riskiä työlainsäädännön noudattamatta jättämisestä, ihmisoikeuksista tai muista vastaavista sosiaalisen oikeuden osa-alueista. Kuntarahoitus-konserni seuraa asiakkaidensa ja sijoitusvastapuoliensa hallinnon toimintaa ESG-pisteytysmallilla, jossa arvioidaan muun muassa hallinnon osalta asiakkaan tai vastapuolen raportoituja hallintojärjestelyitä sekä muita ESG-tekijöitä.

Konserni on alkuvuoden 2023 aikana jatkanut ESG-riskien hallintaan liittyvän riskienhallintakehikon rakentamista sääntelyvaatimusten ja EKP:ta saadun palautteen mukaisesti. Tämä kehitystyö jatkuu myös tulevien vuosien aikana.

Hallinnointikäytäntö

Kuntarahoitus noudattaa yhtiölainsäädännön lisäksi luottolaitostoiminnasta annetun lain vaatimuksia ja viranomaisohjeita hallinnon järjestämisestä. Hallintoon liittyvät käytännöt on kuvattu tarkemmin Kuntarahoituksen verkkosivuilla, jossa on myös saatavilla arvopaperimarkkinalain 7 luvun 7§:n mukainen selvitys hallinto- ja ohjauksjärjestelmästä vuodelta 2022. Selvitys sisältää kuvauksen taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteistä. Selvitys pitää sisällään myös luottolaitostoiminnasta annetun lain edellyttämät kuvaukset hallinnosta sekä tiedot siitä, miten Kuntarahoitus noudattaa pörssiyhtiöitä koskevaa Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia. Koodi koskee suomalaisia pörssiyhtiöitä eli niitä yhtiöitä, joiden osakkeet ovat listattuina Helsingin pörssissä. Koska Kuntarahoitus on yksinomaan listattujen joukkovelkakirjalainojen liikkeeseenlaskija, ja sen osakkeet eivät ole julkisen kaupankäynnin kohteena, Kuntarahoituksen kannalta ei ole tarkoituksenmukaista soveltaa kyseistä koodia suoraan.

Konsernirakenne

Kuntarahoitus-konsernin muodostavat Kuntarahoitus Oyj (Kuntarahoitus, Yhtiö) sekä Rahoituksen neuvontapalvelut Inspira Oy (Inspira). Kuntarahoitus omistaa Inspiran täysimääräisesti. Katsauskauden aikana konsernirakenteessa ei tapahtunut muutoksia.

Yhtiökokous

Kuntarahoituksen varsinainen yhtiökokous pidettiin 28.3.2023. Yhtiökokous vahvisti tilinpäätöksen tilikaudelta 2022 ja myönsi vastuuvapauden hallituksen jäsenille, toimitusjohtajalle ja toimitusjohtajan sijaiselle. Lisäksi yhtiökokous päätti hallituksen ehdotuksen mukaisesti, että osinkoa jaetaan 1,73 euroa osakkeelta, yhteensä 67,6 miljoonaa euroa. Yhtiön taseen 31.12.2022 mukaan voitonjakokelpoiset varat olivat 365,8 miljoonaa euroa.

Varsinainen yhtiökokous päätti omistajien nimitysvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti, että toimikaudella 2023–2024 hallituksen jäsenten lukumäärä on kahdeksan sekä nimitti hallituksen jäsenet toimikaudelle 2023–2024 (vuoden 2023 varsinaisesta yhtiökokouksesta seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen asti). Yhtiökokous vahvisti myös omistajien nimitysvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti hallituksen jäsenille maksettavien palkkioiden määrät.

Yhtiön tilintarkastajaksi valittiin hallituksen ehdotuksen ja suostumuksensa mukaisesti tilintarkastusyhteisö KPMG Oy Ab. Päävastuullisena tilintarkastajana toimii KHT Tiia Kataja. Hän toimi myös edellisellä tilikaudella päävastuullisena tilintarkastajana. Lisäksi todettiin, että Yhtiön on sääntelyn mukaan vaihdettava tilintarkastajaa vuonna 2024 alkavalle toimikaudelle. Yhtiökokouksessa merkittiin tiedoksi tilintarkastajan valintaa 2024 alkavalle toimikaudelle koskeva tarkastusvaliokunnan suositus sekä tähän perustuva hallituksen ehdotus tilintarkastajaksi seuraavan vuoden varsinaiselle yhtiökokoukselle. Kuntarahoituksen hallituksen ehdotus vuoden 2024 varsinaiselle yhtiökokoukselle on, että uudeksi tilintarkastajaksi valitaan PricewaterhouseCoopers Oy.

Hallinnointikäytäntö

Yhtiökokous vahvisti lisäksi osinkopolitiikan hallituksen ehdotuksen mukaisesti. Osinkopolitiikan mukaisesti Kuntarahoituksen tavoitteena on maksaa osinkoina 30–60 % konsernin tilikauden tuloksesta. Osingonjako ei kuitenkaan saa vaarantaa Kuntarahoituksen vakavaraisuutta, maksuvalmiutta eikä kykyä selvittää sitoumuksista. Osinkopolitiikasta on kerrottu tarkemmin tämän puolivuosisikatsauksen luvussa *Kuntarahoitus-konsernin taloudelliset tavoitteet*.

Yhtiökokous hyväksyi myös hallituksen ehdotuksen mukaisesti Kuntarahoituksen osakkeiden liittäminen arvo-osuusjärjestelmään hallituksen päättämänä ajankohtana sekä sen edellyttämistä muutoksista Kuntarahoituksen yhtiöjärjestykseen. Yhtiön osakkeiden liittäminen arvo-osuusjärjestelmään on vielä vaadittavilta toimenpiteiltään kesken, ja siksi hallitus päättää osakkeiden liittämisestä arvo-osuusjärjestelmään myöhemmin. Lisäksi yhtiöjärjestykseen tehtiin muita teknisiä tarkennuksia. Varsinaisen yhtiökokouksen päätökset ovat luettavissa Kuntarahoituksen verkkosivuilla olevasta yhtiökokouksen pöytäkirjasta.

Hallitus

Omistajien nimitysvaliokunta teki ehdotuksen 28.3.2023 järjestetylle yhtiökokoukselle yhtiön hallitukseen valittavista henkilöistä toimikaudelle, joka alkoi vuoden 2023 varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä ja päättyy seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Yhtiökokous päätti valita hallituksen jäseniksi seuraavat henkilöt: Maaria Eriksson, Markku Koponen, Kari Laukkanen, Tuomo Mäkinen, Minna Smedsten, Denis Strandell, Leena Vainiomäki ja Arto Vuojolainen. Kuntarahoituksen hallitus valitsi omistajien nimitysvaliokunnan ehdotuksesta puheenjohtajaksi Kari Laukkasen ja varapuheenjohtajaksi Maaria Erikssonin.

Kuntarahoituksella on sääntelyn edellyttämät, hallituksen perustamat tarkastus-, riski- ja palkitsemisvaliokunnat, jotka toimivat hallitusta avustavina ja valmistelevina toimieliminä. Tarkastusvaliokuntaan hallitus valitsi Markku Kopenen puheenjohtajaksi sekä Tuomo Mäkisen, Minna Smedstenin ja Denis Strandellin jäseniksi. Riskivaliokuntaan hallitus valitsi Leena Vainiomäen puheenjohtajaksi sekä Maaria Erikssonin, Kari Laukkasen ja Arto Vuojolaisen jäseniksi. Palkitsemisvaliokuntaan hallitus valitsi Kari Laukkasen puheenjohtajaksi sekä Leena Vainiomäen ja Maaria Erikssonin jäseniksi.

Vuoden 2022 varsinaisesta yhtiökokouksesta vuoden 2023 varsinaiseen yhtiökokoukseen asti hallitukseen kuuluivat seuraavat jäsenet: Kari Laukkanen (puheenjohtaja), Maaria Eriksson (varapuheenjohtaja), Markku Koponen, Vivi Marttila, Tuomo Mäkinen, Minna Smedsten, Denis Strandell ja Leena Vainiomäki. Vivi Marttila ei ollut enää käytettävissä hallitukseen maaliskuussa 2023 alkaneelle kaudelle.

Hallituksen ja sen valiokuntien toimintaa on selostettu tarkemmin Kuntarahoituksen verkkosivuilla.

Henkilöstö

Kuntarahoitus-konsernissa työskenteli kesäkuun 2023 lopussa 186 henkilöä (180), joista emoyhtiössä 175 henkilöä (170). Henkilöstölle maksetut palkat ja palkkiot olivat koko konsernissa 8,5 miljoonaa euroa (7,7 miljoonaa euroa).

Kuntarahoituksen toimitusjohtajana toimii Esa Kallio ja toimitusjohtajan sijaisena johtaja Mari Tyster. Lisäksi Kuntarahoituksen johtoryhmään kuuluvat johtajat Aku Dunderfelt, Toni Heikkilä, Joakim Holmström, Harri Luhtala, Minna Piitulainen ja Juha Volotinen.

Sisäinen tarkastus

Kuntarahoitus-konsernin sisäisen tarkastuksen tehtäviin kuuluu valvoa konsernin taloudellisen ja muun johtamisinformaation luotettavuutta ja oikeellisuutta. Lisäksi sen tehtävänä on varmistaa, että Kuntarahoitus-konsernilla on toimintaa varten riittävät ja asianmukaisesti järjestetyt toimintatavat ja tietotekniset järjestelmät ja että toimintaan liittyvien riskien hallinta on riittävää.

Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Euroopan laajuisten stressitestien tulokset julkistettiin 28.7.2023. Kuntarahoitus-konserni osallistui Euroopan Keskuspankin ohjaamaan stressitestiin (*SSM Stress Test*), joka kattoi vuodet 2023–2025. Konsernin vakavaraisuus ja vähimmäisomavaraisuusaste säilyvät erittäin vahvoina myös epäsuotuisia taloudellisia oloja kuvaavassa skenaariossa. Tämän vakavan stressiskenaarion mukaan Kuntarahoitus-konsernin CET1-vakavaraisuus olisi vuoden 2025 lopussa 80,7 % ja vähimmäisomavaraisuusaste 10,4 %. Molemmat luvut ylittävät selvästi viranomaisvaatimukset.

Näkymät loppuvuodelle 2023

Ennakoivat suhdannekuvaajat osoittavat kansainvälisen taloussuhdanteen olevan jälleen heikkenemässä. Rahapolitiikan kiristysten kysyntää alentavat vaikutukset voimistuvat entisestään. Samalla hintapaineet vaimenevat ja inflaatio jatkaa hidastumistaan. EKP:n talletuskoron huippu jäänee noin 4 %:n tasolle. Toisaalta hintavakauteen liittyvät riskit eivät mahdollista talouskasvua elvyttäviä koronakaskuja vielä vuoden 2023 aikana.

Myös Suomen taloudessa kasvun lähteet ovat vähissä, vaikkei syvää taantumaa olekaan näköpiirissä. Kuluttajien heikko ostovoima ja rahoituskustannusten nousu painavat kotimaista loppukysyntää. Erityisesti asuntotuotannon rivakka jarrutus leikkaa tänä ja ensi vuonna tuntuvasti bkt-kasvua. Kansainvälisen suhdanteen jäähtyminen heijastuu väistämättä myös viennin näkymiin. Suomen bruttokansantuotteen arvioidaan supistuvan 0,5 % vuonna 2023 ja kääntyvän maltilliseen kasvuun ensi vuoden aikana. Vuoden 2024 bkt-kasvuksi odotetaan 0,5 %.

Työmarkkinatilanne on säilynyt toistaiseksi hämmästyttävänkin vahvana. Jatkossa matalasuhdanne alentaa kuitenkin hieinan kokonaistyöllisyyttä ja aiheuttaa työttömyysasteeseen lievää nousua. Työttömyys lisääntynee erityisesti asunto-markkinoihin ja rakentamiseen kytköksissä olevilla toimialoilla sekä mahdollisesti jonkin verran myös teollisuudessa. Työttömyysasteen ennakoidaan nousevan kuluvaan vuonna keskimäärin 7,1 %:iin ja vuonna 2024 7,4 %:iin. Inflaation odotetaan yltävän vuonna 2023 vielä 6,0 %:iin mutta hidastuvan ensi vuonna 2,1 %:iin.

Vuonna 2023 kuntien rahoitusasema on edellisvuosien koronatukien sekä sote-uudistukseen liittyvien tilapäisten verotuottojen ansiosta yhä lievästi ylijäämäinen. Kuntatalouden tulevaisuudennäkymä on kuitenkin heikentynyt, ja ensi vuodesta alkaen sektorin rahoitusaseman ennakoidaan painuvan selvästi alijäämäiseksi. Aiempia arvioita heikompaan kehitystä selittävät yleinen kustannuspaine, palkkatarkaisut sekä väisun suhdannekuvan myötä ennakoitua maltillisempi tulojen kasvu ja etenkin kuntasektorilla korkeana pysyvä investointitaso.

Edellä kuvatut seikat huomioon ottaen Kuntarahoitus-konserni arvioi konsernin liikevoiton ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia olevan samantasoinen tai suurempi (tilinpäätöstiedote 2022: samantasoinen) kuin vuonna 2022. Konsernin vakavaraisuuden ja vähimmäisomavaraisuusasteen arvioidaan säilyvän vahvoina. IFRS-tilinpäätösnormiston arvostusperiaatteet voivat aiheuttaa merkittäviä, mutta väliaikaisia realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia, joista osa lisää myös liikevoiton volatiliiteettia ja vaikeuttaa siten liikevoiton ennustettavuutta.

Tässä esitetyt arviot perustuvat tämänhetkiseen näkemykseen toimintaympäristön ja toiminnan kehityksestä.

Helsingissä 7.8.2023

Kuntarahoitus Oyj
Hallitus

Lisätietoja:

Toimitusjohtaja Esa Kallio, puh. 050 337 7953
Johtaja, talous, Harri Luhtala, puh. 050 592 9454

Konsernin kehitys

Konsernin kehitys

	1-6/2023	1-6/2022	1-12/2022
Liikevaihto (milj. euroa)	1 054	258	759
Korkokate (milj. euroa)*	124	122	241
%-osuus liikevaihdosta	11,8	47,1	31,8
Liikevoitto (milj. euroa)*	77	91	215
%-osuus liikevaihdosta	7,3	35,0	28,3
Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset (milj. euroa)*	-5	16	45
Liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia (milj. euroa)*	81	74	170
Kulu-tuotosuhde*	0,3	0,3	0,2
Kulu-tuotosuhde ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia*	0,3	0,3	0,2
Oman pääoman tuotto (ROE), annualisoitu %*	7,5	8,5	9,9
Oman pääoman tuotto (ROE) ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia, annualisoitu %*	8,0	7,1	7,8
Koko pääoman tuotto (ROA), annualisoitu %*	0,3	0,3	0,4
Koko pääoman tuotto (ROA) ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia, annualisoitus %*	0,3	0,3	0,3
Uusi pitkäaikainen asiakasrahoitus (milj. euroa)*	1 931	2 153	4 375
Pitkäaikainen uusi varainhankinta (milj. euroa)*	7 118	5 962	8 827

Konsernin kehitys

	30.6.2023	30.6.2022	31.12.2022
Pitkäaikainen asiakasrahoitus (milj. euroa)*	30 129	28 831	29 144
Varainhankinnan kokonaismäärä (milj. euroa)*	41 018	40 850	40 210
Oma pääoma (milj. euroa)	1 623	1 481	1 614
Taseen loppusumma (milj. euroa)	48 377	47 491	47 736
Kokonaislikviditeetti (milj. euroa)*	11 323	11 798	11 506
Maksuvalmiusvaatimus (LCR), %	253,5	292,6	256,7
Pysyvän varainhankinnan vaatimus (NSFR), %	127,1	129,4	120,3
Omavaraisuusaste, %*	3,4	3,1	3,4
Ydinpääoma (CET1) (milj. euroa)	1 500	1 421	1 482
Ensisijainen pääoma (Tier 1) (milj. euroa)	1 500	1 421	1 482
Omat varat yhteensä (milj. euroa)	1 500	1 421	1 482
CET1-vakavaraisuus, %	101,3	83,8	97,6
Tier 1-vakavaraisuus, %	101,3	83,8	97,6
Kokonaisvakavaraisuus, %	101,3	83,8	97,6
Vähimmäisomavaraisuusaste (leverage ratio), %**	11,9	10,6	11,6
Henkilöstö	186	180	175

* Vaihtoehtoinen tunnusluku.

** Kuntarahoitusta on CRR II -asetuksen mukainen julkinen kehitysuottolaitos, ja näin ollen voi vähentää laskennassa vastuistaan kunta-, hyvinvointialue- ja valtionosastoilla olevat luottosaatavansa. CRR II -asetus astui voimaan kesäkuussa 2021.

Kaikkien tunnuslukujen laskentakaavat ovat sivuilla 39–47. Tässä puolivuositiedotuksessa esitetyt luvut ovat Kuntarahoituskonsernin lukuja, ellei toisin ole mainittu.

Tunnusluvut

Kuntarahoitus-konserni määrittelee vaihtoehtoiset tunnusluvut (*Alternative Performance Measures, APM*) tunnusluvuiksi, joita ei ole määritelty IFRS-standardeissa tai vakavaraisuussäännöksissä (*CRD/CRR*). Vaihtoehtoiset tunnusluvut parantavat vertailukelpoisuutta saman toimialan yritysten ja eri raportointikausien välillä ja tarjoavat arvokasta tietoa taloudellisten raporttien lukijoille. Vaihtoehtoiset tunnusluvut tarjoavat johdonmukaisen perustan eri kausien tulosten vertaamiseen ja konsernin suorituskyvyn arviointiin. Ne ovat myös tärkeä osa konsernin johdon asettamien operatiivisten tavoitteiden määrittämistä ja seurantaa.

Vaihtoehtoiset tunnusluvut esitetään konsernin taloudellisessa raportoinnissa Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen (*European Securities and Markets Authority, ESMA*) vaihtoehtoisista tunnusluvuista antamien ohjeiden mukaisesti.

Tunnuslukujen laskentakaavoja on päivitetty soveltuvin osin huomioimaan Finanssivalvonnan *Määräykset ja Ohjeet 2/2016 Rahoitussektorin kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus* (voimassa 1.1.2023 alkaen) tehtyjä muutoksia tiettyihin tuloslaskelman eriin.

Tunnusluvut

**VAIHTOEHTOINEN
TUNNUSLUKU**

Miljoonaa euroa

MÄÄRITELMÄ / PERUSTELU**LASKENTAKAAVA JA TÄSMÄYTYS**

1-6/2023

1-6/2022

Korkokate	Korkotuotot rahoitusvaroista ja korkokulut rahoitusveloista kirjataan korkokatteeseen. Konsernin liiketoiminnan tuotoista suurin osa muodostuu korkokatteesta.	Korkotuotot ja vastaavat tuotot (sis. leasing) Korkokulut ja vastaavat kulut	1058 -934	241 -119
		Korkokate	124	122
Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset	IFRS 9 -standardin mukaisesti osa konsernin rahoitus-instrumenteista arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti, mikä lisää konsernin tulosvolatiliteettiä. Eri raportointikausien ja yritysten liiketoiminnan tuloksellisuuden vertailtavuuden parantamiseksi on usein tarpeen raportoida konsernin tulosta ja siihen liittyviä tunnuslukuja ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia. Laskentakaavan erät ovat tuloslaskelman erästä <i>Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusvälineiden nettotuotot.</i>	Rahoitusvarojen ja -velkojen tuloslaskelman kautta kirjattavat nettotuotot, realisoitumattomat käyvän arvon muutokset Suojauslaskennan nettotulos	1 -5	3 13
		Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset	-5	16
Liikevoitto	Liikevoitto kuvaa konsernin liiketoiminnan tulosta ennen veroja.	Liikevoitto	77	91
Liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	Liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia kuvaa konsernin operatiivisen liiketoiminnan ansaintakykyä.	Liikevoitto - Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset	77 -5	91 16
		Liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	81	74
Tuotot	Tuotot kuvastavat mm. kulu-tuottosuhte -tunnusluvussa jakajana käytettyä (palkkiokuluilla oikaistua) erää, joka kuvaa konsernin kaikkia tuottoja ml. korkokate.	Korkokate Palkkiotuotot Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusvälineiden nettotuotot Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot Liiketoiminnan muut tuotot	124 1 -5 0 0	122 1 16 - 0
		Tuotot	120	139

Tunnusluvut

**VAIHTOEHTOINEN
TUNNUSLUKU**

Miljoonaa euroa

	MÄÄRITELMÄ / PERUSTELU	LASKENTAKAAVA JA TÄSMÄYTYS	1-6/2023	1-6/2022
Tuotot ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	Tuotot ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia kuvastaa konsernin operatiivisen liiketoiminnan tuottoja, joista merkittävin on korkokate.	Tuotot - Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset	120 -5	139 16
		Tuotot ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	125	123
Muut tuotot	Muut tuotot pitävät sisällään kaikki konsernin muut tuotot, pl. korkokate sekä realisoitumattomat käyvän arvon muutokset.	Palkkiotuotot Rahoitusvarojen ja -velkojen tuloslaskelman kautta kirjattavat nettotuotot, realisoituneet Valuuttakurssieroista johtuvat nettotuotot Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot Liiketoiminnan muut tuotot	1 0 0 0 0	1 - 0 - 0
		Muut tuotot	1	1
Kulut	Kulut kuvastavat mm. kulu–tuottosuhte -tunnusluvussa jaettavana (pl. palkkiokulut) käytettyä erää, joka kuvaa konsernin kaikkia liiketoiminnan kuluja.	Palkkiokulut Henkilöstö- ja hallintokulut Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä sekä osakkeista ja osuuksista Liiketoiminnan muut kulut	8 20 3 13	3 19 8 19
		Kulut	43	48
Kulut ilman kertaluonteista erää	Kulut ilman kertaluonteista erää kuvastaa aiempiin raportointikausiin vertailukelpoista kulujen määrää.	Kulut - Kertaluonteinen keskeytetystä järjestelmähankkeesta kirjattu kulu	43 -	48 -10
		Kulut ilman kertaluonteista erää	43	38
Kulu–tuottosuhte	Kulu–tuottosuhte on rahoitustoimialalla vakiintunut tunnusluku kulujen ja tuottojen välisen suhteen arvioimiseksi. Suhdeluku antaa sijoittajille vertailukelpoisen kuvan konsernin toiminnan kustannustehokkuudesta.	Kulut (pl. palkkiokulut) ÷ Tuotot (sis. nettopalkkiotuotot)	36 112	45 136
		Kulu–tuottosuhte	0,3	0,3

Tunnusluvut

VAIHTOEHTOINEN

TUNNUSLUKU

Miljoonaa euroa

MÄÄRITELMÄ / PERUSTELU

LASKENTAKAAVA JA TÄSMÄYTYS

1-6/2023

1-6/2022

Kulu-tuottosuhte ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia

Kulu-tuottosuhte ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia antaa kulu-tuottosuhdetta tarkemman kuvan konsernin operatiivisesta tehokkuudesta, koska se ei huomioi realisoitumattomien käyvän arvon muutosten vaikutusta kulu-tuottosuhteeseen. Tunnusluku parantaa vertailukelpoisuutta eri raportointikausien ja yritysten välillä.

Kulut (pl. palkkiokulut)
÷ (Tuotot (sis. nettopalkkiotuotot)
- Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset)

	36	45
	112	136
	-5	16

Kulu-tuottosuhte ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia

0,3 **0,4**

Realisoitumattomien käyvän arvon muutosten vaikutus kauden laajaan tulokseen ja omaan pääomaan verojen jälkeen

Tunnusluku kuvaa kauden realisoitumattomien käyvän arvon muutosten vaikutusta konsernin laajaan tulokseen ja omaan pääomaan verojen jälkeen.

Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset, tulosvaikutteiset
Tulosvaikutteisesti kirjatut verot realisoitumattomista käyvän arvon muutoksista
Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen oman luottoriskin muutoksesta aiheutuva käyvän arvon muutos verojen jälkeen
Suojauskustannuksen (*Cost-of-Hedging*) muutos verojen jälkeen
Käyvän arvon muutos käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista verojen jälkeen
Tuloslaskelmaan siirretty erä käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavien rahoitusvarojen myynneistä verojen jälkeen

	-5	16
	1	-3
	25	-24
	-8	-22
	-1	-3
	0	-

Realisoitumattomien käyvän arvon muutosten vaikutus kauden laajaan tulokseen ja omaan pääomaan verojen jälkeen

13 **-36**

Pitkäaikainen uusi asiakasrahoitus

Johdon raportoinnissa konsernin liiketoiminnan volyymin kuvaamiseen käytetty suoritusomittari (*KPI*). Tunnusluku sisältää kauden aikaisen uuden nostetun antolainauksen ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia sekä uuden leasingrahoituksen määrän ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia.

Uusi luotonanto
Uusi leasingrahoitus

	1818	2006
	113	147

Pitkäaikainen uusi asiakasrahoitus

1931 **2153**

Pitkäaikainen uusi varainhankinta

Johdon raportoinnissa konsernin varainhankinnan aktiivisuuden kuvaamiseen käytetty suoritusomittari (*KPI*). Tunnusluku sisältää yli vuoden mittaisen kauden aikana tehdyn uuden varainhankinnan ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia.

Pitkäaikainen uusi varainhankinta

7 118 **5 962**

Tunnusluvut

**VAIHTOEHTOINEN
TUNNUSLUKU**

Miljoonaa euroa

MÄÄRITELMÄ / PERUSTELU
LASKENTAKAAVA JA TÄSMÄYTYS

1-6/2023

1-6/2022

Oman pääoman tuotto (ROE), %	ROE mittaa konsernin pääoman käytön tehokkuutta. Tunnuslukua käytetään yleisesti suorituskykymittarina ja vaihtoehtoisena tunnuslukuna se parantaa yritysten taloudellisen raportoinnin vertailukelpoisuutta. Tunnusluku raportoidaan annualisoituna.	((Liikevoitto - Verot) ÷ Oma pääoma ja määräysvallattomien omistajien osuus (kauden alun ja lopun keskiarvo)) x100	77 -16 1619	91 -19 1671
Oman pääoman tuotto (ROE), %			7,5 %	8,5 %
Oman pääoman tuotto (ROE) ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia, %	Konsernin käyttämä strateginen mittari. Realisoitumattomien käyvän arvon muutosten poislukeminen parantaa ROEn vertailukelpoisuutta raportointikausien välillä. Tunnusluku raportoidaan annualisoituna.	((Liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia - Verot) ÷ Oma pääoma ja määräysvallattomien omistajien osuus (kauden alun ja lopun keskiarvo)) x100	81 -16 1619	74 -15 1671
Oman pääoman tuotto (ROE) ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia, %			8,0 %	7,1 %
Koko pääoman tuotto (ROA), %	ROA mittaa konsernin investointien tehokkuutta. Sitä käytetään yleisesti suorituskykymittarina ja vaihtoehtoisena tunnuslukuna se parantaa yritysten taloudellisen raportoinnin vertailukelpoisuutta. Tunnusluku raportoidaan annualisoituna.	((Liikevoitto - Verot) ÷ Taseen loppusumma keskimäärin (kauden alun ja lopun keskiarvo)) x100	77 -16 48 057	91 -19 46 925
Koko pääoman tuotto (ROA), %			0,3 %	0,3 %
Koko pääoman tuotto (ROA) ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia, %	Realisoitumattomien käyvän arvon muutosten poislukeminen parantaa ROAn vertailukelpoisuutta raportointikausien välillä. Tunnusluku raportoidaan annualisoituna.	((Liikevoitto ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia - Verot) ÷ Taseen loppusumma keskimäärin (kauden alun ja lopun keskiarvo)) x100	81 -16 48 057	74 -15 46 925
Koko pääoman tuotto (ROA) ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia, %			0,3 %	0,3 %

Tunnusluvut

**VAIHTOEHTOINEN
TUNNUSLUKU**

Miljoonaa euroa

	MÄÄRITELMÄ / PERUSTELU	LASKENTAKAAVA JA TÄSMÄYTYS	30.6.2023	31.12.2022
Omavaraisuusaste, %	Omavaraisuusaste on vakavaraisuussuhdetta kuvaava tunnusluku, joka mittaa oman pääoman rahoittamaa varojen määrää. Sitä käytetään yleisesti suorituskykymittarina ja vaihtoehtoisena tunnuslukuna se parantaa yritysten välistä vertailtavuutta.	(Oma pääoma ja määräysvallattomien omistajien osuus ÷ Taseen loppusumma) x100	1 623 48 377	1 614 47 736
		Omavaraisuusaste, %	3,4 %	3,4 %
Lainakanta	Johdon raportoinnissa konsernin liiketoiminnan volyymin kuvaamiseen käytetty suoritusasteomittari (KPI).	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä - Leasing	30 129 1 347	29 144 1 303
		Lainakanta	28 782	27 841
Pitkäaikainen asiakasrahoitus	Johdon raportoinnissa konsernin liiketoiminnan volyymin kuvaamiseen käytetty suoritusasteomittari (KPI).	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	30 129	29 144
		Pitkäaikainen asiakasrahoitus	30 129	29 144
Pitkäaikainen asiakasrahoitus ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	Johdon raportoinnissa konsernin liiketoiminnan volyymin kuvaamiseen käytetty suoritusasteomittari (KPI), jossa realisoitumattomat käyvän arvon muutokset on haluttu eliminoida, jotta varsinaiset asiakasrahoituksessa tapahtuneet muutokset käyvät ilmi tunnusluvusta.	Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä - Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset	30 129 1 401	29 144 1 516
		Pitkäaikainen asiakasrahoitus ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	31 530	30 660
Vihreän ja yhteiskunnallisen rahoituksen määrä pitkäaikaisesta asiakasrahoituksesta ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	Johdon raportoinnissa konsernin liiketoiminnan volyymin kuvaamiseen käytetty suoritusasteomittari (KPI).	Vihreän rahoituksen määrä Yhteiskunnallisen rahoituksen määrä	3 814 1 875	3 251 1 734
		(Vihreän ja yhteiskunnallisen rahoituksen määrä yhteensä ÷ Pitkäaikainen asiakasrahoitus ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia) x100	5 689 31 530	4 985 30 660
		Vihreän ja yhteiskunnallisen rahoituksen määrä pitkäaikaisesta asiakasrahoituksesta ilman realisoitumattomia käyvän arvon muutoksia	18,0 %	16,3 %

Tunnusluvut

**VAIHTOEHTOINEN
TUNNUSLUKU**

Miljoonaa euroa

MÄÄRITELMÄ / PERUSTELU

LASKENTAKAAVA JA TÄSMÄYTYS

30.6.2023

31.12.2022

Lyhytaikainen asiakasrahoitus	Johdon raportoinnissa konsernin liiketoiminnan volyymin kuvaamiseen käytetty suoritusastomittari (KPI).	Saamistodistukset, rahamarkkinatodistukset asiakkailta	1 198	1 457
		Lyhytaikainen asiakasrahoitus	1 198	1 457
Varainhankinnan kokonaismäärä	Johdon raportoinnissa konsernin varainhankinnan volyymin kuvaamiseen käytetty suoritusastomittari (KPI).	Velat luottolaitoksille Velat yleisölle ja julkisyhteisöille Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	179 2 516 38 376	2 333 2 530 35 592
		Yhteensä	41 071	40 454
		- Saadut lisävakuudet (CSA-vakuudet)	-54	-244
		Varainhankinnan kokonaismäärä	41 018	40 210
Pitkäaikainen varainhankinta	Johdon raportoinnissa konsernin varainhankinnan volyymin kuvaamiseen käytetty suoritusastomittari (KPI).	Varainhankinnan kokonaismäärä - Lyhytaikaiset velkakirjalainat (ECP)	41 018 -3 099	40 210 -4 650
		Pitkäaikainen varainhankinta	37 919	35 560
Kokonaislikviditeetti	Johdon raportoinnissa konsernin maksuvalmiuden kuvaamiseen käytetty suoritusastomittari (KPI).	Saamistodistukset - Lyhytaikainen asiakasrahoitus	4 619 -1 198	4 787 -1 457
		Arvopaperisijoitukset yhteensä	3 420	3 330
		Käteiset varat	0	-
		Muut talletukset	7 903	8 176
		Muut sijoitukset yhteensä	7 903	8 176
		Kokonaislikviditeetti	11 323	11 506
Vastuullisten sijoitusten määrä suhteessa konsernin omaan vihreään ja yhteiskunnalliseen varainhankintaan	Johdon raportoinnissa vastuullisuuden kuvaamiseen käytetty suoritusastomittari (KPI).	(Vastuullisten sijoitusten määrä ÷ Vihreän ja yhteiskunnallisen varainhankinnan määrä) x100	611 4 430	498 3 430
		Vastuullisten sijoitusten määrä suhteessa konsernin omaan vihreään ja yhteiskunnalliseen varainhankintaan	13,8 %	14,5 %

Tunnusluvut

MUUT TUNNUSLUVUT Miljoonaa euroa	MÄÄRITELMÄ	LASKENTAKAAVA JA TÄSMÄYTYS	1-6/2023	1-6/2022
Liikevaihto	Määritely IAS 1 -standardissa. Liikevaihtoa ei esitetä konsernin tuloslaskelmassa omana eränään, minkä vuoksi konserni esittää laskentakaavan ja täsmäytyksen tunnuslukutaulukossa.	Korkotuotot ja vastaavat tuotot (sis. leasing) Palkkiotuotot Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusvälineiden nettotuotot Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot Liiketoiminnan muut tuotot	1 058 1 -5 0 0	241 1 16 - 0
		Liikevaihto	1 054	258
			30.6.2023	31.12.2022
Maksuvalmiusvaatimus (LCR), %	Määritely vakavaraisuusasetuksessa (CRR).	(Likvidit varat ÷ (Likviditeetin ulosvirtaukset – likviditeetin sisäänvirtaukset stressitilanteessa)) x100	10 644 4 199	10 882 4 240
		Maksuvalmiusvaatimus (LCR), %	253,5 %	256,7 %
Pysyvän varainhankinnan vaatimus (NSFR), %	Määritely vakavaraisuusasetuksessa (CRR).	(Pysyvän varainhankinnan erät (ASF) ÷ Pysyvää varainhankintaa edellyttävät erät (RSF)) x100	34 894 27 462	31 966 26 583
		Pysyvän varainhankinnan vaatimus (NSFR), %	127,1 %	120,3 %
CET1-vakavaraisuus, %	Määritely vakavaraisuusasetuksessa (CRR).	(Ydinpääoma (CET1) ÷ Riskipainotetut saamiset) x100	1 500 1 480	1 482 1 518
		CET1-vakavaraisuus, %	101,3 %	97,6 %

Tunnusluvut

MUUT TUNNUSLUVUT	MÄÄRITELMÄ	LASKENTAKAAVA JA TÄSMÄTYYS	30.6.2023	31.12.2022
Miljoonaa euroa				
Tier 1 -vakavaraisuus, %	Määritelty vakavaraisuusasetuksessa (CRR).	(Ensisijainen pääoma (Tier 1) ÷ Riskipainotetut saamiset) x100	1500 1480	1482 1518
		Tier 1 -vakavaraisuus, %	101,3 %	97,6 %
Kokonais- vakavaraisuus, %	Määritelty vakavaraisuusasetuksessa (CRR).	(Omat varat yhteensä ÷ Riskipainotetut saamiset) x100	1500 1480	1482 1518
		Kokonaisvakavaraisuus, %	101,3 %	97,6 %
Vähimmäis- omavaraisuusaste, %	Määritelty vakavaraisuusasetuksessa (CRR).	(Ensisijainen pääoma (Tier 1) ÷ Vastuiden kokonaismäärä) x100	1500 12 657	1482 12 777
		Vähimmäisomavaraisuusaste, %	11,9 %	11,6 %

Kuntarahoitus-konsernin
puolivuosisikatsauksen
taulukko-osio

Kuntarahoitus

Konsernin tuloslaskelma

(1 000 €)	Liite	1-6/2023	1-6/2022
Korkotuotot ja vastaavat tuotot	(2)	1 058 495	240 952
Korkokulut ja vastaavat kulut	(2)	-934 127	-119 236
Korkokate		124 368	121 716
Palkkiotuotot		1 102	1 175
Palkkiokulut		-7 730	-2 761
Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusvälineiden nettotuotot	(3)	-5 039	16 145
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattujen rahoitusvarojen nettotuotot		-257	-
Liiketoiminnan muut tuotot		102	66
Henkilöstö- ja hallintokulut		-20 046	-18 603
Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä sekä osakkeista ja osuuksista	(9)	-3 138	-7 549
Liiketoiminnan muut kulut		-12 562	-18 916
Rahoitusvarojen arvonalentumis- ja luottotappiot	(10)	-218	-740
Liikevoitto		76 581	90 532
Tuloverot		-15 665	-19 129
Kauden tulos		60 917	71 403

Tuloslaskelmassa on huomioitu soveltuvin osin Finanssivalvonnan *Määräykset ja Ohjeet 2/2016 Rahoitussektorin kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus* vuoden 2023 alusta voimaan tulleet muutokset tiettyihin tuloslaskelman eriin.

Liitetiedot ovat erottamaton osa puolivuosisikastausta.

Konsernin laaja tuloslaskelma

(1 000 €)	Liite	1-6/2023	1-6/2022
Kauden tulos		60 917	71 403
Muut laajan tuloksen erät			
Erät, joita ei siirretä myöhemmin tulosvaikutteisiksi			
Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen oman luottoriskin muutoksesta aiheutuva käyvän arvon muutos, netto	(3)	31 333	-30 352
Suojauskustannuksen (<i>Cost-of-Hedging</i>) muutos	(4)	-10 339	-26 975
Erät, jotka voidaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi			
Käyvän arvon muutos käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista, netto		-771	-4 275
Tuloslaskelmaan siirretty erä käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavien rahoitusvarojen myynneistä, netto		287	-
Odotettavissa olevien luottotappioiden muutos käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista	(10)	-4	0
Muihin laajan tuloksen eriin liittyvät verot		-4 101	12 320
Muut laajan tuloksen erät yhteensä		16 405	-49 281
Kauden laaja tulos		77 321	22 121

Liitetiedot ovat erottamaton osa puolivuosisikastausta.

Konsernin tase

(1 000 €)	Liite	30.6.2023	31.12.2022
Varat			
Käteiset varat	(7)	2	2
Saamiset luottolaitoksilta		9 531 268	9 625 488
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä		30 129 008	29 144 361
Saamistodistukset		4 618 618	4 786 768
Johdannaissopimukset	(8)	2 305 756	2 707 103
Aineettomat hyödykkeet	(9)	7 828	8 831
Aineelliset hyödykkeet	(9)	9 946	5 062
Muut varat		1 454 404	1 234 810
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot		320 097	223 104
Laskennalliset verosaamiset		12	763
Varat yhteensä	(5, 6)	48 376 941	47 736 293

(1 000 €)

	Liite	30.6.2023	31.12.2022
Velat ja oma pääoma			
Velat			
Velat luottolaitoksille	(11)	179 259	2 332 623
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille		2 516 086	2 529 585
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	(12)	38 376 034	35 592 065
Johdannaissopimukset	(8)	4 485 429	4 616 111
Varaukset ja muut velat	(13)	573 009	593 848
Siirtovelat ja saadut ennakot		328 618	166 635
Laskennalliset verovelat		295 056	291 717
Velat yhteensä	(5, 6)	46 753 491	46 122 584
Oma pääoma			
Osakepääoma		42 583	42 583
Vararahasto		277	277
Käyvän arvon rahasto – sijoitukset		-4 848	-4 457
Oman luottoriskin rahasto		24 983	-83
Suojauskustannusrahasto	(4)	-6 783	1 488
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		40 366	40 366
Kertyneet voittovarot		1 526 871	1 533 535
Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma		1 623 450	1 613 709
Oma pääoma yhteensä		1 623 450	1 613 709
Velat ja oma pääoma yhteensä		48 376 941	47 736 293

Liitetiedot ovat erottamaton osa puolivuosisikatsausta.

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

(1000 €)	Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma							Yhteensä	Liikkeeseen lasketut oman pääoman ehtoiset instrumentit	Oma pääoma yhteensä
	Osakepääoma	Vararahasto	Käyvän arvon rahasto – sijoitukset	Oman luottoriskin rahasto	Suojauskustannusrahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Kertyneet voittovarat			
Oma pääoma 31.12.2022	42 583	277	-4 457	-83	1 488	40 366	1 533 535	1 613 709	-	1 613 709
AT1-pääomainstrumentin takaisinmaksu	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
AT1-pääomainstrumentille maksettu korko	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Vuodelta 2022 maksetut osingot	-	-	-	-	-	-	-67 580	-67 580	-	-67 580
Kauden voitto	-	-	-	-	-	-	60 917	60 917	-	60 917
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen										
Erät, joita ei siirretä myöhemmin tulosvaikutteisiksi										
Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen oman luottoriskin muutoksesta aiheutuva käyvän arvon muutos, netto	-	-	-	25 066	-	-	-	25 066	-	25 066
Suojauskustannuksen (<i>Cost-of-Hedging</i>) muutos	-	-	-	-	-8 271	-	-	-8 271	-	-8 271
Erät, jotka voidaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi										
Käyvän arvon muutos käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista, netto	-	-	-387	-	-	-	-	-387	-	-387
Odotettavissa olevien luottotappioiden muutos käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista	-	-	-3	-	-	-	-	-3	-	-3
Oma pääoma 30.6.2023	42 583	277	-4 848	24 983	-6 783	40 366	1 526 871	1 623 450	-	1 623 450

(1000 €)	Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma							Yhteensä	Liikkeeseen lasketut oman pääoman ehtoiset instrumentit	Oma pääoma yhteensä
	Osake-pääoma	Vara-rahasto	Käyvän arvon rahasto – sijoitukset	Oman luotto-riskin rahasto	Suojaus-kustannus-rahasto	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Kertyneet voittovarot			
Oma pääoma 31.12.2021	42 583	277	309	64	13 621	40 366	1 416 916	1 514 136	347 454	1 861 590
AT1-pääomainstrumentin takaisinmaksu	-	-	-	-	-	-	-2 546	-2 546	-347 454	-350 000
AT1-pääomainstrumentille maksettu korko	-	-	-	-	-	-	-12 600	-12 600	-	-12 600
Vuodelta 2021 maksetut osingot	-	-	-	-	-	-	-40 236	-40 236	-	-40 236
Kauden voitto	-	-	-	-	-	-	71 403	71 403	-	71 403
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen										
Erät, joita ei siirretä myöhemmin tulosvaikutteisiksi										
Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen oman luottoriskin muutoksesta aiheutuva käyvän arvon muutos, netto	-	-	-	-24 281	-	-	-	-24 281	-	-24 281
Suojauskustannuksen (<i>Cost-of-Hedging</i>) muutos	-	-	-	-	-21 580	-	-	-21 580	-	-21 580
Erät, jotka voidaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi										
Käyvän arvon muutos käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista, netto	-	-	-3 420	-	-	-	-	-3 420	-	-3 420
Odotettavissa olevien luottotappioiden muutos käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista	-	-	0	-	-	-	-	0	-	0
Oma pääoma 30.6.2022	42 583	277	-3 111	-24 217	-7 960	40 366	1 432 937	1 480 876	-	1 480 876

Liitetiedot ovat erottamaton osa puolivuosisikatsausta.

Konsernin rahavirtalaskelma

(1 000 €)	1-6/2023	1-6/2022
Liiketoiminnan rahavirta	67 250	454 679
Pitkäaikaisen varainhankinnan nettomuutos	2 647 844	2 661 798
Lyhytaikaisen varainhankinnan nettomuutos	-1 672 863	-243 885
Pitkäaikaisten luottojen nettomuutos	-900 667	-761 974
Lyhytaikaisten luottojen nettomuutos	263 280	-458 508
Sijoitusten nettomuutos	197 218	312 761
Vakuustalletusten nettomuutos	-607 458	-1 069 729
Korkovirta rahoitusvaroista	568 270	-11 516
Korkovirta rahoitusveloista	-401 960	69 701
Muut tuotot	33 283	23 934
Maksut liiketoiminnan kuluista	-42 348	-32 793
Maksetut verot	-17 348	-35 109
Investointien rahavirta	-356	-2 702
Investoinnit aineellisiin hyödykkeisiin	-7	-5
Aineellisten hyödykkeiden luovutukset	112	103
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin	-461	-2 800
Rahoituksen rahavirta	-68 641	-406 918
AT1-pääomainstrumentin takaisinmaksu	-	-350 000
AT1-pääomainstrumentin korot	-	-15 750
Maksetut osingot	-67 580	-40 236
Vuokrasopimuksista johtuva kokonaisrahavirta	-1 060	-932
Rahavarojen muutos	-1 747	45 059
Rahavarat 1.1.	48 624	8 435 504
Rahavarat 30.6.	46 877	8 480 563

Liitetiedot ovat erottamaton osa puolivuosisikastausta.

Konsernin puolivuositiedot

- Liite 1. Puolivuosikatsauksen laatimisperiaatteet
- Liite 2. Korkotuotot ja -kulut
- Liite 3. Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusvälineiden nettotuotot
- Liite 4. Suojauslaskenta
- Liite 5. Rahoitusvarat ja -velat
- Liite 6. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot
- Liite 7. Rahavarat
- Liite 8. Johdannaissopimukset
- Liite 9. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset
- Liite 10. Saamisten ja sitoumusten luottoriskit
- Liite 11. Velat luottolaitoksille
- Liite 12. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat
- Liite 13. Varaukset ja muut velat
- Liite 14. Annetut vakuudet
- Liite 15. Ehdolliset varat ja velat
- Liite 16. Taseen ulkopuoliset sitoumukset
- Liite 17. Lähipiiritapahtumat
- Liite 18. Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Liite 1. Puolivuositarkastuksen laatimisperiaatteet

Puolivuositarkastus on laadittu kansainvälisten tilinpäätös-standardien (*International Financial Reporting Standards, IFRS*) mukaisesti. Puolivuositarkastuksen laatimisessa noudatetaan IAS 34 *Osavuositarkastukset* -standardia sekä vuoden 2022 konsernitilinpäätöksessä (Liite 1) esitettyjä laatimisperiaatteita. Tämä puolivuositarkastus tulisi lukea yhdessä tilintarkastetun konsernitilinpäätöksen 2022 kanssa.

Laatimisperiaatteisiin ei ole tehty merkittäviä muutoksia katsauskauden aikana. Puolivuositarkastuksessa on huomioitu soveltuvin osin Finanssivalvonnan *Määräykset ja Ohjeet 2/2016 Rahoitussektorin kirjanpito, tilinpäätös ja toimintakertomus* vuoden 2023 alusta voimaan tulleet muutokset tiettyihin tuloslaskelman eriin. Myös vertailutiedot on muutettu vastaamaan päivitettyä ohjeistusta.

Liitetiedot esitetään tuhansina euroina. Kaikki puolivuositarkastuksen luvut on pyöristetty, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta. Puolivuositarkastus on ollut yleisluontoisen tarkastuksen kohteena.

Puolivuositarkastus julkaistaan suomen ja englannin kielellä. Suomenkielinen puolivuositarkastus on virallinen, jota käytetään, mikäli havaitaan ristiriitaisuutta kieliversioiden välillä.

Johdon harkinta ja arvioihin liittyvät epävarmuustekijät

Puolivuositarkastuksen laatiminen IFRS-standardien mukaan edellyttää tiettyä johdon harkintaa ja arvioita. Konsernin teke-mät keskeiset oletukset liittyvät tulevaisuutta ja raportointipäi-vän arvioita koskeviin merkittävimpiin epävarmuustekijöihin.

Käyvän arvon määrittämiseen liittyvä johdon harkinta

Jos rahoitusinstrumentille on saatavilla toimivilla markkinoilla noteerattu hinta, on johdon käyttämän harkinnan tarve yleensä vähäinen. Jos rahoitusinstrumentille ei ole saatavissa toimivilla markkinoilla noteerattua hintaa, konserni käyttää käyvän arvon määrittämiseksi arvostusmenetelmiä. Näihin arvostusmenetelmiin liittyy jonkin verran johdon arviointia ja harkintaa, joiden aste riippuu syöttötietojen saatavuudesta ja instrumentin monimutkaisuudesta. Niiden instrumenttien arvostusten osalta, jotka on arvostettu markkinoilla vakiintuneilla arvostusmenetelmillä ja joissa kaikki käytetyt syöttötiedot noteerataan toimivilla markkinoilla, on arvostuksessa tarvittavan arvionvaraisuuden tai harkinnan taso vähäinen. Vaadittu arvionvaraisuuden ja johdon harkinnan aste ovat merkittävämpiä niille instrumenteille, jotka arvostetaan monimutkaisemmillä malleilla ja joissa osa tai kaikki syöttötiedoista ovat vähemmän likvidejä tai muita kuin havainnoitavissa olevia. Johdon harkintaa vaaditaan sopivien syöttötietojen, oletusten, arvostusparametrien ja mallintamistekniikoiden valinnassa ja soveltamisessa erityisesti silloin, kun syöttötietojen noteeraukset ovat vähäisiä tai on sovellettava ekstrapolointitekniikoita.

Kuntarahoitus-konserni esittää rahoitusvarojen ja -velkojen käypien arvojen hierarkiatasot liitetiedoissa. Johdon harkintaa tarvitaan, kun määritellään hierarkiataso, johon tietyt instrumentit tulisi luokitella erityisesti silloin, kun käypä arvo määräytyy useiden syöttötietojen perusteella, joista osa on

TULOSLASKELMAN ERÄ VUODEN 2022 LOPPUUN SAAKKA

Arvopaperikaupan ja valuuttatoiminnan nettotuotot

Suojauslaskennan nettotulos

Hallintokulut

Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä

TULOSLASKELMAN ERÄ 1.1.2023 ALKAEN

Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusvälineiden nettotuotot

Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusvälineiden nettotuotot

Henkilöstö- ja hallintokulut

Poistot ja arvonalentumiset aineellisista ja aineettomista hyödykkeistä sekä osakkeista ja osuuksista

havainnoitavissa ja osa ei. Lisäksi instrumentin luokittelu voi muuttua ajan myötä syöttötietojen likviditeettimuutoksista johtuen. Konserni esittää myös herkkyysanalyysin tason 3 rahoitusinstrumenttien osalta käyttämällä mahdollisia vaihtoehtoisia oletuksia tason 3 syöttötiedolle. Mahdollisten vaihtoehtosten oletusten määrittäminen vaatii johdon harkintaa.

Käyvän arvon määrittämiseen liittyvät arvostusmenetelmät ja -kontrollit sekä määrälliset tiedot ja käyvän arvon hierarkiatasot herkkyysanalyysiin on esitetty liitteessä 6 *Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot*.

Odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaan liittyvä johdon harkinta

Arvon alentumistappioiden määrittäminen edellyttää kaikissa rahoitusvarojen ryhmissä harkintaa erityisesti liittyen tulevaisuuden kassavirtojen määrään ja ajoitukseen sekä vakuuksien arvoihin, kun arvonalentumistappioita määritetään ja luottoriskin merkittävää lisääntymistä arvioidaan. Näihin arviointeihin vaikuttavat monet tekijät, joiden muutokset voivat johtaa erisuuruisiin varauksiin. Konsernin odotettavissa olevat luottotappiot on esitetty liitteessä 10 *Saamisten ja sitoumusten luottoriskit*. Odotettavissa olevien luottotappioiden muutokset sisältyvät tuloslaskelmassa erään *Rahoitusvarojen arvonalentumis- ja luottotappiot*.

Konsernin odotettavissa olevien luottotappioiden laskelmat ovat monimutkaisten mallien tuotosta. Mallit sisältävät lukuisia oletuksia, jotka koskevat muuttujien valintaa ja niiden keskinäisiä riippuvuuksia. Odotettavissa olevien luottotappioiden

mallien elementtejä, joita pidetään harkintaa sisältävinä ja arvioina ovat:

- Konsernin sisäinen luottoluokitusmalli, joka määrittää maksukyvyttömyyden todennäköisyydet yksittäisille luokille.
- Konsernin kriteerit sen arvioimiseksi, onko luottoriskissä tapahtunut merkittävä lisääntyminen sekä laadullinen arviointi.
- Odotettavissa olevien luottotappioiden mallien kehittäminen mukaan lukien erilaiset kaavat ja muuttujien valinta.
- Makrotaloudellisten skenaarioiden ja taloudellisten muuttujien, kuten työttömyysasteen ja vakuuksien arvon, välisten suhteiden määrittäminen sekä näiden vaikutus maksukyvyttömyyden todennäköisyyksiin (*Probability of Default, PD*), maksukyvyttömyyshetken vastuiden määrään (*Exposure at Default, EAD*) ja tappio-osuuksiin (*Loss Given Default, LGD*).
- Tulevaisuuteen suuntautuvien makrotaloudellisten skenaarioiden valinta ja niiden painotetut todennäköisyydet odotettavissa olevan luottotappiomallin taloudellisten muuttujien määrittämiseksi.

Konserni tarkastelee mallejaan säännöllisesti toteutuneisiin luottotappioihin verrattuna sekä muokkaa malleja tarvittaessa. Konserni on ensimmäisen vuosipuoliskon aikana päivittänyt konkurssitodennäköisyydet päivityssyklin mukaisesti. Lisäksi makroskenaarioita on päivitetty tulevaisuuden informaation huomioimiseksi katsauskauden lopussa. Konserni on arvioinut nopeasti kohonneen korkotason vaikutusta asiakasrahoituksen saamisiin ja luottorisktiin. Johdon arvion mukaan joillakin asiakkailla on kassavirran riittävydessä

haasteita loppuvuoden 2023 aikana, mikä saattaa ilmentyä Kuntarahoitus-konsernille lisääntyneinä maksuviiveinä ja lainanhoitojoustoina. Näin ollen konsernin johto päätti kirjata ryhmäkohtaiseen arvioon perustuvan lisävarauksen 609 tuhatta euroa kesäkuun 2023 lopussa. Lisävaraus kohdistui tase-erään *Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä*. Lisävarausta ei kohdistettu sopimustasolle.

Liite 2. Korkotuotot ja -kulut

(1 000 €)	1-6/2023			1-6/2022		
	Korkotuotot ja vastaavat tuotot	Korkokulut ja vastaavat kulut	Netto	Korkotuotot ja vastaavat tuotot	Korkokulut ja vastaavat kulut	Netto
Varat						
Jaksotettu hankintameno						
Käteiset varat	-	-	-	-	-23 595	-23 595
Saamiset luottolaitoksilta	133 117	-77	133 040	36	-3 822	-3 786
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	320 110	-	320 110	75 800	-	75 800
Saamistodistukset	18 449	-23	18 426	9	-2 485	-2 476
Muut varat	19 038	-	19 038	1 186	-	1 186
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat						
Saamistodistukset	2 102	-	2 102	-	-174	-174
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti						
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	174	-	174	174	-	174
Saamistodistukset	11 708	-	11 708	3 191	-	3 191
Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti						
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	460	-	460	423	-	423
Saamistodistukset	-	-	-	-	-	-
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti						
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	176 031	-133 187	42 844	34 100	-43 382	-9 282
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	143 751	-	143 751	-47 611	-	-47 611
Leasing	15 355	-	15 355	4 247	-	4 247
Korot rahoitusvaroihin kuulumattomista muista varoista	1	-	1	4	-	4
Korot varoista yhteensä	840 296	-133 287	707 009	71 559	-73 458	-1 899
<i>,josta korkotuotot/-kulut efektiivisen koron menetelmän mukaan</i>	<i>490 714</i>	<i>-100</i>		<i>77 030</i>	<i>-30 075</i>	

(1 000 €)	1-6/2023			1-6/2022		
	Korkotuotot ja vastaavat tuotot	Korkokulut ja vastaavat kulut	Netto	Korkotuotot ja vastaavat tuotot	Korkokulut ja vastaavat kulut	Netto
Velat						
Jaksotettu hankintameno						
Velat luottolaitoksille	-	-20 552	-20 552	12 228	-2 347	9 881
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	-	-19 262	-19 262	-	-20 408	-20 408
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-	-195 636	-195 636	764	-129 049	-128 286
Varaukset ja muut velat	-	-7 309	-7 309	-	-1 852	-1 852
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti						
Velat luottolaitoksille	-	-301	-301	-	-27	-27
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	-	-18 058	-18 058	-	-16 547	-16 547
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-	-184 510	-184 510	-	-30 710	-30 710
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti						
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	218 200	-163 072	55 128	156 401	-66 833	89 568
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-	-192 139	-192 139	-	221 995	221 995
Korot veloista yhteensä	218 200	-800 840	-582 641	169 393	-45 779	123 615
<i>, josta korkotuotot/-kulut efektiivisen koron menetelmän mukaan</i>	-	-242 759		12 992	-153 656	
Korkotuotot ja -kulut yhteensä	1058 495	-934 127	124 368	240 952	-119 236	121 716

Odotettavissa olevien luottotappioiden (*ECL*) laskennassa vaiheen 3 rahoitusvaroista kirjattiin katsauskaudella korkotuottoja 30 tuhatta euroa (389 tuhatta euroa). Nämä korkotuotot näkyvät taulukon erissä *Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä* sekä *Leasing*.

Korkokulut varauksista ja muista veloista sisältää 26 tuhatta euroa (27 tuhatta euroa) *IFRS 16 Vuokrasopimukset* -standardin mukaisesti kirjattuja vuokrasopimusvelkojen korkoja.

Jaksotettuun hankintameroon luokiteltujen rahoitusvarojen korkokulut käteisistä varoista koostuivat vertailukaudella keskuspankkitalletuksista ja saamisista luottolaitoksilta vastaavasti vakuustalletuksista maksetuista koroista. Korkokulut saamistodistuksista koostuvat kunta- ja kuntayritystodistusten negatiivisista koroista. Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavista rahoitusvaroista on syntynyt korkokulua johtuen saamistodistusten ja sijoitustodistusten yli-/alihinnan jaksotuksesta. Korkokulut johdannaissopimuksista käypään arvoon tulosvaikutteisesti koostuvat muiden kuin suojauslaskennassa olevien johdannaissopimusten koroista. Tässä erässä esitetyt johdannaissopimukset ovat nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti

luokiteltujen rahoitusvarojen suojaukseksi tehdyt johdannaissopimukset, kuntien kanssa tehdyt johdannaissopimukset, kuntajohdannaisten suojaaksi tehdyt johdannaissopimukset sekä taseen korkoriskin suojaukseksi tehdyt johdannaissopimukset, joille ei ole määriteltä yksilöityä suojauskohdetta. Johdannaissopimukset suojauslaskennassa suojaavat eriä *Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä* ja *Leasing*.

Jaksotettuun hankintameroon luokiteltujen rahoitusvelkojen korkotuotot veloista luottolaitoksille koostuivat vertailukaudella vakuustalletuksista saaduista koroista sekä TLTRO III -velan koroista ja korkotuotot yleiseen liikkeeseen lasketuista velkakirjoista koostuivat Kuntarahoituksen velkasitoumuksista (*ECP*) saaduista koroista. Korkotuotot johdannaissopimuksista käypään arvoon tulosvaikutteisesti koostuvat muiden kuin suojauslaskennassa olevien johdannaissopimusten positiivisista korkokuluista. Tässä erässä esitetyt johdannaissopimukset ovat nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen suojaukseksi tehtyjä johdannaissopimuksia. Johdannaissopimukset suojauslaskennassa suojaavat eriä *Velat luottolaitoksille, Velat yleisölle ja julkisyhteisöille* ja *Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat*.

Liite 3. Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusvälineiden nettotuotot

1–6/2023 (1 000 €)	Realisoituneet voitot ja tappiot (netto)	Realisoitumattomat käyvän arvon muutokset	Yhteensä
Rahoitusvarat			
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-	16 619	16 619
Paketetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-	98	98
Rahoitusvelat			
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-	-179 577	-179 577
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-88	163 435	163 347
Ensimmäisen päivän voitto tai tappio (<i>Day 1 gain or loss</i>)	-	22	22
Rahoitusvarojen ja -velkojen tuloslaskelman kautta kirjattavat nettotuotot yhteensä	-88	596	508
Valuuttakurssieroista johtuvat nettotuotot	9 642	-9 785	-143
Suojauslaskennan nettotulos	-260	-5 144	-5 404
Yhteensä	9 294	-14 333	-5 039

Erä *Rahoitusvarojen ja -velkojen tuloslaskelman kautta kirjattavat nettotuotot* sisältää käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavien rahoitusvarojen ja -velkojen käyvän arvon muutoksen, suojauslaskentaan kuulumattomien johdannaissopimusten (johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti) käyvän arvon muutoksen sekä näiden erien realisoituneet voitot ja -tappiot. Erä *Valuuttakurssieroista johtuvat nettotuotot* sisältää kaikkien valuuttamääräisten erien osalta realisoituneet ja realisoitumattomat kurssierot. Erä *Suojauslaskennan nettotulos* on esitetty tarkemmin liitteessä 4 *Suojauslaskenta*. Katsauskauden täsmäytyslaskelma ensimmäisen päivän voiton tai tappion (*Day 1 gain or loss*) osalta esitetään liitteessä 6 *Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot*.

1-6/2022
(1 000 €)

	Realisoituneet voitot ja tappiot (netto)	Realisoittumattomat käyvän arvon muutokset	Yhteensä
Rahoitusvarat			
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-	-146 401	-146 401
Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-	-2 284	-2 284
Rahoitusvelat			
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-	567 062	567 062
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-	-415 503	-415 503
Ensimmäisen päivän voitto tai tappio (<i>Day 1 gain or loss</i>)	-	20	20
Rahoitusvarojen ja -velkojen tuloslaskelman kautta kirjattavat nettotuotot yhteensä	-	2 895	2 895
Valuuttakurssieroista johtuvat nettotuotot	4 132	-4 071	61
Suojauslaskennan nettotulos	-	13 189	13 189
Yhteensä	4 132	12 012	16 145

Seuraavissa taulukoissa on eritelty nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvarojen ja -velkojen tasearvot ja katsauskauden käyvän arvon muutos tuloslaskelman erässä *Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusvälineiden nettotuotot* ja muun laajan tuloksen erässä *Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen oman luottoriskin muutoksesta aiheutuva käyvän arvon muutos, netto*.

**NIMENOMAISESTI KÄYPÄÄN ARVOON TULOSVAIKUTTEISESTI LUOKITELLUT
RAHOITUSVARAT JA -VELAT
(1 000 €)**

	Nimellisarvo 30.6.2023	Tasearvo 30.6.2023	Nimellisarvo 31.12.2022	Tasearvo 31.12.2022
Rahoitusvarat				
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	30 000	28 856	30 000	28 432
Saamistodistukset	3 315 674	3 131 813	3 355 906	3 162 034
Rahoitusvarat yhteensä *	3 345 674	3 160 669	3 385 906	3 190 465
Rahoitusvelat				
Velat luottolaitoksille	44 000	41 566	5 000	3 291
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 470 136	1 290 153	1 495 567	1 318 658
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	9 320 370	8 797 593	11 505 250	10 842 676
Rahoitusvelat yhteensä	10 834 506	10 129 312	13 005 818	12 164 626

* Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvarojen osalta luottoriskille alttiina oleva enimmäismäärä on 30.6.2023 ja 31.12.2022 tasearvon suuruinen.

**NIMENOMAISESTI KÄYPÄÄN ARVOON TULOSVAIKUTTEISESTI
LUOKITELTUIEN RAHOITUSVAROJEN ARVONMUUTOS**
(1 000 €)

	30.6.2023	1.1.2023	Käyvän arvon muutos tuloslaskelmassa 1-6/2023	,josta luottoriskin osuus	,josta markkinariskin osuus
Rahoitusvarat					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-9 807	-10 581	774	68	705
Saamistodistukset	-199 652	-215 498	15 846	-1 320	17 166
Rahoitusvarat yhteensä	-209 459	-226 078	16 619	-1 252	17 872

Rahoitusvarat, jotka konserni on luokitellut nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettaviksi, sisältää likvideettisalkun saamistodistukset sekä yksittäisiä antolainoja, joiden korkoriski on suojattu korko- ja valuuttajohdannaisilla. Luokittelu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavaksi tehdään, sillä se vähentää merkittävästi arvostukseen liittyviä epäjohtonmukaisuuksia (kirjanpidollista epäsymmetriaa), joka syntyisi siitä, että johdannaissopimus arvostetaan tulosvaikutteisesti ja saamistodistus IFRS 9 -liiketoimintamallin perusteella käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta tai antolaina jaksotettuun hankintamenuun. Konsernilla ei ole luottojohdannaisia, jotka suojaisivat näitä rahoitusvaroja.

**NIMENOMAISESTI KÄYPÄÄN ARVOON TULOSVAIKUTTEISESTI
LUOKITELTUIEN RAHOITUSVELKOJEN ARVONMUUTOS**
(1 000 €)

	30.6.2023	1.1.2023	Käyvän arvon muutos tuloslaskelmassa 1-6/2023	Oman luottoriskin rahaston muutos muissa laajan tuloksen erissä 1-6/2023	Käyvän arvon muutos yhteensä 1-6/2023
Rahoitusvelat					
Velat luottolaitoksille	2 333	1 708	626	100	726
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	223 573	245 483	-21 910	16 664	-5 246
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	574 962	733 254	-158 293	14 568	-143 725
Rahoitusvelat yhteensä	800 868	980 445	-179 577	31 333	-148 245

NETTO KÄYVÄN ARVON MUUTOS ERÄSSÄ RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN TULOKSEN KAUTTA KIRJATTAVAT NETTOTUOTOT (1 000 €)

	Kumulatiivinen käyvän arvon muutos 30.6.2023	Käyvän arvon muutos tuloslaskelmassa 1–6/2023
Rahoitusvelat luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	800 868	-179 577
Rahoitusvelkoja suojaavat johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-802 371	187 400
Netto käyvän arvon muutos	-1503	7 822

Konserni on luokitellut lyhytaikaiset valuuttamääräiset velkasitoumukset, jotka on suojattu valuuttajohdannaisilla, nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti. Luokittelun avulla poistetaan kirjanpidollista epäsymmetriaa, joka muuten syntyisi johdannaisen ja rahoitusvelan eri arvostusperiaatteista johtuen. Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitellut rahoitusvelat ovat rahoitusvelkoja, jotka on suojattu konsernin riskienhallintaperiaatteiden mukaisesti, mutta joihin ei sovelleta IFRS 9 -standardin mukaista käyvän arvon suojauslaskentaa. Rahoitusvelkojen käyvän arvon muutoksesta syntyy tulosvaikutusta, mutta niiden ollessa suojattu, odotettavissa olevat voitot ja tappiot niiden osalta rajoittuvat korkoihin. Yllä oleva taulukko kuvaa rahoitusvelkojen ja niitä suojaavien johdannaisten nettovaikutuksen tulokseen.

Kun rahoitusvelka luokitellaan nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti, kirjataan käyvän arvon muutos, lukuunottamatta käyvän arvon muutosta, joka johtuu oman luottoriskin muutoksesta, tuloslaskelmassa erään *Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusvälineiden nettotuotot*. Kuntarahoituksen oman luottoriskin muutoksen osuus käyvän arvon muutoksesta esitetään erikseen muissa laajan tuloksen erissä oman luottoriskin rahaston muutoksena.

Oman luottoriskin muutoksen erottamiseksi rahoitusvelan käyvän arvon muutoksesta Kuntarahoitus soveltaa IFRS 13 -standardin mukaista tuottoihin perustuvaa lähestymistapaa (*income approach*). Valtaosalle nimenomaisesti käypään arvoon luokitelluista rahoitusveloista ei ole saatavilla markkinahintoja, sillä niillä ei käydä aktiivisesti kauppaa

jälkimarkkinoilla. Oman luottoriskin erottamiseksi kehitetyssä arvostusmenetelmässä käytetään syöttötietoina Kuntarahoituksen jälkimarkkinakäyriä eri valuutoissa (*benchmark curves*), markkinatietoa valuuttojen välisistä viitekoronvaihtosopimusten preemioista (*cross currency basis*) sekä toteumatietoa Kuntarahoituksen liikkeeseen laskettujen velkojen luottomarginaalista (*credit spread*). Näiden tietojen perusteella saadaan määritettyä eri raportointiajankohdille arvostuskäyrä, jolla arvostetaan nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitellut rahoitusvelat. Vertaamalla teko hetken ja raportointihetken käyriä laskettua käypää arvoa voidaan määrittää Kuntarahoituksen oman luottoriskin muutoksen vaikutus rahoitusvelan käypään arvoon.

Nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokitelluilla rahoitusveloilla ei käydä kauppaa.

**NIMENOMAISESTI KÄYPÄÄN ARVOON TULOSVAIKUTTEISESTI
LUOKITELTUIEN RAHOITUSVAROJEN ARVONMUUTOS**
(1 000 €)

	30.6.2022	1.1.2022	Käyvän arvon muutos tuloslaskelmassa 1-6/2022	,josta luottoriskin osuus	,josta markkinariskin osuus
Rahoitusvarat					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-8 396	-769	-7 627	131	-7 757
Saamistodistukset	-118 549	20 226	-138 774	-3 815	-134 960
Rahoitusvarat yhteensä	-126 944	19 457	-146 401	-3 684	-142 717

**NIMENOMAISESTI KÄYPÄÄN ARVOON TULOSVAIKUTTEISESTI
LUOKITELTUIEN RAHOITUSVELKOJEN ARVONMUUTOS**
(1 000 €)

	30.6.2022	1.1.2022	Käyvän arvon muutos tuloslaskelmassa 1-6/2022	Oman luottoriskin rahaston muutos muissa laajan tuloksen erissä 1-6/2022	Käyvän arvon muutos yhteensä 1-6/2022
Rahoitusvelat					
Velat luottolaitoksille	1 331	187	1 144	-47	1 097
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	125 137	-152 113	277 250	-18 156	259 095
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	861 722	573 054	288 668	-12 149	276 519
Rahoitusvelat yhteensä	988 189	421 127	567 062	-30 352	536 711

**NETTO KÄYVÄN ARVON MUUTOS ERÄSSÄ RAHOITUSVAROJEN JA -VELKOJEN
TULOKSEN KAUTTA KIRJATTAVAT NETTOTUOTOT**
(1 000 €)

	Kumulatiivinen käyvän arvon muutos 30.6.2022	Käyvän arvon muutos tuloslaskelmassa 1-6/2022
Rahoitusvelat luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	988 189	567 062
Rahoitusvelkoja suojaavat johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-1 002 720	-567 161
Netto käyvän arvon muutos	-14 531	-99

Liite 4. Suojauslaskenta

Konsernin korko- ja valuuttakurssiriskejä hallitaan johdannaisten avulla. Markkinariskipolitiikan mukaisesti suojausstrategiana on pääsääntöisesti suojata rahoitusvarojen ja -velkojen merkittävät valuutta- ja korkoriskit erien osalta, joiden maturiteetti ylittää vuoden. Näin ollen ulkomaan valuutan määräiset erät muunnetaan euromääräisiksi, ja kiinteät ja pitkiin viitekorkoihin sidotut korkoehdot vaihdetaan koronvaihtosopimuksilla ehdoiltaan lyhyempiin vaihtuviin korkoihin. Konsernin markkinariskien suojaamiseen liittyvät riskienhallintaperiaatteet kuvataan tarkemmin konsernitilinpäätöksen 2022 liitteessä 2 *Riskienhallinnan periaatteet ja konsernin riskiasema*.

Konserni soveltaa sekä IFRS 9 -standardin mukaista käyvän arvon suojauslaskentaa että IAS 39 -standardin mukaista käyvän arvon portfoliosuojauslaskentaa. Konserni ei sovelle rahavirran suojauslaskentaa. Suojauslaskentaan liittyvät laatuominaisuudet kuvataan konsernitilinpäätöksen 2022 laatuominaisuuksissa (Liite 1) kohdassa 10. *Suojauslaskenta*. Suojauslaskennan nettotuotot kirjataan tuloslaskelmassa erään *Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusvälineiden nettotuotot*.

Seuraavassa taulukossa esitetään suojauslaskennan kohteena olevat varat ja velat tase-erien mukaisesti jaoteltuna IAS 39 -standardin mukaiseen portfoliosuojauslaskentaan ja IFRS 9 -standardin mukaiseen käyvän arvon suojauslaskentaan, joka on edelleen jaettu kahteen osaan sen perusteella sovelletaanko suojauksessa suojauskustannuksen eriyttämistä (*Cost-of-Hedging*).

SUOJAUSLASKENTA 30.6.2023 (1 000 €)	Nimellisarvo	Käyvän arvon suojauslaskenta yhteensä	IAS 39 portfolio- suojauslaskenta	IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta	IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta sis. Cost-of-Hedging
Varat					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä – Antolainat	12 232 010	10 864 864	10 806 324	58 540	-
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä – Leasing	304 504	278 186	-	278 186	-
Varat yhteensä	12 536 514	11 143 050	10 806 324	336 726	-
Velat					
Velat luottolaitoksille	95 000	83 893	-	83 893	-
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 302 710	1 225 933	-	1 225 933	-
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	32 217 473	29 343 912	-	16 830 764	12 513 148
Velat yhteensä	33 615 183	30 653 739	-	18 140 590	12 513 148

SUOJAUSLASKENTA 31.12.2022 (1 000 €)	Nimellisarvo	Käyvän arvon suojauslaskenta yhteensä	IAS 39 portfolio- suojauslaskenta	IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta	IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta sis. Cost-of-Hedging
Varat					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä – Antolainat	12 826 877	11 348 612	11 289 353	59 259	-
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä – Leasing	302 864	274 053	-	274 053	-
Varat yhteensä	13 129 741	11 622 665	11 289 353	333 313	-
Velat					
Velat luottolaitoksille	95 000	84 892	-	84 892	-
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 302 710	1 210 927	-	1 210 927	-
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	27 163 444	24 419 692	-	12 603 372	11 816 320
Velat yhteensä	28 561 154	25 715 510	-	13 899 190	11 816 320

Seuraavassa taulukossa esitetään suojauskohteen suojatun riskin ja suojausinstrumentin kumulatiivinen käypä arvo kauden alussa ja lopussa sekä käyvän arvon muutokset kauden aikana. Taulukossa esitettävät luvut eivät pidä sisällään suojausinstrumenttien ja suojauskohteiden valuuttakurssieroista johtuvia käyvän arvon muutoksia. Tästä johtuen suojausinstrumenttien yhteissumma ei täsmää liitteessä 8 *Johdannaissopimukset* esittävään erään *Johdannaissopimukset suojauslaskennassa yhteensä*. Suojauskohteiden käyvän arvon muutos suojatun riskin osalta ja niitä suojaavien johdannaisten muut käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmassa erään *Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusvälineiden nettotuotot*. Suojaussuhteen tehoton osuus näkyy siten tässä tuloslaskelmaerässä. Käypään arvoon tuloslaskelman kautta kirjattujen rahoitusvälineiden nettotuotot eritellään liitteessä 3.

Markkinakäytännön ja IFRS 13 *Käyvän arvon määrittäminen* -standardin mukaisesti konserni diskonttaa suojauskohteet swap-käyrällä, kun ne arvostetaan suojatun riskin osalta käypään arvoon. Johdannaissopimukset taas diskontataan OIS-käyrällä. Ero käytetyissä diskonttokäyrissä aiheuttaa merkittävän osan konsernin suojauslaskennan tehottomuudesta. Lisäksi tehottomuutta voi jossain määrin syntyä myös eroista pääomissa, päivälaskentamenetelmissä tai kassavirtojen ajoittumisissa.

ARVOSTUS SUOJATUN RISKIN OSALTA (1 000 €)

	30.6.2023	1.1.2023	Tulosvaikutus 1–6/2023
Varat			
IAS 39 portfoliosuojauslaskenta			
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-1 365 106	-1 476 553	111 447
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	1 431 472	1 549 315	-117 842
Kertyneen käyvän arvon jaksotus suojauslaskennan lopettamisesta	-1 781	-1 721	-61
IAS 39 portfoliosuojauslaskenta netto	64 585	71 041	-6 456
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta			
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	-26 790	-29 402	2 613
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	25 710	28 548	-2 838
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta netto	-1 080	-855	-225
Velat			
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta			
Velat luottolaitoksille	11 107	10 108	999
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	50 068	54 570	-4 501
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	2 491 885	2 559 950	-68 065
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-2 557 985	-2 631 089	73 104
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta netto	-4 925	-6 461	1 537
IBOR-uudistukseen liittyvät kompensatit *	-3 603	-3 343	-260
Suojauslaskenta yhteensä	54 977	60 382	-5 404

* Kompensatit liittyvät IBOR-uudistukseen, josta kerrotaan tarkemmin konsernitiilinpäätöksen 2022 laatimisperiaatteissa (Liite 1) kohdassa 23. *IBOR-uudistus*.

Seuraavassa taulukossa esitetään koron- ja valuutanvaihtosopimusten (*cross currency swaps*) suojauskustannuksen (*Cost-of-Hedging*) vaikutus oman pääoman erään *Suojauskustannusrahasto*. Luvut esitetään verojen jälkeen. Kaikissa valuuttamääräisissä suojaussuhteissa konserni on ottanut käyttöön ns. suojauskustannuksen eriyttämisen (*Cost-of-Hedging*). Jokaisen suojaussuhteen osalta, kun koron- ja valuutanvaihtosopimus määritetään suojausinstrumentiksi, eri valuuttojen välinen viitekoronvaihtosopimuksen preemio (*cross currency basis*) erotetaan ja jätetään suojaussuhteen ulkopuolelle.

Johdannaisen koko käyvän arvon muutoksen ja suojaussuhteeseen määritetyn osuuden käyvän arvon muutoksen erotus kirjataan muiden laajan tuloksen erien kautta suojauskustannuksena erään *Suojauskustannusrahasto*. Muutokset eri valuuttojen välisten viitekoronvaihtosopimusten preemioissa vaikuttavat siten muihin laajan tuloksen eriin eivätkä luo tehottomuutta suojaussuhteeseen.

**SUOJAUSLASKENNAN VAIKUTUS OMAN PÄÄOMAN ERIIN
(1 000 €)**

	30.6.2023	1.1.2023	Vaikutus Suojauskustannusrahastoon
<i>Suojauskustannus (Cost-of-Hedging)</i>			
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-6 783	1 488	-8 271
Yhteensä	-6 783	1 488	-8 271

Seuraavassa taulukossa esitetään suojauslaskennan kumulatiivinen tehokkuus suojauskohteittain. Lisäksi taulukossa esitetään käytetyt suojausinstrumentit.

SUOJAUSLASKENNAN TEHOKKUUS SUOJAUSKOHEITTAIN 30.6.2023 (1 000 €)

SUOJAUSKOHDE	Suojausinstrumentti	Voitot/tappiot suojaussuhteesta		Suojaussuhteen tehoton osuus
		Suojauskohde	Suojausinstrumentti	
Varat				
IAS 39 portfoliosuojauslaskenta				
Kiinteäkorkoiset ja pitkiin viitekorkoihin sidotut lainat	Korkojohdannainen	-1 365 106	1 431 472	66 367
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta				
Strukturoitu antolainaus	Korkojohdannainen	-473	741	268
Kiinteäkorkoinen ja pitkiin viitekorkoihin sidottu leasing	Korkojohdannainen	-26 317	24 969	-1 348
Varat yhteensä		-1 391 895	1 457 182	65 287
Velat				
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta				
Euromääräiset rahoitusvelat	Korkojohdannainen	1 854 770	-1 863 098	-8 328
Valuuttamääräiset rahoitusvelat	Valuuttajohdannainen (koron- ja valuuttavaihtosopimukset) Korkojohdannainen	698 291	-694 887	3 403
Velat yhteensä		2 553 060	-2 557 985	-4 925

ARVOSTUS SUOJATUN RISKIN OSALTA
(1 000 €)**30.6.2022****11.2022****Tulosvaikutus**
1–6/2022**Varat**

IAS 39 portfoliosuojauslaskenta

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

-954 157

122 505

-1 076 662

Johdannaissopimukset suojauslaskennassa

1 020 079

-78 911

1 098 990

Kertyneen käyvän arvon jaksotus suojauslaskennan lopettamisesta

227

218

9

IAS 39 portfoliosuojauslaskenta netto**66 149****43 812****22 337**

IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta

Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä

-12 532

25 414

-37 946

Johdannaissopimukset suojauslaskennassa

12 365

-25 669

38 034

IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta netto**-168****-255****88****Velat**

IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta

Velat luottolaitoksille

8 395

-5 120

13 515

Velat yleisölle ja julkisyhteisöille

-60 688

-340 433

279 745

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

1 734 452

-171 028

1 905 480

Johdannaissopimukset suojauslaskennassa

-1 707 670

500 306

-2 207 975

IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta netto**-25 511****-16 275****-9 236**

IBOR-uudistukseen liittyvät kompensatiot

-3 343

-3 343

0

Suojauslaskenta yhteensä**37 127****23 938****13 189**

**SUOJAUSLASKENNAN VAIKUTUS OMAN PÄÄOMAN ERIIN
(1 000 €)**

	30.6.2022	11.2022	Vaikutus Suojaus- kustannusrahastoon
Suojauskustannus (<i>Cost-of-Hedging</i>)			
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-7 960	13 621	-21 580
Yhteensä	-7 960	13 621	-21 580

**SUOJAUSLASKENNAN TEHOAKUUS SUOJAUSKOHEITAIN
30.6.2022 (1 000 €)**

SUOJAUSKOHEDE	Suojausinstrumentti	Voitot/tappiot suojaussuhteesta		Suojaussuhteen tehoton osuus
		Suojauskohde	Suojausinstrumentti	
Varat				
IAS 39 portfoliosuojauslaskenta				
Kiinteäkorkoiset ja pitkiin viitekorkoihin sidotut lainat	Korkojohdannainen	-954 157	1 020 079	65 922
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta				
Strukturoitu antolainaus	Korkojohdannainen	5 540	-4 516	1 024
Kiinteäkorkoinen ja pitkiin viitekorkoihin sidottu leasing	Korkojohdannainen	-18 073	16 881	-1 191
Varat yhteensä		-966 689	1 032 444	65 754
Velat				
IFRS 9 käyvän arvon suojauslaskenta				
Euromääräiset rahoitusvelat	Korkojohdannainen	1 223 135	-1 233 119	-9 984
Valuuttamääräiset rahoitusvelat	Valuuttajohdannainen (koron- ja valuuttavaihtosopimukset) Korkojohdannainen	459 023	-474 550	-15 527
Velat yhteensä		1 682 159	-1 707 670	-25 511

Liite 5. Rahoitusvarat ja -velat

RAHOITUSVARAT 30.6.2023 (1 000 €)	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Yhteensä	Käypä arvo
Käteiset varat	2	-	-	-	-	2	2
Saamiset luottolaitoksilta	9 531 268	-	-	-	-	9 531 268	9 531 268
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä *	29 001 830	-	28 856	29 797	-	29 060 484	30 704 321
Saamistodistukset	1 198 237	288 568	3 131 813	-	-	4 618 618	4 618 470
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-	-	-	-	444 419	444 419	444 419
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-	-	-	-	1 861 337	1 861 337	1 861 337
Muut varat **	1 429 777	-	-	-	-	1 429 777	1 429 777
Yhteensä	41 161 115	288 568	3 160 669	29 797	2 305 756	46 945 906	48 589 595

* Erä sisältää 278 186 tuhatta euroa leasingsaamisia, jotka ovat suojauskohteena käyvän arvon suojauslaskennassa. Suojauslaskennan ulkopuolella olevia leasingsaamisia ei ole esitetty rahoitusvarat ja -velat -taulukossa, sillä leasing ei ole IFRS 9 -standardin mukainen rahoitusvara.

** Erä sisältää keskusvastapuolelle annetun käteisvakuuden.

RAHOITUSVELAT 30.6.2023 (1 000 €)	Jaksotettu hankintameno	Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Yhteensä	Käypä arvo
Velat luottolaitoksille	137 693	41 566	-	179 259	179 233
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 225 933	1 290 153	-	2 516 086	2 529 155
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	29 578 441	8 797 593	-	38 376 034	38 411 605
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-	-	1 435 575	1 435 575	1 435 575
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-	-	3 049 854	3 049 854	3 049 854
Varaukset ja muut velat *	557 162	-	-	557 162	557 162
Yhteensä	31 499 229	10 129 312	4 485 429	46 113 970	46 162 585

* Erä sisältää keskusvastapuolelta saatua käteisvakuutta 548 502 tuhatta euroa ja IFRS 16 -standardin mukaista vuokrasopimusvelkaa 8 660 tuhatta euroa.

RAHOITUSVARAT 31.12.2022 (1 000 €)	Jaksotettu hankintameno	Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat	Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Yhteensä	Käypä arvo
Käteiset varat	2	-	-	-	-	2	2
Saamiset luottolaitoksilta	9 625 488	-	-	-	-	9 625 488	9 625 488
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä *	28 055 798	-	28 432	31 090	-	28 115 321	29 739 890
Saamistodistukset	1 457 098	167 636	3 162 034	-	-	4 786 768	4 786 383
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-	-	-	-	504 097	504 097	504 097
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-	-	-	-	2 203 006	2 203 006	2 203 006
Muut varat **	1 219 541	-	-	-	-	1 219 541	1 219 541
Yhteensä	40 357 928	167 636	3 190 465	31 090	2 707 103	46 454 223	48 078 407

* Erä sisältää 274 053 tuhatta euroa leasingsaamisia, jotka ovat suojauskohteena käyvän arvon suojauslaskennassa. Suojauslaskennan ulkopuolella olevia leasingsaamisia ei ole esitetty rahoitusvarat ja -velat -taulukossa, sillä leasing ei ole IFRS 9 -standardin mukainen rahoitusvara.

** Erä sisältää keskusvastapuolelle annetun käteisvakuuden.

RAHOITUSVELAT 31.12.2022 (1 000 €)	Jaksotettu hankintameno	Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti	Yhteensä	Käypä arvo
Velat luottolaitoksille	2 329 332	3 291	-	2 332 623	2 332 609
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 210 927	1 318 658	-	2 529 585	2 543 548
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	24 749 389	10 842 676	-	35 592 065	35 650 001
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	-	-	1 562 525	1 562 525	1 562 525
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	-	-	3 053 586	3 053 586	3 053 586
Varaukset ja muut velat *	574 192	-	-	574 192	574 192
Yhteensä	28 863 840	12 164 626	4 616 111	45 644 576	45 716 461

* Erä sisältää keskusvastapuolelta saatua käteisvakuutta 570 922 tuhatta euroa ja IFRS 16 -standardin mukaista vuokrasopimusvelkaa 3 269 tuhatta euroa.

Seuraavassa taulukossa esitetään uudelleenluokittelun vaikutus niiden rahoitusvarojen osalta, jotka on IFRS 9 -siirtymässä 1.1.2018 siirretty IAS 39 -standardin mukaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavista IFRS 9 -standardin mukaisesti jaksotettuun hankintamenoan arvostettaviksi. Kuntarahoitus-konserni ei IFRS 9 -siirtymän yhteydessä uudelleenluokitellut rahoitusvelkoja käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavista jaksotettuun hankintamenoan arvostettaviin.

UDELLEENLUOKITELLUT RAHOITUSVARAT (1 000 €)	Alkuperäinen luokitteluryhmä IAS 39:n mukaan	Uusi luokittelu- ryhmä IFRS 9:n mukaan	Käypä arvo 30.6.2023	Käyvän arvon muutoksesta johtuva voitto tai tappio katsauskaudella *	Efektiivinen korko määritelty 1.1.2018 **	Kirjatut korkotuotot 1-6/2023
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Käyvän arvon optio	Jaksotettu hankintameno	89 325	118	0,14 %	1 092

* Käyvän arvon muutoksesta johtuva voitto tai tappio, joka olisi kirjattu tulosvaikutteisesti katsauskaudella, jos rahoitusvarojen uudelleenluokittelua ei olisi tehty.

** Efektiivinen korko määritelty soveltamisen aloittamisajankohtana.

UDELLEENLUOKITELLUT RAHOITUSVARAT (1 000 €)	Alkuperäinen luokitteluryhmä IAS 39:n mukaan	Uusi luokittelu- ryhmä IFRS 9:n mukaan	Käypä arvo 31.12.2022	Käyvän arvon muutoksesta johtuva voitto tai tappio tilikaudella	Efektiivinen korko määritelty 1.1.2018	Kirjatut korkotuotot 1-12/2022
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	Käyvän arvon optio	Jaksotettu hankintameno	91 834	-983	0,14 %	478

Liite 6. Rahoitusvarojen ja -velkojen käyvät arvot

Käypä arvo on hinta, joka saataisiin omaisuuserän myynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuvassa tavanomaisessa liiketoimessa. Konsernin käyvän arvon arvostuksissa käytetään seuraavaa käyvän arvon hierarkiaa, joka heijastaa arvostuksessa käytettyjen syöttötietojen merkitystä.

Taso 1

Syöttötiedot ovat täysin samanlaisille instrumenteille noteerattuja (oikaisemattomia) hintoja toimivilla markkinoilla, joihin konsernilla on pääsy arvostuspäivänä. Markkinoiden katsotaan olevan toimivat, jos kauppaa käydään usein ja hintatietoja on saatavilla säännöllisesti. Nämä hintanoteeraukset (keskihinta) edustavat hintaa, johon tavanomainen liiketoimi omaisuuserän myymiseksi tai velan siirtämiseksi toteutuisi markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä tarkasteluhetken markkinaolosuhteiden vallitessa. Tason 1 instrumentit sisältävät pääosin konsernin sijoituksia joukkovelkakirjalainoihin.

Taso 2

Arvostus on määritelty käyttäen syöttötietoina muita kuin tasolle 1 kuuluvia noteerattuja hintoja, ja jotka ovat havainnoitavissa omaisuuserälle tai velalle joko suoraan (hintoina) tai epäsuorasti (johdettuna hinnoista). Taso 2 sisältää instrumentit, jotka on arvostettu käyttämällä täysin samanlaisten tai vastaavien varojen tai velkojen noteerattuja hintoja markkinoilla, jotka eivät ole täysin toimivat tai muita arvostusmenetelmiä, joissa kaikki merkittävät syöttötiedot ovat suorasti tai epäsuorasti havainnoitavissa markkinoilta. Tason 2 instrumentit sisältävät pääasiassa OTC-johdannaisia (*over-the-counter*), konsernin liikkeeseen laskemia plain vanilla -velkakirjalainoja sekä konsernin antolainasopimuksia.

Taso 3

Tason 3 instrumenttien arvostusmenetelmät sisältävät syöttötietoja, jotka eivät ole havainnoitavissa ja ei-havainnoitavissa olevilla syöttötiedoilla on merkittävä vaikutus instrumentin arvostuksessa. Ei-havainnoitavissa olevia syöttötietoja käytetään arvostuksessa vain siinä määrin kuin relevantteja havainnoitavissa olevia syöttötietoja ei ole saatavilla. Jos syöttötieto on epälikvidi, ekstrapoloitu tai perustuu historialliseen hintaan, syöttötieto määritellään tason 3 syöttötiedoksi, koska tällaiset syöttötiedot eivät ole havainnoitavissa. Rahoitusinstrumentit, joissa on osake- ja valuuttastruktuurereja, kuuluvat tähän tasoon johtuen syöttötietojen, kuten osinkotuoton, vaikutuksesta näiden käypään arvoon. Lisäksi taso 3 sisältää joitakin pitkän maturiteetin korkostruktuureja (esimerkiksi yli 35 vuotta) tai valuuttoja, joiden korkokäyrä ei ole kaikilla maturiteeteilla likvidi.

Konsernin varainhankintaportfolion luonne huomioiden (liikkeeseen lasketut velkakirjat suojataan back-to-back), jos suojaava johdannainen määritellään tason 3 instrumentiksi, niin myös suojattu liikkeeseen laskettu velka määritellään tason 3 instrumentiksi. Sama periaate koskee myös muita portfolioita ja käyvän arvon hierarkiatasoa. Konsernilla ei ole muita omaisuuseriä kuin rahoitusvaroja tai -velkoja, jotka arvostetaan käypään arvoon eikä myöskään varoja tai velkoja, jotka arvostetaan kertaluonteisesti käypään arvoon.

Seuraavassa taulukossa esitetään rahoitusinstrumentit käyvän arvon hierarkiatasoin käypään arvoon.

RAHOITUSVARAT 30.6.2023 (1 000 €)	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo			Yhteensä
		Taso 1	Taso 2	Taso 3	
Käypään arvoon arvostetut					
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat					
Saamistodistukset	288 568	248 526	40 042	-	288 568
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	28 856	-	28 856	-	28 856
Saamistodistukset	3 131 813	3 064 297	67 516	-	3 131 813
Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	29 797	-	-	29 797	29 797
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	444 419	-	434 913	9 506	444 419
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	1 861 337	-	1 861 337	-	1 861 337
Käypään arvoon arvostetut yhteensä	5 784 791	3 312 823	2 432 664	39 303	5 784 791
Käyvän arvon suojauslaskennassa					
Jaksotettu hankintameno					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	11 143 659	-	11 696 502	-	11 696 502
Käyvän arvon suojauslaskennassa yhteensä	11 143 659	-	11 696 502	-	11 696 502
Jaksotettuun hankintamenoan arvostetut					
Käteiset varat	2	2	-	-	2
Saamiset luottolaitoksilta	9 531 268	7 949 696	1 581 573	-	9 531 268
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	17 858 171	-	18 949 164	-	18 949 164
Saamistodistukset	1 198 237	-	1 198 089	-	1 198 089
Muut varat	1 429 777	-	1 429 777	-	1 429 777
Jaksotettuun hankintamenoan arvostetut yhteensä	30 017 457	7 949 698	23 158 603	-	31 108 302
Rahoitusvarat yhteensä	46 945 906	11 262 521	37 287 770	39 303	48 589 595

RAHOITUSVELAT 30.6.2023 (1 000 €)	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo			Yhteensä
		Taso 1	Taso 2	Taso 3	
Käypään arvoon arvostetut					
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Velat luottolaitoksille	41 566	-	41 566	-	41 566
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 290 153	-	1 195 075	95 078	1 290 153
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	8 797 593	-	8 343 190	454 403	8 797 593
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	1 435 575	-	1 240 123	195 452	1 435 575
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	3 049 854	-	3 042 349	7 505	3 049 854
Käypään arvoon arvostetut yhteensä	14 614 740	-	13 862 303	752 438	14 614 740
Käyvän arvon suojauslaskennassa					
Jaksotettu hankintameno					
Velat luottolaitoksille	83 893	-	83 867	-	83 867
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 225 933	-	1 239 003	-	1 239 003
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat *	29 343 912	-	29 303 445	76 039	29 379 484
Käyvän arvon suojauslaskennassa yhteensä	30 653 739	-	30 626 315	76 039	30 702 354
Jaksotettuun hankintamenoön arvostetut					
Velat luottolaitoksille	53 800	-	53 800	-	53 800
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	234 529	-	234 529	-	234 529
Varaukset ja muut velat	557 162	-	557 162	-	557 162
Jaksotettuun hankintamenoön arvostetut yhteensä	845 490	-	845 490	-	845 490
Rahoitusvelat yhteensä	46 113 970	-	45 334 108	828 476	46 162 585

* Kuntarahoitus-konsernin liikkeeseen laskemat kiinteäkorkoiset viitelainat on esitetty käyvän arvon hierarkiatasolla 2 johtuen siitä, että kyseiset rahoitusvelat ovat suojauskohteena käyvän arvon suojauslaskennassa, jonka seurauksena ne ovat suojatun riskin osalta arvostettu käypään arvoon. Arvostamisessa on käytetty tason 2 syöttötietoja. Puolivuosikatsauksen liitetiedoissa Kuntarahoituksen liikkeeseen laskemien kiinteäkorkoisten viitelainojen käypä arvo on raportoitu kokonaisuudessaan perustuen Bloombergilta saatuun hintanoteeraukseen. Hintanoteeraus on tason 1 syöttötieto.

RAHOITUSVARAT 31.12.2022 (1 000 €)	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo			Yhteensä
		Taso 1	Taso 2	Taso 3	
Käypään arvoon arvostetut					
Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattavat					
Saamistodistukset	167 636	137 695	29 941	-	167 636
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	28 432	-	28 432	-	28 432
Saamistodistukset	3 162 034	3 057 135	104 899	-	3 162 034
Paketetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	31 090	-	-	31 090	31 090
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	504 097	-	489 218	14 880	504 097
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	2 203 006	-	2 202 335	671	2 203 006
Käypään arvoon arvostetut yhteensä	6 096 296	3 194 830	2 854 824	46 641	6 096 296
Käyvän arvon suojauslaskennassa					
Jaksotettu hankintameno					
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	11 622 665	-	12 214 359	-	12 214 359
Käyvän arvon suojauslaskennassa yhteensä	11 622 665	-	12 214 359	-	12 214 359
Jaksotettuun hankintamenoön arvostetut					
Käteiset varat	2	2	-	-	2
Saamiset luottolaitoksilta	9 625 488	8 224 415	1 401 072	-	9 625 488
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	16 433 133	-	17 466 009	-	17 466 009
Saamistodistukset	1 457 098	-	1 456 713	-	1 456 713
Muut varat	1 219 541	-	1 219 541	-	1 219 541
Jaksotettuun hankintamenoön arvostetut yhteensä	28 735 262	8 224 417	21 543 335	-	29 767 753
Rahoitusvarat yhteensä	46 454 223	11 419 247	36 612 519	46 641	48 078 407

RAHOITUSVELAT 31.12.2022 (1 000 €)	Kirjanpitoarvo	Käypä arvo			Yhteensä
		Taso 1	Taso 2	Taso 3	
Käypään arvoon arvostetut					
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Velat luottolaitoksille	3 291	-	3 291	-	3 291
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 318 658	-	1 166 432	152 227	1 318 658
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	10 842 676	-	9 865 856	976 820	10 842 676
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti					
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	1 562 525	-	1 222 013	340 512	1 562 525
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	3 053 586	-	3 047 585	6 001	3 053 586
Käypään arvoon arvostetut yhteensä	16 780 736	-	15 305 177	1 475 559	16 780 736
Käyvän arvon suojauslaskennassa					
Jaksotettu hankintameno					
Velat luottolaitoksille	84 892	-	84 878	-	84 878
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	1 210 927	-	1 224 889	-	1 224 889
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	24 419 692	-	24 420 879	56 749	24 477 627
Käyvän arvon suojauslaskennassa yhteensä	25 715 510	-	25 730 646	56 749	25 787 395
Jaksotettuun hankintamenoön arvostetut					
Velat luottolaitoksille	2 244 440	-	2 244 440	-	2 244 440
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	329 698	-	329 698	-	329 698
Varaukset ja muut velat	574 192	-	574 192	-	574 192
Jaksotettuun hankintamenoön arvostetut yhteensä	3 148 329	-	3 148 329	-	3 148 329
Rahoitusvelat yhteensä	45 644 576	-	44 184 153	1 532 308	45 716 461

Kaikki arvostusmallit, sekä monimutkaiset että yksinkertaiset, käyttävät markkinahintoja ja muita syöttötietoja. Nämä syöttötiedot pitävät sisällään korot, valuuttakurssit, volatiliiteetit, korrelaatiot jne. Konserni soveltaa erityyppisiä syöttötietoja riippuen instrumentin tyypistä ja monimutkaisuudesta sekä tarvittavista markkinariskifaktoreista ja tuottorakenteista. Käyvän arvon hierarkiatasojen välinen luokittelu perustuu analyysiin, joka tehdään syöttötiedon, stressitestauksen (kohtuullinen mahdollinen vaihtoehtoinen oletus) ja mallin monimutkaisuuden perusteella. Jos instrumentin käyvän arvon määrittämisessä käytetyt syöttötiedot luokitellaan käyvän arvon hierarkian eri tasoille, instrumentin arvostus luokitellaan kokonaisuudessaan sen alimman tason syöttötiedon mukaisesti, jolla on merkittävä vaikutus instrumentin arvostukselle.

IFRS 13 -standardin mukaisesti kolme yleisesti käytettyä arvostusmenetelmää ovat markkinoihin perustuva lähestymistapa, tuottoihin perustuva lähestymistapa ja hankintameno perustuva lähestymistapa. Kuntarahoitus-konserni soveltaa markkinalähtöistä lähestymistapaa, kun instrumentilla on toimivat markkinat ja julkisia hintanoteerauksia saatavilla. Konserni käyttää markkinalähtöistä lähestymistapaa sijoitusalkun joukkovelkakirjalainojen arvostamiseen. Kaikille tason 1 instrumenteille konserni käyttää täysin samanlaisen instrumentin markkinahintaa (sama ISIN). Konserni ei hyödynnä arvostamisessa vastaavanlaisten rahoitusvarojen hintoja.

Tuottoihin perustuvaa lähestymistapaa käytetään, kun arvostus perustuu arvostusmalliin, kuten tulevien kassavirtojen nykyarvoon (diskonttaaminen). Arvostusmenetelmissä otetaan huomioon luottoriskin arviointi, käytetyt diskonttokorot, ennenaikaisen takaisinmaksun mahdollisuus ja muut tekijät, jotka luotettavasti vaikuttavat rahoitusinstrumentin käypään arvoon. Konserni käyttää tuottoihin perustuvaa lähestymistapaa monien rahoitusinstrumenttensa arvostamisessa, esimerkiksi johdannaissopimuksissa, antolainauksessa ja varainhankinnan instrumenteissa. Konserni ei käytä hankintameno perustuvaa lähestymistapaa rahoitusinstrumenttien arvostuksessa.

Konserni käyttää laajalti tunnustettuja ja käytettyjä arvostusmalleja määrittäessään sellaisten yleisten ja yksinkertaisten rahoitusinstrumenttien, kuten korko- ja valuuttavaihtosopimusten käyvät arvot, jotka käyttävät vain havainnoitavissa olevia markkinatietoja ja vaativat vain vähän johdon harkintaa ja arvioita. Havainnoitavissa olevat hinnat tai syöttötiedot ovat yleensä saatavissa noteerautuille velkakirjoille ja osakkeille ja yksinkertaisille OTC-johdannaisille, kuten koronvaihtosopimuksille. Havainnoitavissa olevat markkinahinnat ja syöttötiedot vähentävät johdon harkinnan ja arvioiden käyttämistä sekä käypien arvojen määrittämiseen liittyvää epävarmuutta. Havainnoitavissa olevien markkinahintojen ja syöttötietojen saatavuus vaihtelee tuotteista ja markkinoista riippuen ja ne ovat alttiina muutoksille johtuen erityisistä tapahtumista ja rahoitusmarkkinoiden yleisistä olosuhteista.

Kuntarahoitus-konserni soveltaa erilaisia malleja tietyn tyyppisten instrumenttien arvostamiseksi. Perusmallien valinta ja mallien kalibrointi riippuvat rahoitusvälineen monimutkaisuudesta ja tarkoituksenmukaisten syöttötietojen saatavuudesta. Markkinakäytännön mukaisesti ensisijainen perusmalli määrittyä kohde-etuksina olevien omaisuuserien mukaisesti. Tämän lisäksi instrumentit jaetaan eri luokkiin, jotta tärkeimmät riskitekijät ja erityyppiset kalibrointitekniikat saadaan määriteltyä. Perusmallien, erilaisten oletusten ja kalibrointitekniikoiden yhdistelmät dokumentoidaan. Konsernin arvostusmalleilla arvostettavat rahoitusinstrumentit jaetaan neljään eri luokkaan:

- Korkoinstrumentit,
- Valuuttapohjaiset instrumentit,
- Osakelinkatut instrumentit ja
- Hybridi-instrumentit.

Rahoitusinstrumentit, jotka kuuluvat luokkiin *valuuttapohjaiset*, *osakelinkatut* ja *hybridi-instrumentit*, luokitellaan käyvän arvon hierarkiassa pääasiassa tason 3 instrumenteiksi.

Rahoitusinstrumenttien käypä arvo lasketaan yleensä yksittäisten instrumenttien nettonykyarvona. Tätä laskentaa täydennetään vastapuolitason oikaisuilla. Konserni sisällyttää johdannaisten arvostukseen luottokelpoisuuden huomioivan vastapuoliriskioikaisun (*Credit Valuation Adjustment, CVA*) sekä oman luottoriskioikaisun (*Debit Valuation Adjustment, DVA*). CVA kuvastaa vastapuolen luottoriskin vaikutusta

käypään arvoon ja DVA konsernin omaa luottokelpoisuutta. Konserni soveltaa samaa metodologiaa CVA:n ja DVA:n laskemiseksi. Molemmissa käytetään kolmea syöttötietoa: Maksujen laiminlyönnistä johtuva tappio-osuus (*Loss Given Default, LGD*), laiminlyönnin todennäköisyys (*Probability of Default, PD*), oma DVA:ssa ja vastapuolen CVA:ssa sekä odotettu vastuun määrä (*Expected Exposure, EE*). Lisäksi konserni laskee oikaisun (*Funding Valuation Adjustment*) sellaisten johdannaissopimusten osalta, joissa ei ole käteisvakuusjärjestelyitä (asiakkaiden kanssa tehdyt johdannaissopimukset).

Arvostusten viitekehys

Kuntarahoitus-konsernilla on käytössä viitekehys, joka pitää sisällään konsernin malliriskien hallinnan järjestelyt, aktiviteetit ja menettelytavat (*model risk management framework*). Viitekehysten tarkoituksena on varmistaa malliriskien tehokas hallinta ja vähentää käyvän arvon arvostukseen liittyvää epävarmuutta sekä varmistaa ulkoisten ja sisäisten vaatimusten noudattaminen. Konserni varmistaa, että kaikki arvostusmallien elinkaaren näkökohdat (ml. hyväksyntä, suunnittelu, kehittäminen, testaus, ylläpito, valvonta ja toimeenpano) pitävät sisällään tehokkaan hallinnon, selkeät tehtävät ja vastuut sekä tehokkaan sisäisen valvonnan.

Konserni hallinnoi ja ylläpitää mallivarastoa, joka tarjoaa kokonaisvaltaisen kuvan kaikista arvostusmalleista, niiden liiketoiminnallisista tarkoituksista ja ominaisuuksista sekä sovelluksista ja käyttöehdoista. Johtoryhmä arvioi ja hyväksyy kaikki mallivarastossa olevat hyväksytyt arvostusmallit uudelleen vuosittain.

Kuntarahoitus-konsernin Talouden johtoryhmä toimii arvostusten kontrolliryhmänä, joka valvoo konsernin arvostuksia ja vastaa arvostusten lopullisesta hyväksynnästä taloudellisen raportoinnin käyttöön. Talouden johtoryhmä valvoo ja kontrolloi konsernin arvostusprosessia sekä arvostusmenetelmien suorituskykyä, päättää tarvittavista toimenpiteistä ja raportoi edelleen johtoryhmälle. Talouden johtoryhmä arvioi myös, tuottavatko arvostusmallit ja -prosessi riittävän oikeaa tietoa konsernin taloudellisen raportoinnin käyttöön, ja päättää saatujen tietojen perusteella mahdollisista oikaisuista arvostusprosessin tuottamiin arvoihin.

Konserni on ottanut käyttöön arvostusmallien tehokkaan kontrolli- ja suorituskyvyn seurantakehyksen, jolla pyritään varmistamaan mallien antamien tulosten oikeellisuus ja asianmukaisuus. Mallien suorituskyvyn seuranta koostuu neljästä pääkontrollista:

- Vastapuoliarvostusten kontrolli (*Counterparty Valuation Control, CVC*),
- Arvostusten analyysi (*Fair value explanation*),
- Riippumaton arvostusten todentaminen (*Independent Price Verification, IPV*) ja
- Riippumaton mallien validointi.

Riskienhallinta suorittaa päivittäin vastapuoliarvostusten kontrollin. Kontrollissa analysoidaan mahdolliset poikkeamat arvostusmallin tuottamassa arvostuksessa verrattuna konsernin aiempiin arvostuksiin sekä vastapuolien arvostuksiin. Kontrollin tulokset raportoidaan kuukausittain talousjohtajalle ja neljännesvuosittain Talouden johtoryhmälle. Arvostusten

analyysi koostuu riskienhallinnan tekemästä päivittäisestä käypien arvojen muutoksien analysoinnista. Analyysin tulokset raportoidaan kuukausittain talousjohtajalle ja neljännesvuosittain Talouden johtoryhmälle. Riippumaton arvostusten todentaminen tehdään kuukausittain ulkopuolisen palveluntarjoajan toimesta osana konsernin IPV-prosessia. IPV-kontrollin tulokset raportoidaan kuukausittain talousjohtajalle ja neljännesvuosittain Talouden johtoryhmälle. Riippumaton mallien validointi tehdään vuosittain valitulle konsernin arvostusmallien otokselle ulkopuolisen palveluntarjoajan toimesta. Mallivalidoinnin tulokset raportoidaan Talouden johtoryhmälle.

Siirrot käyvän arvon hierarkian tasojen välillä

Kuntarahoitus-konserni arvioi käyvän arvon hierarkialuokituksen tarkoituksenmukaisuutta ja oikeellisuutta alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä ja kunakin raportointipäivänä. Tämän avulla määritellään tasojen 1, 2 ja 3 instrumenttien alkuperäinen luokitus ja niitä seuraavat mahdolliset siirrot käyvän arvon hierarkiatasojen välillä. Käyvän arvon hierarkiatasojen välinen siirto voi tapahtua esimerkiksi, kun aiemmin havainnoitavaksi katsottu syöttötieto vaatii oikaisun ei-havainnoitavissa olevaa syöttötietoa käyttäen. Menettely on sama siirroille käyvän arvon tasoille ja niiltä pois. Siirtojen eri hierarkiatasojen välillä katsotaan tapahtuneen sen kvartaalin lopussa, jonka aikana siirron aiheuttama tapahtuma tai olosuhteiden muutos on toteutunut.

Katsauskaudella 1–6/2023 siirrettiin rahoitusvaroja tasojen 1 ja 2 välillä yhteensä 96 998 tuhatta euroa. Tasolta 2 tasolle 3 siirtoja ei ollut.

TASON 3 SIIRROT (1 000 €)	1.1.2023	Arvonmuutos tuloslaskelmassa	Ostot ja uudet sopimukset	Myynnit ja eräntymiset	Siirrot tasolle 3	Siirrot pois tasolta 3	30.6.2023
Rahoitusvarat							
Käypään arvoon arvostetut							
Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti							
Saamiset yleisöiltä ja julkisyhteisöiltä	31 090	-1 293	-	-	-	-	29 797
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti							
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	14 880	-2 990	-	-2 384	-	-	9 506
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	671	-	-	-	-	-671	-
Rahoitusvarat yhteensä	46 641	-4 283	-	-2 384	-	-	39 303
Rahoitusvelat							
Käypään arvoon arvostetut							
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti							
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	152 227	477	-	-57 626	-	-	95 078
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	976 820	-17 788	-	-504 629	-	-	454 403
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti							
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	340 512	8 875	-	-153 935	-	-	195 452
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	6 001	220	3 402	-	-	-2 118	7 505
Käyvän arvon suojauslaskennassa							
Jaksotettu hankintameno							
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	56 749	3 321	40 253	-	-	-24 284	76 039
Rahoitusvelat yhteensä	1 532 308	-4 895	43 655	-716 190	-	-26 402	828 476
Tason 3 rahoitusvarat ja -velat yhteensä *	1 578 949	-9 179	43 655	-718 573	-	-26 402	867 780

* Konserni kirjaa nämä voitot ja tappiot tuloslaskelmassa erään Käypään arvoon tuloslaskelmassa kirjattujen rahoitusvälineiden nettotuotot. Oman luottoriskin muutoksen osuus arvonmuutoksesta kirjataan nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvelkojen osalta muihin laajan tuloksen eriin.

Tilikaudella 2022 siirrettiin rahoitusvaroja tasojen 1 ja 2 välillä yhteensä 9 270 tuhatta euroa. Rahoitusinstrumentteja ei siirretty tasolta 2 tasolle 3.

TASON 3 SIIRROT 2022 (1 000 €)	1.1.2022	Arvonmuutos tuloslaskelmassa	Ostot ja uudet sopimukset	Myynnit ja erääntymiset	Siirrot tasolle 3	Siirrot pois tasolta 3	31.12.2022
Rahoitusvarat							
Käypään arvoon arvostetut							
Pakotetusti käypään arvoon tulosvaikutteisesti							
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä	34 861	-3 649	-	-121	-	-	31 090
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti							
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	62 829	-42 509	687	-5 415	-	-713	14 880
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	407	515	66	-	-	-317	671
Rahoitusvarat yhteensä	98 097	-45 643	753	-5 536	-	-1 030	46 641
Rahoitusvelat							
Käypään arvoon arvostetut							
Luokiteltu nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti							
Velat yleisölle ja julkisyhteisöille	263 793	-46 923	-	-	-	-64 643	152 227
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	1 759 569	-122 696	180 471	-796 670	-	-43 855	976 820
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti							
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti	744 299	150 724	20 607	-569 309	-	-5 809	340 512
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa	25 690	-1 179	2 884	-133	-	-21 260	6 001
Käyvän arvon suojauslaskennassa							
Jaksotettu hankintameno							
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	86 040	1 491	26 047	-3 066	-	-53 764	56 749
Rahoitusvelat yhteensä	2 879 390	-18 583	230 009	-1 369 177	-	-189 331	1 532 308
Tason 3 rahoitusvarat ja -velat yhteensä	2 977 487	-64 226	230 762	-1 374 713	-	-190 361	1 578 949

Ei-havainnoitavissa olevien syöttötietojen herkkyyshanalyysi

Herkkyysanalyysi esittää mahdollisten vaihtoehtoisten oletusten vaikutuksen niiden rahoitus-instrumenttien käypään arvoon, joiden arvostus on riippuvainen ei-havainnoitavissa olevista syöttötiedoista. On kuitenkin epätodennäköistä, että käytännössä kaikki ei-havainnoitavissa olevien syöttötietojen vaihtoehtoiset oletukset liikkuisivat yhtäaikaisesti ääripäihin, joita herkkyyshanalyysissä testataan. Tästä johtuen tässä liitetiedossa herkkyyshanalyysin kuvaama vaikutus käypään arvoon on todennäköisesti suurempi kuin tosiasiallinen epävarmuus raportointipäivän käyvässä arvossa. Lisäksi tämä herkkyyshanalyysi ei ole ennustava tai indikaatiivinen tulevaisuuden muutoksista rahoitusinstrumenttien käyvissä arvoissa.

Vaikka Kuntarahoitus-konserni uskoo käyvän arvon arvostusten olevan asianmukaisia, erilaisten menetelmien ja oletusten käyttö voisi johtaa erilaisiin käyvän arvon määrittäisiin. Tason 3 käyvän arvon määrittämisessä yhden tai useamman oletuksen muuttamisella (mahdolliset vaihtoehtoiset oletukset) voisi olla seuraavat vaikutukset arvostuksiin: 30.6.2023 nämä oletukset olisivat voineet kasvattaa käypiä arvoja 22,1 miljoonaa euroa tai pienentää käypiä arvoja 22,2 miljoonaa euroa. 31.12.2022 nämä oletukset olisivat voineet kasvattaa käypiä arvoja 60,6 miljoonaa euroa tai pienentää käypiä arvoja 71,1 miljoonaa euroa.

MERKITTÄVIEN EI-HAVAINNOITAVISSA OLEVIENT SYÖTTÖTIETOJEN HERKKYYSANALYYSI INSTRUMENTTITYYPEITTÄIN (1 000 €)**Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä**

	30.6.2023		31.12.2022	
	Käyvän arvon positiivinen vaihteluväli	Käyvän arvon negatiivinen vaihteluväli	Käyvän arvon positiivinen vaihteluväli	Käyvän arvon negatiivinen vaihteluväli
Antolainat	41	-23	249	-273
Johdannaissopimukset				
Osakejohdannaiset	2 248	-1 926	18 117	-22 052
FX-linkatut koron- ja valuutanvaihtosopimukset	675	-873	834	-1 318
Muut koronvaihtosopimukset	8 547	-8 726	11 726	-11 860
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat sekä Velat yleisölle ja julkisyhteisöille				
Osakelinkatut velkakirjat	1 848	-2 312	16 927	-23 275
FX-linkatut velkakirjat	756	-560	834	-990
Muut velkakirjat	7 994	-7 799	11 919	-11 327
Yhteensä	22 108	-22 218	60 606	-71 095

Tasolle 3 luokiteltavien ei-havainnoitavissa olevien syöttötietojen käyvän arvon muutokset eivät ole välttämättä toisistaan riippumattomia, ja vuorovaikutuksellisia suhteita esiintyy usein ei-havainnoitavissa olevien syöttötietojen ja havainnoitavissa olevien syöttötietojen välillä. Tällaisia suhteita, jotka ovat merkittäviä rahoitusinstrumentin käyvälle arvolle, on kontrolloitu hinnoittelumallien ja arvostusmenetelmien kautta. Kuntarahoituskonserni käyttää stokastisia malleja tulevaisuuden kassavirtojen luomiseksi. Tulevaisuuden kassavirrat diskontataan nykyhetkeen, minkä jälkeen niistä johdetaan rahoitusinstrumenttien käypä arvo. Konserni käyttää stokastisina arvostusmalleinaan Hull-Whiten mallia ja Dupireen volatiliiteettimallia.

Seuraavaksi on kuvattu konsernin käyttämät ei-havainnoitavissa olevat syöttötiedot, joita käytetään rahoitusinstrumenttien arvostuksessa vain siinä määrin kuin relevantteja havainnoitavissa olevia syöttötietoja ei ole saatavilla.

Korrelaatioparametrit

Korrelaatio kuvaa rahoitusinstrumentin käypään arvoon vaikuttavien kohde-etuuskien vuorovaikutussuhteita tapauksissa, joissa rahoitusinstrumentin käypään arvoon vaikuttaa useampi eri ei-havainnoitavissa oleva syöttötieto. Korrelaatiolla on merkittävä vaikutus esimerkiksi osakelinkattujen instrumenttien käypään arvoon, jos kohde-etuuden arvo riippuu useammasta eri osakkeesta. FX-linkattujen koron- ja valuuttavaihtosopimusten osalta korrelaatioita esiintyy eri valuuttakurssien välillä, jotka vaikuttavat

instrumentin käypään arvoon. Jos ei-havainnoitavissa olevien syöttötietojen välillä on korkea korrelaatio, tämä johtaa rahoitusinstrumentin käyvän arvon nousuun. Jos ei-havainnoitavissa olevien syöttötietojen välillä on matala korrelaatio, tämä johtaa rahoitusinstrumentin käyvän arvon laskuun. Kuntarahoituskonsernilla on rahoitusinstrumentteja, joissa korrelaatio on merkittävänä ei-havainnoitavissa olevana syöttötietona, pääosin varainhankintaportfoliossa ja sitä suojaavissa johdannaisissa.

Volatiliiteetti (ekstrapoloitu tai epälikvidi)

Rahoitusinstrumentti, jonka arvo johdetaan stokastisella mallilla, käyttää tyypillisesti kohde-etuuden volatiliiteettia syöttötietona. Stokastisena arvostusmallinaan konserni käyttää Dupireen volatiliiteettimallia. Korkokomponenteissa käytetään arvostuksissa tasaoptioiden implisiittistä volatiliiteettia. FX- ja osakekomponenteille (sekä osakeindeksit että yksittäiset osakkeet) on käytössä volatiliiteetipinta, joka huomioi instrumenttien eri toteutushinnat ja juoksuajat. Kuntarahoituskonserni käyttää implisiittistä volatiliiteettia suurimmalle osalle osakelinkatuista rakenteista. Joissain tapauksissa osakelinkatuille rakenteille ei ole kuitenkaan tiedossa volatiliiteetipintaa, joka olisi likvidi. Tällaisissa tapauksissa konserni käyttää proxy-volatiliiteettia implisiittisen volatiliiteetin sijaan. Kuntarahoituskonsernilla on rahoitusinstrumentteja, joissa volatiliiteetti on merkittävänä ei-havainnoitavissa olevana syöttötietona, pääosin varainhankintaportfoliossa ja sitä suojaavissa johdannaisissa.

Osinkotuotto

Osakelinkattujen tuotteiden käypään arvoon vaikuttaa olennaisesti osinkotuotto ja kohde-etuuden volatiliiteetti. Osakelinkatut instrumentit vaativat kohde-etuuden osinkotiedon käyvän arvon syöttötietona. Osakelinkattujen tuotteiden osakekomponentin käypä arvo johdetaan käyttämällä Dupireen volatiliiteettimallia, jossa oletetaan kohde-etuuden osakkeen hinnan noudattavan satunnaista kulkua. Kuntarahoituskonsernilla on osakelinkattuja rahoitusinstrumentteja, joissa osinkotuotto on ei-havainnoitavissa olevana syöttötietona, varainhankintaportfoliossa ja sitä suojaavissa johdannaisissa.

Korkostrukturi (ekstrapoloitu tai epälikvidi)

Monimutkaisten korkostruktuurien arvostamisessa käytetään ei-havainnoitavissa olevia syöttötietoja. Tulevaisuuden korkokassavirrat ja näiden käypä arvo lasketaan käyttämällä kohde-etuuden forward-käyriä sekä volatiliiteettia käyttämällä stokastisena mallina Hull-Whiten mallia. Tasolle 3 luokiteltujen monimutkaisten rahoitusinstrumenttien korkosuoritus on riippuvainen juoksuajan syöttötiedon arvosta. Kuntarahoituskonsernilla on monimutkaisia korkostruktoureja rahoitusinstrumenteissa, joissa ekstrapoloitu tai epälikvidi korko on ei-havainnoitavissa olevana syöttötietona, pääosin varainhankintaportfoliossa ja sitä suojaavissa johdannaisissa.

Seuraava taulukko kuvaa sitä, mikä vaikutus ei-havainnoitavissa olevan syöttötiedon yhden tai useamman oletuksen muuttamisella (mahdolliset vaihtoehdot) voisi olla arvostuksiin raportointipäivänä.

**EI-HAVAINNOITAVISSA OLEVIEN
SYÖTTÖTIE TOJEN HERKKYYSANALYYSI
30.6.2023 (1 000 €)**

	Käypä arvo	Arvostustekniikka	Ei-havainnoitavissa oleva syöttötieto	Positiivinen käyvän arvon vaihteluväli	Negatiivinen käyvän arvon vaihteluväli
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä					
Antolainat	29 797	Stokastinen malli	Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	41	-23
Johdannaissopimukset					
Osakejohdannaiset	-54 254	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	8	-39
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	2 180	-1 785
			Osinkotuotto	59	-102
FX-linkatut koron- ja valuutanvaihtosopimukset	-33 202	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	61	-79
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	614	-794
			Korkostrukturi – ekstrapoloitu tai epälikvidi	0	0
Muut koronvaihtosopimukset	-105 994	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	1	-3
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	8 161	-8 339
			Korkostrukturi – ekstrapoloitu tai epälikvidi	385	-385
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat sekä Velat yleisölle ja julkisyhteisöille					
Osakelinkatut velkakirjat	219 256	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	-33	-57
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	1 827	-2 149
			Osinkotuotto	55	-105
FX-linkatut velkakirjat	128 882	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	101	-62
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	655	-498
			Korkostrukturi – ekstrapoloitu tai epälikvidi	0	0
Muut velkakirjat	277 381	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	2	-2
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	7 987	-7 793
			Korkostrukturi – ekstrapoloitu tai epälikvidi	5	-5
Yhteensä				22 108	-22 218

**EI-HAVAINNOITAVISSA OLEVIENT
SYÖTTÖTIE TOJEN HERKKYYSANALYYSI
31.12.2022 (1 000 €)**

	Käypä arvo	Arvostustekniikka	Ei-havainnoitavissa oleva syöttötieto	Positiivinen käyvän arvon vaihteluväli	Negatiivinen käyvän arvon vaihteluväli
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä					
Antolainat	31 090	Stokastinen malli	Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	249	-273
Johdannaissopimukset					
Osakejohdannaiset	-104 317	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	-1743	-1906
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	21 290	-17 708
			Osinkotuotto	-1 430	-2 438
FX-linkatut koron- ja valuutanvaihtosopimukset	-120 294	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	-11	-121
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	845	-1 197
			Korkostruktuuri – ekstrapoloitu tai epälikvidi	0	0
Muut koronvaihtosopimukset	-106 351	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	80	14
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	11 510	-11 736
			Korkostruktuuri – ekstrapoloitu tai epälikvidi	136	-138
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat sekä Velat yleisölle ja julkisyhteisöille					
Osakelinkatut velkakirjat	676 238	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	569	-194
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	15 511	-22 611
			Osinkotuotto	847	-470
FX-linkatut velkakirjat	170 030	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	-36	-133
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	870	-857
			Korkostruktuuri – ekstrapoloitu tai epälikvidi	0	0
Muut velkakirjat	339 527	Stokastinen malli	Korrelaatioparametrit	0	0
			Volatiliteetti – ekstrapoloitu tai epälikvidi	11 876	-11 285
			Korkostruktuuri – ekstrapoloitu tai epälikvidi	43	-43
Yhteensä				60 606	-71 095

ENSIMMÄISEN PÄIVÄN VOITTO TAI TAPPIO (1 000 €)

	1-6/2023	1-12/2022
Avaava saldo kauden alussa	-392	-236
Tuloslaskelmassa osoitettu ensimmäisen päivän voitto	-17	498
Tuloslaskelmassa osoitettu ensimmäisen päivän tappio	-452	-470
Jaksotettu ensimmäisen päivän voitto tai tappio	491	-184
Yhteensä kauden lopussa	-371	-392

Ensimmäisen päivän voitto tai tappio (*Day 1 gain or loss*) -määritelmä ja jaksotustapa on kuvattu konsernitilinpäätöksen 2022 laatimisperiaatteissa (Liite 1) kohdassa 13. Käyvän arvon määräytyminen.

Liite 7. Rahavarat

30.6.2023 (1 000 €)	Yhteensä	Rahavarat	Odotettavissa olevat luottotappiot
Kassa	2	2	-
Vaadittaessa maksettavat talletukset keskuspankeissa	0	0	-
Käteiset varat	2	2	-
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	46 875	46 875	0
Rahavarat yhteensä	46 877	46 877	0

31.12.2022 (1 000 €)	Yhteensä	Rahavarat	Odotettavissa olevat luottotappiot
Kassa	2	2	-
Vaadittaessa maksettavat talletukset keskuspankeissa	-	-	-
Käteiset varat	2	2	-
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	48 622	48 622	0
Rahavarat yhteensä	48 624	48 624	0

Liite 8. Johdannaissopimukset

JOHDANNAISSOPIMUKSET 30.6.2023 (1 000 €)	Kohde-etuuden nimellisarvo	Käypä arvo	
		Positiivinen	Negatiivinen
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa			
Korkojohdannaiset			
Koronvaihtosopimukset	36 386 479	1 486 860	-2 203 640
<i>,joista keskusvastapuoliselvitettävät</i>	35 304 832	1 432 111	-2 170 586
Valuuttajohdannaiset			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	13 326 197	374 477	-846 213
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa yhteensä	49 712 677	1 861 337	-3 049 854
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti			
Korkojohdannaiset			
Koronvaihtosopimukset	18 874 781	375 545	-999 230
<i>,joista keskusvastapuoliselvitettävät</i>	12 016 252	291 364	-3 102
Korko-optiot	-	-	-
Valuuttajohdannaiset			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	3 576 009	57 809	-361 987
Terminisopimukset	3 109 386	11 065	-20 103
Osakejohdannaiset	230 801	-	-54 254
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti yhteensä	25 790 977	444 419	-1 435 575
Johdannaissopimukset yhteensä	75 503 654	2 305 756	-4 485 429

Erä *Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti* sisältää kaikki konsernin johdannaissopimukset, jotka eivät ole suojauslaskennassa, vaikka ne olisi tehty riskienhallinta-tarkoituksessa suojaaviksi. Tähän ryhmään lukeutuvat nimenomaisesti käypään arvoon tulosvaikutteisesti luokiteltujen rahoitusvarojen ja -velkojen suojaukseksi tehdyt johdannaissopimukset, kuntien kanssa tehdyt johdannaissopimukset, kuntajohdannaisten suojaksi tehdyt

johdannaissopimukset sekä taseen korkoriskin suojaukseksi tehdyt johdannaissopimukset, joille ei ole määriteltä yksilöityä suojauskohdetta.

Johdannaissopimuksista saadut tai maksetut korot sisältyvät taseen eriin *Siirtosaamiset ja maksetut ennakot ja Siirtovelat ja saadut ennakot*.

JOHDANNAISSOPIMUKSET
31.12.2022 (1 000 €)

	Kohde-etuuden nimellisarvo	Käypä arvo	
		Positiivinen	Negatiivinen
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa			
Korkojohdannaiset			
Koronvaihtosopimukset	33 687 419	1608 625	-2 279 032
<i>,joista keskusvastapuoliselvittävät</i>	<i>32 422 737</i>	<i>1546 169</i>	<i>-2 240 748</i>
Valuuttajohdannaiset			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	12 567 281	594 381	-774 553
Johdannaissopimukset suojauslaskennassa yhteensä	46 254 701	2 203 006	-3 053 586
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti			
Korkojohdannaiset			
Koronvaihtosopimukset	18 272 893	411 500	-1 084 554
<i>,joista keskusvastapuoliselvittävät</i>	<i>11 417 640</i>	<i>320 535</i>	<i>-7 895</i>
Korko-optiot	40 000	94	-94
Valuuttajohdannaiset			
Koron- ja valuutanvaihtosopimukset	3 983 481	81 658	-226 389
Terminisopimukset	4 591 665	10 848	-147 174
Osakejohdannaiset	732 900	-2	-104 314
Johdannaissopimukset käypään arvoon tulosvaikutteisesti yhteensä	27 620 939	504 097	-1 562 525
Johdannaissopimukset yhteensä	73 875 640	2 707 103	-4 616 111

Liite 9. Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset

1-6/2023 (1 000 €)	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet		Yhteensä
	Yhteensä	Muut kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	Käyttöoikeus-omaisuuserät	
Hankintameno 1.1.	28 074	299	7 230	9 818	17 347
+ Lisäykset	607	-	7	6 434	6 441
- Vähennykset	-	-	-213	-77	-290
Hankintameno 30.6.	28 681	299	7 023	16 176	23 498
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	19 243	-	5 665	6 620	12 285
- Vähennysten kertyneet poistot	-	-	-198	-63	-262
+ Katsauskauden poisto	1 610	-	508	1 020	1 528
+/- Arvonalentumiset ja niiden peruutukset	-	-	-	-	-
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 30.6.	20 853	-	5 975	7 576	13 552
Kirjanpitoarvo 30.6.	7 828	299	1 048	8 599	9 946

1-12/2022 (1 000 €)	Aineettomat hyödykkeet		Aineelliset hyödykkeet		Yhteensä
	Yhteensä	Muut kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	Muut aineelliset hyödykkeet	Käyttöoikeus-omaisuuserät	
Hankintameno 1.1.	39 841	299	8 585	9 335	18 219
+ Lisäykset	3 988	-	16	614	630
- Vähennykset	-15 755	-	-1 371	-131	-1 502
Hankintameno 31.12.	28 074	299	7 230	9 818	17 347
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 1.1.	27 545	-	5 835	4 893	10 728
- Vähennysten kertyneet poistot	-710	-	-1 302	-112	-1 413
+ Suunnitelman mukaiset poistot	2 890	-	1 132	1 839	2 971
+/- Arvonalentumiset ja niiden peruutukset *	-10 482	-	-	-	-
Kertyneet poistot ja arvonalentumiset 31.12.	19 243	-	5 665	6 620	12 285
Kirjanpitoarvo 31.12.	8 831	299	1 565	3 198	5 062

* Erään sisältyy kertaluonteinen 10 482 tuhannen euron arvonalentumisen muutos merkittävästä kauden aikana keskeytetystä tietojärjestelmähankeesta.

Liite 10. Saamisten ja sitoumusten luottoriskit

Kuntarahoitus-konsernin luottoriskin muodostumista on käsitelty konsernitilinpäätöksen 2022 liitteessä 2 *Riskienhallinnan periaatteet ja konsernin riskiasema* kohdassa 7. *Luottoriski*. Odotettavissa olevien luottotappioiden laskenta ja arvonalentumisvaiheet on kuvattu konsernitilinpäätöksen 2022 laatimisperiaatteissa (Liite 1) kohdassa 9. *Rahoitusvarojen arvonalentuminen*.

Seuraavassa taulukossa esitetään odotettavissa olevien luottotappioiden laskennan piiriin kuuluvat vastuut arvonalentumisvaiheittain.

VASTUUT JA ODOTETTAVISSA OLEVAT LUOTTOTAPPIOT SAAMISERITTÄIN JA ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN	Ei arvoltaan alentuneet				Arvoltaan alentuneet			Yhteensä	
	Vaihe 1		Vaihe 2		Vaihe 3 *				
	Tasearvo	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Tasearvo	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Tasearvo	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Tasearvo	Odotettavissa olevat luottotappiot	
30.6.2023 (1 000 €)									
Käteiset varat jaksotettuun hankintameno	2	-	-	-	-	-	2	-	
Saamiset luottolaitoksilta jaksotettuun hankintameno	9 531 268	-80	-	-	-	-	9 531 268	-80	
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä jaksotettuun hankintameno	27 826 634	-92	894 941	-1140	2 069	-3	28 723 644	-1235	
Leasingsaamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä jaksotettuun hankintameno	1 325 419	-7	21 291	-6	-	-	1 346 710	-13	
Saamistodistukset jaksotettuun hankintameno	1 194 603	-1	3 634	0	-	-	1 198 237	-1	
Saamistodistukset käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	288 568	-40	-	-	-	-	288 568	-40	
Muihin varoihin sisältyvä jaksotettuun hankintameno arvostettu käteisvakuus keskusvastapuolelle	1 429 777	-8	-	-	-	-	1 429 777	-8	
Luottolupaukset (taseen ulkopuolinen erä)	2 519 987	-12	59 566	-1	-	-	2 579 553	-12	
Yhteensä	44 116 259	-239	979 432	-1147	2 069	-3	45 097 760	-1389	

* Konsernilla on vaiheen 3 saamisille täydet takaus- ja vakuusjärjestelyt kuten konsernitilinpäätöksen 2022 liitteessä 2 *Riskienhallinnan periaatteet ja konsernin riskiasema* kohdassa 7. *Luottoriski* on kuvattu. Konsernin johdon arvion mukaan vaiheen 3 saatavat tullaan saamaan kokonaisuudessaan takaisin eikä lopullista luottotappiota synny. Vaiheen 3 saamiset sisältävät 2 073 tuhatta euroa (2 144 tuhatta euroa) saamia, jotka ovat olleet myöntöhetkellä arvoltaan alentuneita (*Purchased or Originated Credit Impaired, POCl*). POCl-saamisista on kirjattu 3 tuhannen euron (8 tuhannen euron) odotettavissa oleva luottotappio.

VASTUUT JA ODOTETTAVISSA OLEVAT LUOTTOTAPPIOT SAAMISERITTÄIN JA ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN	Ei arvoltaan alentuneet				Arvoltaan alentuneet			Yhteensä	
	Vaihe 1		Vaihe 2		Vaihe 3			Tasearvo	Odotettavissa olevat luottotappiot
	Tasearvo	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Tasearvo	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Tasearvo	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Tasearvo		
31.12.2022 (1 000 €)									
Käteiset varat jaksotettuun hankintamenuon	2	-	-	-	-	-	2	-	
Saamiset luottolaitoksilta jaksotettuun hankintamenuon	9 625 488	-109	-	-	-	-	9 625 488	-109	
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä jaksotettuun hankintamenuon	27 277 326	-89	497 729	-662	6 690	-21	27 781 745	-772	
Leasingsaamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä jaksotettuun hankintamenuon	1 283 297	-6	19 655	-22	142	0	1 303 094	-28	
Saamistodistukset jaksotettuun hankintamenuon	1 457 098	-1	-	-	-	-	1 457 098	-1	
Saamistodistukset käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta	167 636	-44	-	-	-	-	167 636	-44	
Muihin varoihin sisältyvä jaksotettuun hankintamenuon arvostettu käteisvakuus keskusvastapuolelle	1 219 541	-203	-	-	-	-	1 219 541	-203	
Luottolupaukset (taseen ulkopuolinen erä)	2 447 573	-11	16 392	-2	-	-	2 463 964	-14	
Yhteensä	43 477 961	-464	533 776	-686	6 832	-21	44 018 569	-1171	

Seuraavassa taulukossa esitetään yhteenvetona odotettavissa olevien luottotappioiden muutos ja täsmäytys arvonalentumisvaiheittain katsauskauden aikana.

ODOTETTAVISSA OLEVAT LUOTTOTAPPIOT YHTEENSÄ ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN (1 000 €)	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet	Yhteensä	
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Odotettavissa olevat luottotappiot	Tasearvo
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot		
Avaava saldo 1.1.2023	-464	-686	-21	-1171	44 018 569
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-56	-13	0	-70	5 831 271
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	75	77	12	165	-4 751 765
Siirrot vaiheeseen 1	-1	65	-	64	64
Siirrot vaiheeseen 2	2	-175	-	-173	-174
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	-
Kohdistamaton lisävaraus (<i>Management overlay</i>)	-	-609	-	-609	-609
Sopimukseen perustuvien rahavirtojen muuttuminen	-	-	-	-	-
Muutokset mallissa * ja parametreissa ** koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	205	195	6	406	403
Toteutuneet luottotappiot	-	-	-	-	-
Toteutuneisiin luottotappioihin tapahtuneet palautukset	-	-	-	-	-
Yhteensä 30.6.2023	-239	-1147	-3	-1389	45 097 760

* Esittää muutosta mallissa.

** Esittää muutosta mallin parametreissa (esim. bkt, työttömyysluvut).

Kuntarahoitus-konserni on vuoden 2023 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana päivittänyt konkurssitodennäköisyydet päivityssyklin mukaisesti. Lisäksi makroskenaarioita on päivitetty tulevaisuuden informaation huomioimiseksi katsauskauden lopussa. Odotettavissa olevien luottotappioiden määrä laski 406 tuhatta euroa malleissa ja parametreissa tehtyjen muutosten vuoksi.

Konserni on arvioinut nopeasti kohonneen korkotason vaikutusta asiakasrahoituksen saamisiin ja luottoriskiin. Johdon arvion mukaan joillakin asiakkailta on kassavirran riittävydessä haasteita loppuvuoden 2023 aikana, mikä saattaa ilmentyä Kuntarahoitus-konsernille lisääntyneinä maksuviiveinä ja lainanhoitajoustoina. Näin ollen konsernin johto päätti kirjata ryhmäkohtaiseen arvioon perustuvan lisävarauksen 609 tuhatta euroa kesäkuun 2023 lopussa. Lisävaraus kohdistui tase-erään *Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä*. Lisävarausta ei kohdistettu sopimustasolle.

Kuntarahoitus-konsernin kokonaisluottoriski on edelleen pysynyt alhaisena ja odotettavissa olevien luottotappioiden (ECL) määrä on edelleen vähäinen. Korkotason nousun ja inflaation ei vielä vuoden 2023 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana havaittu merkittävästi vaikuttaneen Kuntarahoitus-konsernin asiakkaiden maksukykyyn tai luottokelpoisuuteen. Konsernin asiakassaamiset luokitellaan vakavaraisuuslaskennassa 0-riskiluokkaan, koska ne ovat suomalaisilta kunnilta, kuntayhtymiltä tai hyvinvointialueilta tai niihin liittyy turvaava kunnan, kuntayhtymän tai hyvinvointialueen takaus, tai kiinteistövakuutta täydentävä valtion täytetäkaus. Johdon arvion mukaan kaikki saatavat tullaan saamaan kokonaisuudessaan takaisin eikä lopullista luottotappiota näin ollen synny. Konsernilla ei ollut 30.6.2023 asiakkaiden maksukyvyttömyydestä johtuvia takaussaamisia julkisyhteisöiltä (4 miljoonaa euroa). Likvideettisalkun luottoriski on pysynyt hyvällä tasolla, ja salkussa olevien arvopaperisijoitusten keskimääräinen luottoluokitus oli AA+ (AA+).

ODOTETTAVISSA OLEVAT LUOTTOTAPPIOT YHTEENSÄ ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN (1 000 €)	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet	Yhteensä	
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Odotettavissa olevat luottotappiot	Tasearvo
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot		
Avaava saldo 1.1.2022	-166	-578	-546	-1289	43 092 161
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-361	357	-1	-5	17 324 241
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	95	7	77	179	-16 397 777
Siirrot vaiheeseen 1	-1	496	-	496	496
Siirrot vaiheeseen 2	1	-575	18	-556	-556
Siirrot vaiheeseen 3	0	-	0	0	0
Kohdistamaton lisävaraus (<i>Management overlay</i>)	-	-	430	430	430
Sopimukseen perustuvien rahavirtojen muuttuminen	-	-	-	-	-
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-32	-394	0	-426	-426
Toteutuneet luottotappiot	-	-	-	-	-
Toteutuneisiin luottotappioihin tapahtuneet palautukset	-	-	-	-	-
Yhteensä 31.12.2022	-464	-686	-21	-1171	44 018 568

Seuraavat taulukot kuvaavat odotettavissa olevien luottotappioiden vähennyserän täsmäytystä arvonalentumisvaiheittain avaavasta taseesta katsauspäivään jokaiselle saamistyyppille erikseen.

KÄTEISET VARAT JAKSOTETTUUN HANKINTAMENOON ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Odotettavissa olevat luottotappiot	
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot		
(1 000 €)					
Avaava saldo 1.1.2023	-	-	-	-	2
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-	-	-	-	0
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	-	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	-
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-	-	-	-	-
Yhteensä 30.6.2023	-	-	-	-	2

SAAMISET LUOTTOLAITOKSILTA JAKSOTETTUUN HANKINTAMENOON ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3		
(1 000 €)	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Odotettavissa olevat luottotappiot	Tasearvo
Avaava saldo 1.1.2023	-109	-	-	-109	9 625 488
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-14	-	-	-14	630 331
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	40	-	-	40	-724 554
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	-
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	4	-	-	4	4
Yhteensä 30.6.2023	-80	-	-	-80	9 531 268

SAAMISET YLEISÖLTÄ JA JULKISYHTEISÖILTÄ JAKSOTETTUUN HANKINTAMENOON ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Odotettavissa olevat luottotappiot		Tasearvo
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot			
(1 000 €)						
Avaava saldo 1.1.2023	-89	-662	-21	-772	27 781 745	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-8	-21	-	-29	1 873 816	
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	11	68	12	91	-931 392	
Siirrot vaiheeseen 1	-1	64	-	63	63	
Siirrot vaiheeseen 2	2	-166	-	-165	-165	
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	-	
Kohdistamaton lisävaraus (<i>Management overlay</i>)	-	-609	-	-609	-609	
Sopimukseen perustuvien rahavirtojen muuttuminen	-	-	-	-	-	
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-7	187	6	186	186	
Toteutuneet luottotappiot	-	-	-	-	-	
Yhteensä 30.6.2023	-92	-1 140	-3	-1 235	28 723 644	

LEASINGSAAMISET YLEISÖLTÄ JA JULKISYHTEISÖILTÄ JAKSOTETTUUN HANKINTAMENON ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3		
(1 000 €)	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Odotettavissa olevat luottotappiot	Tasearvo
Avaava saldo 1.1.2023	-6	-22	0	-28	1303 094
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-1	8	0	8	88 107
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	0	7	0	7	-44 492
Siirrot vaiheeseen 1	-	1	-	1	1
Siirrot vaiheeseen 2	0	-9	-	-9	-9
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	-
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	0	8	0	8	8
Yhteensä 30.6.2023	-7	-6	0	-13	1346 710

SAAMISTODISTUKSET JAKSOTETTUUN HANKINTAMENOON ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Odotettavissa olevat luottotappiot		Tasearvo
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot			
(1 000 €)						
Avaava saldo 1.1.2023	-1	0	-	-1	1457 098	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-1	0	-	-1	1154 839	
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	1	-	-	1	-1413 700	
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 2	0	0	-	0	-	
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	-	
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	0	0	-	0	-	
Yhteensä 30.6.2023	-1	0	-	-1	1198 237	

SAAMISTODISTUKSET KÄYPÄÄN ARVOON MUIDEN LAAJAN TULOKSEN ERIEIEN KAUTTA ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3		
(1 000 €)	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Odotettavissa olevat luottotappiot	Tasearvo
Avaava saldo 1.1.2023	-44	-	-	-44	167 636
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-15	-	-	-15	175 950
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	17	-	-	17	-55 018
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	3	-	-	3	
Yhteensä 30.6.2023	-40	-	-	-40	288 568

Käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta kirjattujen vieraan pääoman ehtoisten rahoitusvarojen odotettavissa olevien luottotappioiden vähennyserä on kirjattu käyvän arvon rahastoon laatimisperiaatteiden mukaisesti, jotka on kuvattu konsernitilinpäätöksen 2022 liitteessä 1 kohdassa 9.4 *Odotettavissa olevan luottotappion vähennyserän esittäminen taseessa*. Kertynyt vähennyserä kirjataan tulosvaikutteisesti varojen taseesta pois kirjaamisen hetkellä.

**MUIHIN VAROIHIN SISÄLTÄVÄ JAKSOTETTUUN HANKINTAMENON
ARVOSTETTU KÄTEISVAKUUS KESKUSVASTAPUOLELLE
ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN**

(1 000 €)

	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3		
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Odotettavissa olevat luottotappiot	Tasearvo
Avaava saldo 1.1.2023	-203	-	-	-203	1219 541
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-10	-	-	-10	247 912
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	-	-	-	-	-37 881
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	-
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	205	-	-	205	205
Yhteensä 30.6.2023	-8	-	-	-8	1429 777

MUIHIN VAROIHIN SISÄLTYYVÄT TAKAUSSAAMISET YLEISÖLTÄ JA JULKISYHTEISÖILTÄ ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Odotettavissa olevat luottotappiot		Tasearvo
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot			
(1 000 €)						
Avaava saldo 1.1.2023	-	-	-	-	-	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-	-	-	-	-	
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	-	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	-	
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-	-	-	-	-	
Toteutuneisiin luottotappioihin tapahtuneet palautukset	-	-	-	-	-	
Yhteensä 30.6.2023	-	-	-	-	-	

LUOTTOLUPAUKSET (TASEEN ULKOPUOLINEN ERÄ) ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3		
(1 000 €)	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Odotettavissa olevat luottotappiot	Tasearvo
Avaava saldo 1.1.2023	-11	-2	-	-14	2 463 964
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-7	0	-	-8	1 660 315
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	7	2	-	9	-1 544 727
Siirrot vaiheeseen 1	0	0	-	0	
Siirrot vaiheeseen 2	0	0	-	0	
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	0	0	-	0	
Yhteensä 30.6.2023	-12	-1	-	-12	2 579 553

Taseen ulkopuolisiin vastuihin liittyvä odotettavissa olevien luottotappioiden vähennyserä on kirjattu erään *Varaukset ja muut velat* laatimisperiaatteiden mukaisesti, jotka on kuvattu konsernitilinpäätöksen 2022 liitteessä 1 kohdassa 9.4 *Odotettavissa olevan luottotappion vähennyserän esittäminen taseessa*.

KÄTEISET VARAT JAKSOTETTUUN HANKINTAMENOON ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Odotettavissa olevat luottotappiot		Tasearvo
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot			
(1 000 €)						
Avaava saldo 1.1.2022	0	-	-	0	8 399 045	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-	-	-	-	-	
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	0	-	-	0	-8 399 043	
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	-	
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-	-	-	-	-	
Yhteensä 31.12.2022	-	-	-	-	2	

SAAMISET LUOTTOLAITOKSILTA JAKSOTETTUUN HANKINTAMENOON ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	Tasearvo
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3			
(1 000 €)	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Odotettavissa olevat luottotappiot		
Avaava saldo 1.1.2022	-82	-	-	-82		1 417 310
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-85	-	-	-85		9 112 062
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	62	-	-	62		-903 880
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-		-
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-		-
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-		-
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-3	-	-	-3		-3
Yhteensä 31.12.2022	-109	-	-	-109		9 625 488

SAAMISET YLEISÖLTÄ JA JULKISYHTEISÖILTÄ JAKSOTETTUUN HANKINTAMENOON ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN (1 000 €)	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	Tasearvo
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Odotettavissa olevat luottotappiot		
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot			
Avaava saldo 1.1.2022	-23	-578	-546	-1147	27 805 752	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-42	357	-1	314	3 871 298	
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	2	4	77	84	-3 895 282	
Siirrot vaiheeseen 1	-1	496	-	496	496	
Siirrot vaiheeseen 2	0	-573	18	-554	-554	
Siirrot vaiheeseen 3	0	-	0	0	0	
Kohdistamaton lisävaraus (<i>Management overlay</i>)	-	-	430	430	430	
Sopimukseen perustuvien rahavirtojen muuttuminen	-	-	-	-	-	
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-25	-370	0	-395	-395	
Toteutuneet luottotappiot	-	-	-	-	-	
Yhteensä 31.12.2022	-89	-662	-21	-772	27 781 745	

LEASINGSAAMISET YLEISÖLTÄ JA JULKISYHTEISÖILTÄ JAKSOTETTUUN HANKINTAMENOON ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	Tasearvo
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3			
(1 000 €)	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Odotettavissa olevat luottotappiot		
Avaava saldo 1.1.2022	-2	-	0	-2	1334 146	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-5	0	0	-5	242 148	
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	2	-	-	2	-273 177	
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 2	0	0	-	0	0	
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	-	
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-2	-22	-	-23	-23	
Yhteensä 31.12.2022	-6	-22	0	-28	1303 094	

SAAMISTODISTUKSET JAKSOTETTUUN HANKINTAMENOON ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN (1 000 €)	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Odotettavissa olevat luottotappiot		Tasearvo
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa-oloajan odotettavissa olevat luottotappiot			
Avaava saldo 1.1.2022	0	0	-	0	1088 888	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-1	-	-	-1	1457 098	
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	0	0	-	0	-1088 888	
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	-	
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-	-	-	-	-	
Yhteensä 31.12.2022	-1	-	-	-1	1457 098	

SAAMISTODISTUKSET KÄYPÄÄN ARVOON MUIDEN LAAJAN TULOKSEN ERIEK KAUTTA ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	Tasearvo
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3			
(1 000 €)	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Odotettavissa olevat luottotappiot		
Avaava saldo 1.1.2022	-41	-	-	-41		213 466
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-28	-	-	-28		52 770
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	26	-	-	26		-98 599
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-		
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-		
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-		
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-1	-	-	-1		
Yhteensä 31.12.2022	-44	-	-	-44		167 636

MUIHIN VARIOIHIN SISÄLTYVÄ JAKSOTETTUUN HANKINTAMENOOON ARVOSTETTU KÄTEISVAKUUS KESKUSVASTAPUOLELLE ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Odotettavissa olevat luottotappiot	
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot		
(1 000 €)					
Avaava saldo 1.1.2022	-13	-	-	-13	238 930
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-190	-	-	-190	980 611
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	-	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-	-
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	-
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-	-	-	-	-
Yhteensä 31.12.2022	-203	-	-	-203	1219 541

MUIHIN VAROIHIN SISÄLTYVÄT TAKAUSSAAMISET YLEISÖLTÄ JA JULKISYHTEISÖILTÄ ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä	
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Odotettavissa olevat luottotappiot		Tasearvo
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassa- oloajan odotettavissa olevat luottotappiot			
(1 000 €)						
Avaava saldo 1.1.2022	-	-	-	-	1752	
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-	-	-	-	-	
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	-	-	-	-	-1752	
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 2	-	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	-	
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-	-	-	-	-	
Toteutuneisiin luottotappioihin tapahtuneet palautukset	-	-	-	-	-	
Yhteensä 31.12.2022	-	-	-	-	-	

LUOTTOLUPAUKSET (TASEEN ULKOPUOLINEN ERÄ) ARVONALENTUMISVAIHEITTAIN (1 000 €)	Ei arvoltaan alentuneet		Arvoltaan alentuneet		Yhteensä
	Vaihe 1	Vaihe 2	Vaihe 3	Odotettavissa olevat luottotappiot	
	12 kuukauden odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassaoloajan odotettavissa olevat luottotappiot	Koko voimassaoloajan odotettavissa olevat luottotappiot		
Avaava saldo 1.1.2022	-4	0	0	-4	2 592 873
Alkuperäisestä myöntämisestä ja hankinnasta johtuvat lisäykset	-9	0	-	-9	1608 248
Takaisinmaksuista ja erääntymisistä johtuvat vähennykset (pois lukien toteutuneet luottotappiot)	3	2	0	5	-1737 157
Siirrot vaiheeseen 1	-	-	-	-	
Siirrot vaiheeseen 2	0	-2	-	-2	
Siirrot vaiheeseen 3	-	-	-	-	
Muutokset mallissa ja parametreissa koskien odotettavissa olevien luottotappioiden laskentaperiaatteita	-1	-2	-	-4	
Yhteensä 31.12.2022	-11	-2	-	-14	2 463 964

Tulevaisuuteen suuntautuvan informaation huomioiminen

Tulevaisuutta koskevaa informaatiota sisällytetään sekä odotettavissa olevien luottotappioiden laskentamalliin että sen arvioimiseen, onko instrumentin luottoriski lisääntynyt merkittävästi (*Significant Increase in Credit Risk, SICR*). Makrotaloudelliset ennusteet kattavat kolme vuotta ja koska luotettavaa yli kolme vuotta kattavaa ennustetta ei ole saatavilla, myös ennusteisiin ja skenaarioihin perustuva oikaisu tehdään kolmelle vuodelle. Skenaarioita on käytössä pääsääntöisesti kolme: perus, vahva (optimistinen) ja heikko (epäsuotuisa). Skenaariolle arvioidaan toteutumisen todennäköisyydet. Skenaarioiden todennäköisyyspainotukset ovat seuraavat:

SKENAARIO	30.6.2023			31.12.2022		
	2023	2024	2025	2023	2024	2025
Heikko (epäsuotuisa)	40 %	40 %	40 %	30 %	30 %	30 %
Perus	50 %	50 %	50 %	60 %	60 %	60 %
Vahva (optimistinen)	10 %	10 %	10 %	10 %	10 %	10 %

Kuntarahoitus-konserni on tunnistanut kunkin portfolion luottotappioiden keskeiset tekijät, joilla on samanlaiset luottoriskiominaisuudet, ja arvioinut makrotaloudellisten muuttujien ja luottotappioiden välistä suhdetta. Käytössä olevat makrotaloudelliset muuttujat suomalaisille rahoitusvaroilta ovat Suomen valtion pitkäaikaiset korot sekä asuntojen hintakehitys ja työttömyysaste. Muille kuin suomalaisille rahoitusvaroilta käytetään Euroopan keskuspankin julkaisemia stressitestiskenaarioita. Jokainen muuttuja kattaa arvion kolmen vuoden ajalta. Seuraavassa taulukossa esitetään makrotaloudelliset muuttujat ja niiden ennusteet kolmen vuoden ennustejaksolle.

MAKROTALOUDELLISET MUUTTUJAT	Skenaario	30.6.2023			31.12.2022		
		2023	2024	2025	2023	2024	2025
Suomen valtion pitkäaikaiset korot, %	Heikko	2,1	1,8	2,2	4,0	3,6	3,4
	Perus	3,0	2,9	2,9	3,2	3,1	3,2
	Vahva	2,8	2,7	2,7	2,2	1,9	1,8
Asuntojen hintakehitys (myyntihinta, vuositasen muutos), %	Heikko	-13,0	-2,0	2,0	-13,0	0,0	2,0
	Perus	-6,0	1,0	2,5	-2,0	2,0	1,5
	Vahva	-3,5	1,0	2,5	0,0	3,0	2,5
Työttömyysaste, %	Heikko	9,0	9,5	9,0	9,5	9,0	8,5
	Perus	7,3	7,3	6,8	7,4	7,3	6,8
	Vahva	6,7	6,0	5,8	6,5	6,0	5,8

Talouden taantuma on ollut lievempi ja hitaampi kuin mitä ennakoitiin. Kotitalouksien kertyneet säästöt pandemian aikana sekä palvelusektorin elpyminen ovat tukeneet kotimaista kysyntää ja työllisyyttä. Kasvunäkymien kuitenkin odotetaan heikentyvän elinkustannusten kasvaessa sekä rahapolitiikan tiukentuessa. Kuntarahoitus-konserni arvioi tuotannon supistuvan 0,5 % vuonna 2023. Kasvun odotetaan pysyvän vaimeana 1 %:ssa vuonna 2024. Ennustejakson jälkimmäisinä vuosina talouden ennustetaan palautuvan pitkän aikavälin kasvu-uralleen vuotuisen kasvuvauhdin ollessa noin 1,5 %. Työttömyysasteen odotetaan ylittävän 7,0 % vuosina 2023–2024 ja laskevan vuodesta 2025 alkaen. Vuotuisen kuluttajahintaindeksin ennustetaan pysyvän 5,0 %:ssa vuoden 2023 aikana, ja lähentyvän takaisin kohti noin 2,0 %:n vuosivauhtia 2024–2026. Jotta tulevaisuuden inflaatio-odotukset pysyvät tiukasti ankkuroiduina, EKP:n odotetaan jatkavan korkotason nostoja kolmannelle vuosineljännekselle asti. Rahapolitiikan kiristyminen kuitenkin hidastuu, kun kustannuspaineet hellittävät. Kotimaassa kohonnut korkotaso heikentää kotitalouksien aikeita asuntojen ostoon. Vuonna 2023 asuntojen hintojen odotetaan laskevan 6,0 %. Jäljellä olevalle ennustejaksolle asuntojen hintojen keskimääräinen vuosikasvu vakiintunee noin 2,0 %:iin.

Perusskenaarioon verrattuna Kuntarahoitus-konsernin vahva skenaario arvioi korkean inflaation taloudellisen vaikutuksen sekä rahapolitiikan tiukentumisen olevan vähemmän ankaraa. Konserni ennakoi, että inflaatiopaineet helpottuvat hieman nopeammin. Vahvassa skenaariossa Suomen bkt:n odotetaan kasvavan 1,0 % vuonna 2023 ja 2,0 % vuonna 2024. Työttömyysasteen odotetaan jatkavan laskuaan koko ennusteperiodin aikana. Kuluttajahintaindeksin odotetaan laskevan 4,5 %:iin vuonna 2023. Asuntojen kysynnän odotetaan toipuvan vuoden 2023 jälkimmäisellä vuosipuoliskolla, mikä rajoittaa asuntojen hintojen laskupainetta. Myöhemmin kuluttaja- ja asuntojen hintojen ennakoidaan kasvavan noin 2,0 % 2024–2026. Inflaation hidastuessa nopeammalla vauhdilla EKP nostaa korkoja hieman vähemmän kuin perusskenaariossa. Tästä johtuen myös markkinakorot ovat huipussaan jonkin verran alemmalla tasolla.

Kuntarahoitus-konsernin heikko skenaario kuvastaa tilannetta, jossa korkotason kohoaminen ja elinkustannusten nousu aiheuttaa kriisin, joka puolestaan laukaisee samanaikaisen taantumaa maailmantaloudessa. Sekä Yhdysvallat että euroalue taantuvat lamaan vuoden 2023 toisella puoliskolla aiheuttaen samalla kielteisiä heijastevaikutuksia maailmanlaajuisesti. Talouden taantuma jatkuu pitkälle vuoteen 2024. Työttömyysaste kasvaa merkittävästi ja säilyy korkealla tasolla koko ennusteperiodin ajan. Kokonaiskysynnän supistuminen pahentaa talouden deflaatiota johtaen nopeampaan inflaation hidastumiseen kuin perusskenaariossa. Matalampi inflaatio kytkettynä vahvaan taloudelliseen kehitykseen kannustaa siirtymään kohti mukautuvampaa rahapolitiikkaa (ns. *dovish pivot*). EKP vastaa tilanteeseen useammalla koronlaskulla vuonna 2023 ja jatkaa rahapolitiikan keventämistä vuonna 2024. Asuntomarkkinoilla kysynnän puute johtaa jyrkkään laskuun asuntojen hinnoissa. Pitkittynyt globaali taantuma luo jännitteitä rahoitusmarkkinoille johtaen riskipreemioiden leventymiseen hinnoittelussa.

Seuraavassa taulukossa esitetään odotettavissa olevien luottotappioiden herkkyyys tulevaisuuteen suuntautuvalla informaatiolla olettaen heikon (epäsuotuisan) skenaarion painon olevan 100 % vuoteen 2024 (2023) asti.

HERKKYYSANALYYSI (1 000 €)	30.6.2023			31.12.2022	
	Käytetyt skenaario- painotukset	Heikko skenaario (100 %)	Ilman skenaario- painotuksia	Käytetyt skenaario- painotukset	Heikko skenaario (100 %)
Odotettavissa olevat luottotappiot	780	845	725	1171	1547
Vastuiden osuus vaiheissa 2 ja 3	2,36 %	2,59 %	2,20 %	1,27 %	2,57 %

Harkinnanvaraiset lisävaraukset eivät sisälly herkkyyksianalyysin lukuihin.

Ongelmasaamiset

Ongelmasaamisina raportoidaan saamiset, jotka ovat yli 90 päivää erääntyneitä ja muita riskillisiksi luokiteltuja saamisista sekä saamisista, joihin kohdistuu asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuva lainanhoitojousto.

ONGELMASAAMISET 30.6.2023 (1 000 €)	Terveet saamiset	Järjestämättömät saamiset	Saamiset yhteensä	Odotettavissa olevat luottotappiot saamisista	Yhteensä
Yli 90 pv erääntyneet saamiset	-	-	-	-	-
Todennäköisesti maksamatta jäävät	-	-	-	-	-
Lainanhoitojoustot	79 910	2 073	81 983	-318	81 665
Yhteensä	79 910	2 073	81 983	-318	81 665

ONGELMASAAMISET 31.12.2022 (1 000 €)	Terveet saamiset	Järjestämättömät saamiset	Saamiset yhteensä	Odotettavissa olevat luottotappiot saamisista	Yhteensä
Yli 90 pv erääntyneet saamiset	-	4 087	4 087	-13	4 074
Todennäköisesti maksamatta jäävät	-	509	509	0	509
Lainanhoitojoustot	77 268	2 513	79 780	-478	79 303
Yhteensä	77 268	7 110	84 377	-491	83 886

Lainanhoitojoustot ovat asiakkaan aloitteesta sovittuja helpotuksia alkuperäiseen maksuohjelmaan, ja niillä pyritään auttamaan asiakasta selviytymään väliaikaisista maksuvaikeuksista. Terveitä lainanhoitojoustosaamisia ovat koeajalla olevat järjestämättömistä saamisista jo tervehtyneet lainanhoitojoustosaamiset tai saamiset, joissa lainanhoitojousto on tehty sopimukseen, joka ei ollut järjestämätön. Muista kuin asiakkaan taloudellisista vaikeuksista johtuneita maksuohjelmamuutoksia ei luokitella lainanhoitojoustoiksi. Konserni katsoo kyseessä olevan järjestämätön lainahoitojousto, kun kyseiset myönnytykset tai muutokset annetaan velallisen nykyisten tai odotettavissa olevien taloudellisten vaikeuksien perusteella, eikä konserni olisi suostunut niihin, jos velallinen olisi ollut hyvässä taloudellisessa tilassa.

Koronapandemia vaikutti Kuntarahoitus-konsernin asiakkaiden taloustilanteeseen ja maksuvalmiuteen. Konserni tarjosi siksi asiakkailleen mahdollisuuden joustoihin lainojen lyhennyksissä, jos koronapandemia vaikutti väliaikaisesti asiakkaan luotonhoitokykyyn. Alkuvuoden 2023 aikana ei ole myönnetty lainanhoitojoustoja koronapandemiasta johtuvista syistä ja tilikaudella 2022 ainoastaan muutamia yksittäisiä lyhennysvapaita pidennettiin. Perimättä jätetyt lyhennykset on pääosin siirretty laina-ajan loppuun lainan viimeisen maksuerän yhteyteen. Konsernin leasingrahoitukseen ei ole kohdistunut vuokrahelpotuksia.

Venäjän aloittamalla hyökkäyssodalla ei ole ollut suoria vaikutuksia Kuntarahoituksen asiakkaisiin tai saamisiin. Yleinen inflaatio ja korkotason nousu tulee arvion mukaan näkymään lisääntyneinä lainanhoitojoustotoimenpiteinä ja maksuviiveinä.

Toteutuneet luottotappiot

Konsernilla ei ole ollut toteutuneita lopullisia luottotappioita katsauskauden tai vertailukauden aikana.

Liite 11. Velat luottolaitoksille

(1 000 €)	30.6.2023	31.12.2022
Velkakirjat luottolaitoksille	125 459	88 183
TLTRO *	-	2 000 000
Saadut johdannaisvakuudet	53 800	244 440
Yhteensä	179 259	2 332 623

* Kuntarahoitus-konserni osallistui Euroopan keskuspankin kohdennettujen pitempiaikaisten rahoitusoperaatioiden kolmanteen operatioon eli niin kutsuttuun TLTRO III -operaatioon yhteensä 2 000 miljoonalla eurolla. Korko määräytyi 23.6.2022 asti 31.12.2021 umpeutuneen nettoluotonannon tarkastelujakson perusteella. Kuntarahoitus-konserni täytti tämän aikavälin nettoluotonannon ehdot alhaisempaan korkotasoon ja näin ollen konserni kirjasi TLTRO III -velan koron -1%:n mukaisena 23.6.2022 asti. Erityisajanjaksojen ulkopuolinen korko 24.6.2022 alkaen määräytyi EKP:n yön yli -talletuskoron keskiarvona koko operaation juoksuajalta. TLTRO III -operaatioiden korkoehdot muuttuivat vielä 23.11.2022 alkaen. Tätä varten määritettiin uusi viimeinen korkojakso, jonka korko määräytyi viimeisen korkojakson aikana vallitsevien EKP-korkojen keskiarvona. Lopullinen korko määräytyi TLTRO III -velan erääntyessä kaikkien eri korkojaksojen korkojen painotettuna keskiarvona. Katsauskauden aikana Kuntarahoitus-konserni päätti maksaa takaisin TLTRO-operaation kautta nostetut velat.

Vaikka edellä kuvattu TLTRO III -velan korkoehto on ollut konsernin näkökulmasta suotuisa, sen ei arvioida poikkeavan konsernin muusta varainhankinnan hinnasta kuitenkaan siinä määrin, että konsernille olisi muodostunut IAS 20 -standardin mukainen valtion avustus. Näin ollen konserni on käsitellyt TLTRO III -velkaa kokonaisuudessaan IFRS 9 -standardin mukaisena rahoitusvelkana.

Liite 12. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

(1 000 €)	30.6.2023		31.12.2022	
	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo	Kirjanpitoarvo	Nimellisarvo
Joukkovelkakirjalainat	35 277 041	38 641 966	30 942 233	34 330 170
Muut *	3 098 993	3 130 876	4 649 832	4 668 524
Yhteensä	38 376 034	41 772 842	35 592 065	38 998 694

* Erässä esitetään Kuntarahoituksen lyhytaikaiset velkakirjalainat.

Kuntarahoituksen varainhankinta on Kuntien takauskeskuksen takaamaa.

MERKITTÄVIMMÄT LIIKKEESEENLASKUT KATSAUSKAUDEN AIKANA	Arvopäivä	Eräpäivä	Korko-%	Nimellisarvo (1 000)	Valuutta
Kiinteäkorkoinen viitelaina, laskettu liikkeeseen MTN-ohjelman alla	18.1.2023	18.1.2028	2,875 %	1500 000	EUR
Kiinteäkorkoinen viitelaina, laskettu liikkeeseen MTN-ohjelman alla	22.2.2023	25.9.2028	3,000 %	1000 000	EUR
Kiinteäkorkoinen viitelaina, laskettu liikkeeseen MTN-ohjelman alla	26.4.2023	29.7.2030	3,125 %	1000 000	EUR
Kiinteäkorkoinen viitelaina, laskettu liikkeeseen MTN-ohjelman alla	13.6.2023	15.12.2027	4,125 %	1000 000	USD

Liikkeeseenlaskut on sisällytetty yllä olevaan taulukkoon arvopäivän mukaisesti. Ohjelmaa koskeva esite on saatavissa englanninkielisenä verkkosivuilta osoitteesta www.munifin.fi/investor-relations.

Liite 13. Varaukset ja muut velat

(1 000 €)	30.6.2023	31.12.2022
Varaukset		
Muut varaukset	-	446
Muut velat		
Vuokrasopimusvelat	8 660	3 269
Johdannaissopimuksiin liittyvät vakuusvelat keskusvastapuolelle	548 502	570 922
Muut velat	15 847	19 210
Yhteensä	573 009	593 848

Erä *Muut varaukset* liittyi verotukselliseen tulkintakysymykseen, johon konserni haki ennakkoratkaisua ja johon se sai Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen katsauskauden aikana. Varaus purettiin saadun päätöksen perusteella.

(1 000 €)	Muut varaukset	
	1-6/2023	1-12/2022
Kirjanpitoarvo kauden alussa	446	446
Varausten lisäykset	-	5 100
Varausten peruutukset	-446	-5 100
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	-	446

Tilikauden 2022 aikana tehdyt varausten lisäykset ja peruutukset liittyivät tilikauden aikana keskeytettyyn tietojärjestelmähankkeeseen. Alkuvuoden 2023 aikana tehty varauksen peruutus liittyi verotukselliseen tulkintakysymykseen, johon konserni haki ennakkoratkaisua ja johon se sai Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen katsauskauden aikana. Varaus purettiin saadun päätöksen perusteella.

Liite 14. Annetut vakuudet

OMASTA PUOLESTA ANNETUT VAKUUEDET (1 000 €)

	30.6.2023	31.12.2022
Saamiset luottolaitoksilta johdannaissopimusten vastapuolille *	1 581 573	1 400 559
Saamiset luottolaitoksilta takaisinostosopimusten vastapuolille **	-	514
Saamiset luottolaitoksilta keskuspankille ***	31 990	31 745
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä keskuspankille ***	4 549 095	3 676 627
Saamiset yleisöltä ja julkisyhteisöiltä takauskeskukselle ****	11 583 587	12 101 459
Saamistodistukset takaisinostosopimusten vastapuolille **	-	9 580
Saamistodistukset keskusvastapuolelle	24 775	24 942
Muut varat johdannaissopimusten vastapuolille *	1 429 777	1 219 541
Yhteensä	19 210 322	18 464 967

* Konserni on pantannut johdannaissopimusten vastapuolille vakuuksia lisävakuus-
sopimusten (*ISDA/Credit Support Annex*) mukaisesti.

** Konserni on pantannut takaisinostosopimusten vastapuolille vakuuksia GMRA
(*General Master Repurchase Agreement*) yleissopimuksen mukaisesti.

*** Kuntarahoitusta on keskuspankin hyväksymä rahapolitiikan vastapuoli ja tätä tarkoitusta
varten keskuspankkiin on pantattu vakuuksia kyseiseen asemaan liittyviä mahdollisia
operaatioita varten.

**** Konserni on pantannut Kuntien takauskeskukselle antolainaukseensa liittyviä velkakirjoja.
Kuntien takauskeskus takaa Kuntarahoitusta varainhankinnan ja Kuntarahoitusta antaa
takauskeskuksen takauksille vastavakuuksia siten kuin laissa Kuntien takauskeskuksesta
on määritelty.

Annetut vakuudet on esitetty raportointipäivän tasearvoilla.

Liite 15. Ehdolliset varat ja velat

Konsernilla ei ole ehdollisia varoja tai velkoja 30.6.2023 eikä vertailuajankohtana 31.12.2022.

Liite 16. Taseen ulkopuoliset sitoumukset

(1000 €)	30.6.2023	31.12.2022
Luottolupaukset	2 579 565	2 463 978
Yhteensä	2 579 565	2 463 978

Liite 17. Lähipiiritapahtumat

Konsernin lähipiiriin kuuluvat:

- Kuntarahoitus Oyj:n osakkeenomistajat, joilla on yli 20 % yhtiön kaikkien osakkeiden tuottamasta yhteenlasketusta äänimäärästä
- Johtoon kuuluvat avainhenkilöt: toimitusjohtaja, toimitusjohtajan sijainen, muut johtoryhmän jäsenet, hallituksen jäsenet sekä näiden henkilöiden puoliset, lapset ja huollettavat sekä puolisojen lapset ja huollettavat
- Yhteisöt, joissa edellä mainitut henkilöt käyttävät joko välittömästi tai välillisesti määräysvaltaa, toisen kanssa yhteistä määräysvaltaa tai huomattavaa vaikutusvaltaa
- Emoyhtiön lähipiiriin kuuluu myös tytäryhtiö Rahoituksen neuvontapalvelut Inspira Oy.

Konsernin toimintaa rajaa Kuntien takauskeskuksesta annettu laki ja Kuntien takauskeskuksen kanssa allekirjoitettu puitesopimus, joiden perusteella Kuntarahoitus voi myöntää rahoitusta ainoastaan lain mukaisille tahoille (kunnat, kuntayhtymät, kuntien määräämisvallassa olevat yhtiöt, hyvinvointialueet ja hyvinvointiyhtymät, niiden omistamat tai määräämisvallassa olevat yhteisöt ja hyvinvointialueiden liikelaitokset sekä valtion viranomaisten nimeämät asuntojen vuokraamista tai tuottamista ja ylläpitoa sosiaalisin perustein harjoittavat yhteisöt).

Konserni on toteuttanut lähipiiriin kuuluvien luonnollisten henkilöiden kanssa ainoastaan työsuhdeperäisen palkan- ja palkkiomaksun eikä konsernilla ole laina- tai rahoitussuhteita mainitulta luonnollisilta henkilöiltä. Tytäryhtiö Inspiran kanssa toteutetut liiketapahtumat käsittävät hallintopalveluihin liittyviä veloituksia ja Kuntarahoituksen Inspiralta ostamia asiantuntijapalveluita.

Lähipiiritapahtumissa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia 31.12.2022 jälkeen.

Liite 18. Katsauskauden jälkeiset tapahtumat

Euroopan laajuisten stressitestien tulokset julkistettiin 28.7.2023. Kuntarahoitus-konserni osallistui Euroopan Keskuspankin ohjaamaan stressitestiin (SSM *Stress Test*), joka kattoi vuodet 2023–2025. Konsernin vakavaraisuus ja vähimmäisomavaraisuusaste säilyvät erittäin vahvoina myös epäsuotuisia taloudellisia oloja kuvaavassa skenaariossa. Tämän vakavan stressiskenaarion mukaan Kuntarahoitus-konsernin CET1-vakavaraisuus olisi vuoden 2025 lopussa 80,7 % ja vähimmäisomavaraisuusaste 10,4 %. Molemmat luvut ylittävät selvästi viranomaisvaatimukset.

Raportti Kuntarahoitus Oyj:n osavuosi-informaation 1.1.-30.6.2023 yleisluonteisesta tarkastuksesta

Kuntarahoitus Oyj:n hallitukselle

Johdanto

Olemme tarkastaneet yleisluonteisesti Kuntarahoitus Oyj:n konsernin taseen 30.6.2023, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, oman pääoman muutoksia koskevan laskelman, rahavirtalaskelman ja liitetiedot kyseisenä päivänä päättyneeltä kuuden kuukauden jaksolta. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tämän osavuosi-informaation laatimisesta IAS 34 Osavuosikatsaukset -standardin mukaisesti. Suorittamamme yleisluonteisen tarkastuksen perusteella esitämme johtopäätöksen osavuosi-informaatiosta.

Yleisluonteisen tarkastuksen laajuus

Yleisluonteinen tarkastus on suoritettu kansainvälisen yleisluonteista tarkastusta koskevan standardin ISRE 2410 "Yhteisön tilintarkastajan suorittama osavuosi-informaation yleisluonteinen tarkastus" mukaisesti. Yleisluonteiseen tarkastukseen kuuluu tiedustelujen tekemistä pääasiallisesti talouteen ja kirjanpitoon liittyvistä asioista vastaaville henkilöille sekä analyyttisiä toimenpiteitä ja muita yleisluonteisen tarkastuksen toimenpiteitä. Yleisluonteinen tarkastus on laajuudeltaan huomattavasti suppeampi kuin tilintarkastusstandardien mukaisesti suoritettava tilintarkastus, ja siksi emme pysty sen perusteella varmistumaan siitä, että saamme tietoomme kaikki sellaiset merkittävät seikat, jotka ehkä tunnistettaisiin tilintarkastuksessa. Näin ollen emme anna tilintarkastuskertomusta.

Johtopäätös

Yleisluonteisen tarkastuksen perusteella tietoomme ei ole tullut mitään, mikä antaisi meille syyn uskoa, ettei osavuosi-informaatiota ole laadittu IAS 34 Osavuosikatsaukset -standardin mukaisesti.

Helsingissä 7. elokuuta 2023

KPMG OY AB

Tiia Kataja

KHT

Kuntarahoitus

Kuntarahoitus Oyj

Jaakonkatu 3 A, PL 744

00101 Helsinki

Puh. 09 6803 5666

www.kuntarahoitus.fi

info@kuntarahoitus.fi

